

Gemeente **Oudewater**

Programmabegroting 2024 - 2027

INHOUDSOPGAVE

Aanbiedingsbrief bij Programmabegroting 2024 - 2027	3
Programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	6
Programma 2 Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit	15
Programma 3 Sociaal domein	22
Programma 4 Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie	37
Programma 5 Onderwijs en Sport.....	46
Programma 6 Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen.....	52
Programma 7 Algemene inkomsten	60
Programma 8 Overhead	64
Paragrafen	66
Paragraaf 1 Lokale heffingen	67
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	76
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	85
Paragraaf 4 Financiering	90
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	94
Paragraaf 6 Verbonden partijen.....	96
Paragraaf 7 Grondbeleid	119
Financiële begroting	123
1 Overzicht van baten en lasten	124
2 Incidentele baten en lasten.....	128
3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.....	130
4 Ramingsgrondslagen.....	130
5 Geprognosticeerde balans	131
6 EMU-Saldo	132
7 Investeringsplanning	133
8 Staat van reserves	135
9 Staat van voorzieningen.....	139

AANBIEDINGSBRIEF BIJ PROGRAMMABEGROTING 2024 - 2027

Inleiding

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt het voorstel voor de programmabegroting 2024-2027. Hierin is de door uw raad vastgestelde Kadernota verwerkt. Daarnaast is de going concern-begroting geactualiseerd, verhoogd met loon- en prijsstijgingen en is de meicirculaire erin verwerkt. Ook is van de afgewezen zaken bij de Kadernota de 'Laadvisie 2023-2030' in deze begroting verwerkt. Dit naar aanleiding van de besprekingen en het amendement in de gemeenteraad van 29 juni 2023.

Daarnaast stond op de afgewezen zaken bij de Kadernota ook het actualiseren van de monumentenlijst en een klein werkbudget voor erfgoed. Op dit moment wordt gewerkt aan de Uitvoeringsagenda Erfgoed 2023-2026. Om aan de uitvoering van deze agenda enige invulling te geven, hebben wij incidenteel voor 2024 en 2025 € 25.000 opgenomen voor het actualiseren van de monumentenlijst. Vanaf 2026 is daar geen ruimte voor, gelet op de tekorten die er dan zijn.

Na deze mutaties laat de begroting 2024 en 2025 een overschot (+) zien en de jaren 2026 en 2027 een tekort (-/-).

2024: + € 315.207

2025: + € 532.969

2026: -/- € 1.291.305

2027: -/- € 1.454.134

De overschotten in de eerste jaren worden voornamelijk veroorzaakt door een hogere Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Het tegenovergestelde geldt voor de jaren 2026 en 2027. In deze jaren is sprake van een fors dalende Algemene Uitkering. De tekorten zijn nog groter geworden door de kapitaallasten van de investeringen Tappersheul I en II en de kademuren (zie bijlage 7).

Uitvoeren en afronden

In de Programmabegroting 2022 zijn de ambities van Oudewater verwerkt. Het gaat om onder andere de volgende zaken:

- Ontwikkeling De Klepper – Cultuurhuis en verkoop Stadskantoor;
- Bijdrage nieuwbouw zwembad;
- Ontwikkeling Statenland;
- Toekomst Eiber – ontwikkeling sporthal De Noort Syde.

Hiernaast zijn ook de grote projecten in de openbare ruimte financieel in de begroting vertaald. Hierbij gaat het onder meer om:

- Masterplan Binnenstad;
- Aanpak Lange Linschoten;
- Reconstructie De Brede Dijk;
- Revitalisering Tappersheul I en II;
- Renovatie Hoenkoopse Brug.

Ook loopt er een flink aantal ruimtelijke projecten zoals het Bolwerck, de Schuylenburcht en Westerwal. Ook moeten de projecten ontwikkeling Statenland en Kerkwetering leiden tot grondexploitaties om zo de gemaakte kosten voor deze ontwikkelingen te dekken en met name noodzakelijke woningbouw te realiseren. Het gaat dus allemaal om ontwikkelingen en investeringen die zijn opgepakt en de komende jaren de nodige capaciteit zullen vragen.

Na de verkiezingen van maart 2022 heeft de gemeenteraad het 'Hoofdlijnenakkoord 2022-2026' vastgesteld. Vervolgens is een collegewerkprogramma (CWP) opgesteld en is op een rij gezet wat dit concreet betekent. De maatschappelijke effecten en te bereiken resultaten zijn gekoppeld aan concrete inspanningen, gepland over verschillende jaren en daar waar mogelijk financieel vertaald en verwerkt in de begroting.

Geconcludeerd mag worden dat heel veel zaken in de begroting zijn verwerkt die al zijn opgepakt en de komende jaren moeten worden afgerond.

Financiële begroting 2024 - 2027

Deze begroting is gebaseerd op de Kadernota 2024 die door de raad op 29 juni jl. is vastgesteld. Daarnaast zijn de financiële effecten van de meircirculaire 2023 verwerkt. Ten opzichte van de Kadernota zijn dit de belangrijkste onderwerpen die financieel doorvertaald zijn:

- Indexering van kosten met 4,2%;
- Indexering van de OZB en overige lokale heffingen met 4,2%, met zonodig aanvullende bijstelling op basis van het uitgangspunt van kostendekkendheid en vastgestelde plannen.

Algemene uitkering

Op basis van de meircirculaire 2023 is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds berekend voor de jaren 2024 tot en met 2027. Voor de jaren 2024 en 2025 stijgt de algemene uitkering fors. De jaren hierna is er een forse daling te zien. Het jaar 2026 is het bekende 'ravijnjaar'. Ditzelfde beeld zien we ook bij de begrotingssaldi voor deze jaren.

Ratio weerstandsvermogen, schuldquote en solvabiliteitsratio

De ratio weerstandsvermogen bij vaststelling van de jaarrekening 2022 was 0,7. Aan de hand van de mutaties vanuit de door u vastgestelde jaarrekening 2022, de mutaties in 2023, vastgestelde voorjaarsrapportage 2023 en de mutaties in voorliggende meerjarenbegroting zijn de stand van de Algemene Reserve (AR) en de risico's geactualiseerd en is de ratio weerstandsvermogen opnieuw berekend. Deze komt nu voor 2024 uit op 0,8. Hierbij is met name rekening gehouden met de onttrekking aan de AR voor het zwembad (€ 2,5 miljoen), het positieve saldo van de begroting 2024, de vastgestelde voorjaarsrapportage 2023 en begrotingssaldo 2024.

In meerjarenperspectief loopt de ratio weerstandsvermogen op naar 0,9 in 2027. Dit is het gevolg van het verwerken van de begrotingssaldi in de AR en de terugstorting in de AR bij de verkoop van Statenland in 2027. Desondanks blijft de weerstandsratio onder de norm van 1,0, hetgeen zorgelijk blijft.

Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten is er volgens de VNG sprake van een erg hoge schuld. In de nu voorliggende begroting loopt de schuldquote op tot 198% in 2027. Ook dit is een zorgelijk beeld, maar het past in het beeld van de ontwikkelingen en investeringen die Oudewater in de begroting heeft opgenomen.

Ook de solvabiliteitsratio loopt in het meerjarenperspectief verder af naar 3%, ver beneden de norm van 20%.

De details en uitgebreide toelichtingen op de in deze alinea genoemde ratio's zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Lokale lastendruk

	2024	2024	2023	2023
	1- persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden	1- persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden
1 OZB	506	506	483	483
2 Rioolheffing	382	382	334	334
3 Afvalstoffenheffing (2024)*	287	336	262	328
Totaal	€ 1.175	€ 1.224	€ 1.079	€ 1.145

* Betreft een inschatting van de hoogte van de afvalstoffenheffing op basis van het verwachte aantal aanbiedingen. Daarbij is uitgegaan van gemiddeld 4 aanbiedingen voor een éénpersoonshuishouden en 11 voor een meerpersoonshuishouden.

1. OZB

De OZB is geïndexeerd met 4,2%.

2. Rioolheffing

De stijging van de rioolheffing is in zijn totaliteit 14,2%. Hiervan is 4,2% indexering en 10% op basis van het waterbeleidsplan.

3. Afvalstoffenheffing

De stijging van de afvalstoffenheffing is in zijn totaliteit 4,2%.

Conclusies, risico's en voorstellen

a. Conclusies

De programmabegroting 2024-2027 is voor de jaren 2024 en 2025 sluitend, voor de jaren 2026 en 2027 niet.

b. Aandachtspunten begroting

De begroting geeft vanaf 2026 een fors tekort te zien. Hopelijk worden deze tekorten, via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, nog gecompenseerd door het Rijk. Als we ervan uitgaan dat het Rijk de veel gehoorde 3 miljard zou compenseren, is dit voor Oudewater een voordeel van ruim € 1,6 miljoen vanaf 2026. Vraag is of deze verwachting reëel is, maar daarmee zouden de tekorten worden afgedekt. Mocht dit niet zo zijn dan moeten maatregelen worden genomen om deze tekorten terug te dringen. De maatregelen hebben we voorzien van indicatieve bedragen die zo nodig nog verder moeten worden uitgezocht en onderbouwd.

Kijkend naar wat onder andere is benoemd in de Financiële Heroriëntatie gaat het hierbij om de volgende zaken:

- Afstoten de Klepper (€ 330.000 (excl. eenmalige afboeking gemaakte kosten));
- Sluiten zwembad (€ 250.000);
- Sluiten bibliotheek (€ 200.000);
- Schrappen alle kleinere subsidies (€ 160.000);
- Sociale voorzieningen terugdringen naar het wettelijk minimumniveau (pm);
- Taken terugdringen naar het wettelijk verplichte minimum (pm);
- Verhoging van de OZB (1% = € 30.000).

Zoals u kunt zien, zijn deze ingrijpende bezuinigingen niet genoeg om het gat te dichten, maar zijn de maatschappelijke gevolgen groot.

c. Voorstellen

1. De Programmabegroting 2024, inclusief mutaties in de reserves, vast te stellen;
2. De investeringsbudgetten uit de jaarschijf 2024 van de investeringsplanning vast te stellen;
3. De meerjarenraming 2025-2027 te aanvaarden als leidraad voor het te voeren beleid in de jaren 2025, 2026 en 2027.

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder	Thema
Danny de Vries	Algemeen bestuurlijke zaken en representatie, Openbare orde en veiligheid, Horeca- en evenementenbeleid, Diversiteit en Inclusie, Communicatie en Participatie, Intergemeentelijke samenwerking, Burgerzaken en dienstverlening, Dierenwelzijn
Ivo ten Hagen	Vergunningverlening en handhaving
Bas Lont	Automatisering, Informatievoorziening, Archiefzaken
Walther Kok	Ambtelijke samenwerking Oudewater-Woerden

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
0.1 Bestuur	Facilitering van de bestuursorganen: - college van burgemeester en wethouders (loonkosten, reis- en verblijfskosten e.d.) - raad en raadscommissies (vergoedingen, excursies e.d.) - de ondersteuning van de raad, griffie - regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking - lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole
0.2 Burgerzaken	Producten burgerzaken: - paspoorten en rijbewijzen - bevolkingsregister - straatnaamgeving en kadastrale informatie - burgerschap - verkiezingen, referenda - burgerzaken leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen
1.2 Openbare orde en veiligheid	Taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid: - toezicht en handhaving openbare orde, BOA's - Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit - bureau Halt - preventie van criminaliteit - opstellen en handhaven APV - leges drank & horeca - wet wapens en munitie (voorheen vuurwapenwet) - beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven - veilige woon- en leefomgeving - doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek i.v.m. de mogelijk niet-natuurlijke doodsoorzaak) - tegengaan van radicalisering - huiselijk geweld - persoonsgerichte aanpak (PGA) - nazorg ex-gedetineerden

Ambities

Openbare orde en veiligheid

We gaan aan de slag met het verder verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in Oudewater. Dit doen we aan de hand van het in 2023 opgestelde Integraal Veiligheidsplan (IVP). Dit plan vormt de basis voor onze inzet om Oudewater veilig en inclusief te houden. Via het IVP hebben we drie prioriteiten geformuleerd: ondermijning, digitale veiligheid en overlast door alcohol en drugs. Samenwerking tussen inwoners, bedrijven en gemeente is hierbij van het grootste belang. De ogen en oren van alle mensen in Oudewater dragen bij aan een veilige en inclusieve samenleving, bijvoorbeeld door de inzet van Whatsapp-buurtpreventie en Meld Misdaad Anoniem. Veiligheid in woonkernen, het buitengebied en op de bedrijventerreinen vinden we van groot belang. Met de horeca willen wij samenwerken aan het Kwaliteitskeurmerk Veilig Uitgaan. Het aanspreken van overlastgevers en het aanpakken van de

parkeerproblematiek en de problematiek rond zwaar verkeer in de binnenstad en in het buitengebied vragen om extra inzet. We maken gebruik van de extra BOA-capaciteit om de leefbaarheid te vergroten.

Dienstverlening en participatie

Oudewater heeft veel betrokken inwoners. We willen hun betrokkenheid inzetten om te zorgen dat Oudewater een fijne gemeente blijft om te wonen, werken en te recreëren. Als inwoners dat willen, kunnen ze meedenken, meedoen en samenwerken met de gemeente. Om dit verder vorm te geven, willen we een participatiekader gebruiken. Dit kader krijgt vervolgens een plek in de processen in de organisatie.

Komende jaren wordt in Oudewater een 'Huiskamer van de stad' ingericht. Hierin krijgt ook de dienstverlening aan inwoners, zoals het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen, een plek. Doelstelling is om de menselijke maat in de dienstverlening te behouden: we breiden de digitale mogelijkheden uit, zodat inwoners die dat willen, zaken digitaal kunnen regelen, en er blijven op gezette tijden mogelijkheden voor persoonlijk contact.

Regionale samenwerking

Veel van de uitdagingen waar lokale overheden voor staan, overstijgen de eigen gemeentegrenzen. Bodemdaling, omgang met landschap, inkoop van zorg, luchtkwaliteit en behoefte aan woningen zijn hier voorbeelden van. Bovendien stimuleert het Rijk regionale samenwerking, via instrumenten als regiodeals en regionale energiestrategieën. In 2021 is Oudewater lid geworden van de U10, waarmee het zich een positie heeft verworven om in deze metropoolregio mee te praten over (ruimtelijke) opgaven zoals vitaliteit van kernen, en gebruik en waardering van het landschap. De ambitie voor de komende jaren is om deze regionale samenwerking in stand te houden en optimaal te benutten.

De U10 houdt zich bezig met de uitdaging om de verstedelijking in de regio Utrecht in goede banen te leiden. Hierbij wordt gezocht naar een goede balans tussen landschap, wonen, werken, mobiliteit en energie, zodat de kwaliteiten van de regio op deze thema's worden behouden of versterkt. Oudewater staat in dit samenwerkingsverband voor zijn lokale belangen en laat, indien nodig, samen met zijn buurgemeenten het geluid van de Lopikerwaard horen. De Omgevingsagenda Lopikerwaard fungeert hierbij als leidraad. Op deze wijze stelt Oudewater via regionale samenwerking zijn lokale belangen veilig. Concreet kan hierbij worden gedacht aan voldoende ruimte voor woningbouw en werklocaties, goede bereikbaarheid, behoud van het landschap, en lobby voor ondersteuning en medefinanciering van regionale voorzieningen.

Oudewater wil een zelfstandige gemeente blijven, met een eigen bestuur en eigen voorzieningen. Hiervoor is een aantal jaren geleden een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Woerden afgesloten. Deze samenwerkingsafspraken, in de vorm van een dienstverleningsovereenkomst (DVO), gelden tot 1 januari 2026. In de komende periode gaan we in gesprek om de uitgangspunten voor het vervolg voor te bereiden. Vanuit de huidige goede samenwerking met Woerden zullen we dit proces inzetten, gericht op het innemen van een in de raad breed gedragen langetermijnstandpunt. Uitgangspunt daarbij is om de samenwerking voort te zetten en waar mogelijk verder te verbeteren. Bestuurlijke zelfstandigheid blijft daarbij voorop staan. Eerste stap in dat proces is een zorgvuldige evaluatie van de lopende samenwerking.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Openbare orde en veiligheid

Op 29 juni 2023 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 vastgesteld. Aangezien het IVP een periode van vier jaar beslaat, is afgesproken dat er per jaar een Uitvoering Veiligheidsplan (UVP) komt, zodat flexibel kan worden ingespeeld op actuele situaties en ontwikkelingen. De lokale prioriteiten voor Oudewater zijn: 1. Aanpak ondermijning en georganiseerde criminaliteit; 2. Cybercrime en digitale veiligheid; 3. Alcohol, drugs en overlast.

Daarnaast zijn binnen de reguliere taken de volgende uitgelichte thema's uitgewerkt: inzet High Impact Crimes; Lokaal in Verbinding; continuering Persoonsgerichte Aanpak; Integraal Crisisplan gemeente Oudewater.

Met de uitwerking van deze lokale prioriteiten en uitgelichte thema's wordt invulling gegeven aan de missie van het IVP 2023-2026 namelijk: inwoners, ondernemers, (veiligheids)partners en maatschappelijke organisaties werken integraal samen aan een gemeente waar het op sociaal én fysiek vlak veilig is en iedereen zich veilig voelt.

Dienstverlening en participatie

In 2024 worden diverse methoden ingezet om de interactie met de samenleving te verbeteren. De methoden zijn uiteenlopend, klein en groot, bijvoorbeeld het voorbereiden van de Omgevingswet op participatieniveau, maar ook het organiseren van bijeenkomsten en spreekuren. Ambtenaren zullen door de participatieadviseur geholpen worden om participatietrajecten in te richten volgens het vastgestelde participatiekader (onder voorbehoud van vaststelling door de raad sept/okt 2023).

De Woerdense aanpak op dienstverlening, waar wij zoals afgesproken op gaan aanhaken, zal in 2024 worden afgerond. De verschillende domeinen gaan de kaders van deze aanpak gebruiken om hun product, kwaliteit en proces zó vorm te geven dat het past bij de organisatie. Daarbij geven we inwoners helderheid over het niveau van dienstverlening dat ze van ons kunnen verwachten.

In 2024 blijven we inzetten op duidelijke, toegankelijke en inclusieve communicatie. Dit doen we onder andere door veel gestuurde brieven en e-mails te herschrijven en ambtenaren te trainen in lezersgericht schrijven.

Ook blijven we onze klantcontacten monitoren. Vanuit verschillende domeinen wordt hierover gerapporteerd aan de raad.

Regionale samenwerking

De U10 gemeenten, waaronder Oudewater, gaan gezamenlijk reageren op het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied.

Woerden, Gouda en Alphen aan den Rijn organiseren in 2024 het VNG congres in het Groene Hart. De regiogemeenten worden daar ook bij betrokken, bijvoorbeeld bij het traditionele excursieprogramma. Een mooie kans om Oudewater op de kaart te zetten bij bestuurlijk Nederland.

Het Bestuurlijk Platform Groene Hart heeft in februari 2023 de inhoudelijke scope voor het ontwikkelperspectief vastgesteld. Het perspectief gaat de nadruk leggen op drie kernopgaven, te weten het stabiliseren van veenbodems, het robuust inrichten van het watersysteem en het doorontwikkelen van waardevolle gebiedskenmerken. Hierbij worden alle ruimtelijke opgaven, zoals landbouw, woningbouw, bedrijventerreinen, energie, recreatie, natuurontwikkeling, economie, etc. integraal opgenomen. In aanloop naar het ontwikkelperspectief zijn er een beleidsanalyse en een expertadvies Toekomstperspectief Groene Hart opgesteld. Beiden vormen bouwstenen voor het ontwikkelperspectief waarvan de contouren zijn gedeeld tijdens het Groene Hart Jaarevent op 7 september en welke in concept wordt geagendeerd voor het Bestuurlijk Platform Groene Hart op 21 september. Naar verwachting wordt het ontwikkelperspectief 1.0 in december 2023 ter vaststelling aangeboden aan het Bestuurlijk Platform Groene Hart en daarna uitgevoerd in 2024 en verder. Voor het NOVEX-gebied wordt een ontwikkelperspectief, uitvoeringsagenda en regionale investeringsagenda opgesteld.

Maatschappelijk effect

- 1.1 Er kan veilig gewoond, gewerkt en gerecreëerd worden in Oudewater.
- 1.2. Inwoners kunnen snel, zelf en dichtbij diensten met de gemeente regelen.
- 1.3. De samenleving heeft vertrouwen in het functioneren van de gemeente.
- 1.4 Oudewater blijft een zelfstandige gemeente, waarin een zo goed mogelijke dienstverlening aan inwoners wordt georganiseerd.

Resultaat

1.1.1 Uitvoering geven aan de veiligheidsstrategie zoals bepaald in het Integraal Veiligheidsplan en het Uitvoeringsplan Veiligheid.

Inspanningen

- 1.1.1.1 Resultatenverantwoording opstellen over het Uitvoeringsplan Veiligheid (2x per jaar).

Resultaat

1.2.1 Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen hun diensten met de gemeente regelen.

Inspanningen

- 1.2.1.2 Verhuizing naar Huiskamer van de stad.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2026.

Resultaat

1.2.2 Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen steeds meer diensten van de gemeente digitaal regelen.

Inspanningen

- 1.2.2.1 Onderzoek naar hoeveel de e-diensten gebruikt worden.
- 1.2.2.2 Aansluiten bij visie dienstverlening Woerden.

Resultaat

1.3.1 Inwoners doen en denken mee met de gemeente als ze dat willen. In een beleidskader stelt de raad de kaders voor participatieruimte vast.

Inspanningen

- 1.3.1.2 / 1.3.2.2 Implementeren (Woerdens) participatiebeleid.

Resultaat

1.3.2 Inwoners weten bij participatietrajecten waarop ze invloed hebben en waarop niet.

Inspanningen

1.3.1.2 / 1.3.2.2 Implementeren (Woerdens) participatiebeleid.

Resultaat

1.3.3 Inwoners begrijpen de informatievoorziening van de gemeente over projecten en dienstverlening.

Inspanningen

1.3.3.1 Teksten voor de website, het redactionele deel van de informatiepagina in de krant en social media van de gemeente zijn op B1-niveau.

1.3.3.2 Trainen ambtenaren in begrijpelijk schrijven.

Resultaat

1.3.4 Inwoners weten wat de gemeente doet en wil bereiken.

Inspanningen

1.3.4.1 Inwoners krijgen op een laagdrempelige manier informatie over besluiten van de gemeente en hoe besluitvorming tot stand komt.

Resultaat

1.4.1 Een duidelijke dienstverleningsovereenkomst met heldere samenwerkingsafspraken, gebaseerd op een lange termijn standpunt gedragen door raad en stad, tegen betaalbare kosten.

Inspanningen

1.4.1.1 Oudewater stemt proces af met Woerden.

1.4.1.2 Evaluatie huidige samenwerking.

1.4.1.3 Uitgangspunten van de samenwerking formuleren.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2024.

1.4.1.4 Een toekomstscenario opstellen waaruit blijkt of en hoe de gemeenten vanaf 1-1-2026 hun samenwerking vervolgen.

Resultaat

1.4.2 De regionale samenwerkingsverbanden worden ingezet om de belangen van Oudewater in de regio te behartigen.

Inspanningen

1.4.2.1 Reguliere samenwerkingsverbanden worden gecontinueerd.

Demografische druk

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2022	80,0 % inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr	70,3 % inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr
2023	79,7 % inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr	70,3 % inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	3,5 aantal per 1.000 inwoners	6,0 aantal per 1.000 inwoners
2022	3,4 aantal per 1.000 inwoners	6,0 aantal per 1.000 inwoners

Diefstal uit woning

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	2,0 per 1.000 inwoners	1,3 per 1.000 inwoners
2022	1,5 per 1.000 inwoners	1,4 per 1.000 inwoners

Winkeldiefstal

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	0,0 per 1.000 inwoners	1,8 per 1.000 inwoners
2022	0,0 per 1.000 inwoners	2,3 per 1.000 inwoners

Geweldsmisdrijven

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	2,0 per 1.000 inwoners	4,3 per 1.000 inwoners
2022	2,0 per 1.000 inwoners	4,6 per 1.000 inwoners

Verwijzingen Halt

Bron: Bureau Halt

Periode	Oudewater	Nederland
2021	70 per 10.000 inwoners 12-17 jr	80 per 10.000 inwoners 12-17 jr
2022	30 per 10.000 inwoners 12-17 jr	80 per 10.000 inwoners 12-17 jr

Jongeren met jeugdreclassering

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021 (Odw g.g.)	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3 % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar
2022 (Odw g.g.)	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3 % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar

Jongeren met een delict voor de rechter

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021 (Odw g.g.)	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	1 % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar
2022 (Odw g.g.)	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	1 % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar

Formatie (overige formatie in dienst van Woerden vanwege de DVO)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Oudewater
2021	0,2 fte per 1.000 inwoners
2022	0,2 fte per 1.000 inwoners

Bezetting (overige bezetting opgenomen in Woerden vanwege de DVO)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Oudewater
2021	0,2 fte per 1.000 inwoners
2022	0,1 fte per 1.000 inwoners

Apparaatskosten

Bron: Eigen begroting

Periode	Oudewater
2021 (JR22)	767 € per inwoner
2022	743 € per inwoner

Externe inhuur

Bron: Eigen begroting

Periode	Oudewater
2021	62,6 % van pers.kosten (incl.inhuur) besteed aan inhuur
2022	50,4 % van pers.kosten (incl.inhuur) besteed aan inhuur

Overhead

Bron: Eigen begroting (gegevens NL niet bekend)

Periode	Oudewater
2021 (JR22)	8,0 % van totale lasten
2022	7,5 % van totale lasten

Specificatie taakvelden

Taakvelden	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.655.704	2.255.131	2.322.631	2.501.203	178.572	2.466.022	2.484.715	2.483.682
Totaal Lasten	2.655.704	2.255.131	2.322.631	2.501.203	178.572	2.466.022	2.484.715	2.483.682
Baten								
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-286.518	-296.559	-296.559	-345.772	-49.213	-342.442	-357.317	-355.792
Totaal Baten	-286.518	-296.559	-296.559	-345.772	-49.213	-342.442	-357.317	-355.792
Onttrekkingen								
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-74.612	-35.000	-35.000	-40.000	-5.000	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-74.612	-35.000	-35.000	-40.000	-5.000	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.294.574	1.923.572	1.991.072	2.115.431	124.359	2.123.580	2.127.398	2.127.890

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.1	Betreft financiële ruimte voor een evaluatie van de samenwerking met gemeente Woerden. Dit geld is in een eerdere begroting opgenomen en het zwaartepunt ligt in 2024.	31.68	nadeel
0.1	De bijdrage aan U10 is verhoogd door het gezamenlijk doorontwikkelen van het integraal ruimtelijk perspectief (IRP).	9.000	nadeel
0.2	Hogere doorbelasting DVO bijdrage Woerden in de legesheffingen.	16.800	nadeel
0.2	Door de hogere leges reisdocumenten stijgen de afdrachten aan het Rijk.	22.118	nadeel
1.1	De gaskosten inclusief transport voor de brandweerkazerne Oudewater nemen toe.	6.871	nadeel
1.1	Brandputten met een hoger risico op bodemverontreiniging worden met voorrang hersteld in 2024.	9.000	nadeel
1.1	De bijdrage aan de VeiligheidsRegio Utrecht neemt toe vanwege loon- en prijsaanpassingen.	30.600	nadeel
1.2	De stelpost BOA is verplaatst naar programma 1. In 2024 zijn hiermee de kosten voor een tweede BOA voldoende afgedekt.	32.780	nadeel
	Diversen	19.723	nadeel
	Totaal mutaties lasten	178.572	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.2	Hogere leges burgerzaken vanwege verwachte toename van aanvragen reisdocumenten.	-48.605	voordeel
	Diversen	-608	voordeel
	Totaal mutaties baten	-49.213	voordeel
	Totaal mutaties lasten en baten	129.359	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Hogere onttrekking aan algemene reserve	-5.000	voordeel
	Totaal mutaties reserves	-5.000	voordeel

PROGRAMMA 2 FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN MOBILITEIT

Portefeuillehouder	Thema
Walther Kok	Openbare ruimte, Verkeer en mobiliteit, Masterplan Binnenstad
Bas Lont	Afval en riolering

Omschrijving

Dit programma bevat twee opgaven: Onderhoud van de openbare ruimte en mobiliteit + parkeren

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
2.1 Verkeer en vervoer	Verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur
2.4 Economische havens en waterwegen	(Beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur
3.4 Economische promotie	Activiteiten gericht op het 'op de kaart zetten' van de gemeente: kermis, evenementen en coördinatie binnenstad
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Openbaar groen, natuur en recreatie
7.2 Riolering	Afvalwater en de waterhuishouding
7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Taken op het terrein van de lijkbezorging

Ambities

De openbare ruimte van Oudewater is de plaats waar we als inwoners elkaar ontmoeten. Het is ook het visitekaartje voor onze bezoekers en de natuurlijke leefomgeving van planten en dieren. Hierbij is veiligheid altijd een randvoorwaarde. Het Masterplan binnenstad zetten we in goed overleg met de belanghebbenden voort. Voor bereikbaarheid geldt dat zowel inwoners, bezoekers als bedrijven vlot en veilig hun bestemming moeten kunnen bereiken. We streven naar een kleinere parkeerdruk en naar het weren van zwaar vrachtverkeer. Openbare ruimte en mobiliteit zijn voorwaardenscheppend voor een plezierige gemeente. Plezierig om te wonen en te recreëren, voor toerisme en bedrijvigheid, van de historische binnenstad tot en met het buitengebied. En we werken aan duurzaamheid door de laadvisie verder uit te werken met de daarbij horende uitvoeringsagenda.

Oudewater heeft groene gebieden in eigendom en beheer. Dat geeft ons de mogelijkheid om hard te werken aan de verbetering van de biodiversiteit en het vergroten van de ecologische waarde. Deze verbetering bereiken we onder andere door gericht beheren en investeren in de openbare ruimte. Met het aantrekken van specialistische kennis op het gebied van ecologie (ecoloog) wordt een grote slag gemaakt in dit speerpunt.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

In 2024 wordt een herijking van de openbare ruimte gestart. Hiermee volgt Oudewater het traject dat in Woerden is ingezet om ambitie en middelen met elkaar in balans te brengen.

Het huidige Gemeentelijk WaterbeleidsPlan (GWP) wordt geactualiseerd. Hierbij kiezen we ervoor om klimaatbestendigheid een prominente rol te geven.

Ook maken we werk van het GroenBlauw Omgevingsplan en het vergroenen van de openbare ruimte. Dit doen we samen met onze betrokken inwoners en ondernemers.

OPGAVE OPENBARE RUIMTE

Maatschappelijk effect

- 2.1 Een gezonde leefomgeving die veilig, doelmatig en sober is.
- 2.2 Betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij hun leefomgeving.
- 2.3 De kosten voor de openbare ruimte zijn in balans met verantwoordelijkheden van de gemeente.

Resultaat

2.1.1 Er is vastgesteld beleid over de beeldkwaliteit en er wordt al zo veel mogelijk gewerkt met dat beleid.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

2.1.1.1 In gesprek gaan met de raad over beleid en beheer van de openbare ruimte, ophalen van een bestuurlijke richting.

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopend.

2.1.1.2 Beleid opstellen en vaststellen voor beeldkwaliteitsniveaus op basis van het huidige beleid, waarin ook beheerkosten zijn meegenomen.

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopend.

2.1.1.4 Uitwerken van het thema ecologie (met als basis het bestaande beleid) voor alle onderdelen van de openbare ruimte. Met aandacht voor de balans tussen ecologie en de uitstraling.

2.1.1.5 Structureel uitvoeren van beleidsschouw (beeldkwaliteitsniveau) en technische inspecties en hier jaarlijks over rapporteren.

Resultaat

2.1.2. Er is een goed functionerende openbare verlichting.

Inspanningen

2.1.2.1 Overname van de openbare verlichting van Citytec voorbereiden. Voorstel voor overname(som) aan de raad voorleggen.

2.1.2.2 Beleid opstellen met KPI's om het woord 'goed' nader te definiëren en daarmee het risicokader. Als er geen overname plaatsvindt, wijzigen wij aan de hand van de KPI's het contract met Citytec.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2026.

2.1.2.3 Beheerplan Openbare verlichting opstellen.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2026.

Resultaat

2.1.3 De fasering van het Masterplan Binnenstad is opnieuw bepaald.

Inspanningen

2.1.3.1 Bepalen van de fasering van het Masterplan binnenstad.

Resultaat

2.2.1 Het aantal beheerovereenkomsten met bewoners en ondernemers is toegenomen.

Inspanningen

2.2.1.1 Stimuleren van het in beheer nemen van de openbare ruimte door bewoners en ondernemers.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2026.

Resultaat

2.3.1 De Vierbergenweg en de Hoenkoopse brug zijn overgedragen aan de provincie Utrecht.

Inspanningen

2.3.1.1 In gesprek blijven met de provincie Utrecht over de kosten en verantwoordelijkheden.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2026.

Resultaat

2.3.2 De kansen voor cofinanciering van klimaatadaptieve maatregelen zijn optimaal benut.

Inspanningen

2.3.2.1 Het KBOR wordt uitgevoerd.

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopend.

OPGAVE MOBILITEIT

Maatschappelijk effect

2.4 Behoud van een levendige binnenstad; veilig, leefbaar en bereikbaar.

2.5 De wegen in het buitengebied zijn veilig.

2.6 Duurzame mobiliteit in Oudewater.

Resultaat

2.4.1 De zogenoemde H (delen van de Leeuwingstraat, Donkere Gaard, Korte havenstraat, Peperstraat) is autovrij gedurende een aantal dagen in de week.

Inspanningen

2.4.1.1 Plan/beleidsuitwerking opstellen.

Resultaat

2.4.2 We hebben meer parkeerplekken rond de binnenstad.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

2.4.2.1 Mogelijkheden voor kort en lang parkeren rond de binnenstad onderzoeken.

Resultaat

2.4.3 Er is minder zwaar vrachtverkeer in de binnenstad.

Inspanningen

2.4.3.1 Verkenning naar een logistieke hub.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2024.

Resultaat

2.4.4 We hebben meer fietsparkeerplekken in de binnenstad.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

2.4.4.1 Maatregelen fietsplan uitvoeren, namelijk het fietsparkeeronderzoek.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2025.

2.4.4.2 Fietsparkeerplaatsen rond de Markt realiseren als onderdeel van het Masterplan Binnenstad.

Resultaat

2.5.1 Er zijn minder conflicten tussen de verschillende gebruikers (zwaar verkeer, recreatieverkeer, bestemmingsverkeer) op de wegen in het buitengebied.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

2.5.1.1 Regionale samenwerking over zwaar verkeer in het buitengebied.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2026.

2.5.1.3 Beleid voor wegen in het buitengebied opstellen, o.a. snelheid en natuurlijk sturen, inclusief uitvoeringsplan.

Resultaat

2.6.1 Mogelijkheden voor verduurzaming mobiliteit zijn uitgewerkt.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

2.6.1.1 Onderzoeken naar aanleg/verbreding van fietspaden, zoals verbindingen Touwslag-Binnenstad, Strengen-Papenhoeflaan, en Woerden-Oudewater via Linschoterweg. Uitkomsten aan de raad voorleggen incl. voorstel voor uitvoering en kosten.

2.6.1.2 Planvorming fietsverbinding Kerkwetering-Binnenstad.

Kwaliteit (toelichting)

Volgt het tijdpad van project Kerkwetering.

2.6.1.3 Laadvisie deel 2 opstellen, voor o.a. deelmobiliteit, logistiek en OV.

2.6.1.4 Voorwaarden opstellen voor en uitwerken van een eigen concessiemodel voor de plaatsing van laadpunten.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2024-2025.

Omvang huishoudelijk restafval

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	138 kg per inwoner	170 kg per inwoner
2021	142 kg per inwoner	169 kg per inwoner

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	5.472.185	5.965.983	6.260.032	6.804.484	544.452	7.173.645	7.449.127	7.563.457
Totaal Lasten	5.472.185	5.965.983	6.260.032	6.804.484	544.452	7.173.645	7.449.127	7.563.457
Baten								
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	-3.271.007	-3.164.117	-3.142.663	-3.524.474	-381.811	-3.610.135	-3.798.459	-3.919.643
Totaal Baten	-3.271.007	-3.164.117	-3.142.663	-3.524.474	-381.811	-3.610.135	-3.798.459	-3.919.643
Stortingen								
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	98.389	20.000	20.000	20.000	0	20.000	20.000	20.000
Totaal Stortingen	98.389	20.000	20.000	20.000	0	20.000	20.000	20.000
Onttrekkingen								
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	-820.316	-215.668	-275.112	-194.891	80.221	-27.112	-16.979	-16.846
Totaal Onttrekkingen	-820.316	-215.668	-275.112	-194.891	80.221	-27.112	-16.979	-16.846
Gerealiseerd resultaat	1.479.251	2.606.198	2.862.257	3.105.119	242.862	3.556.398	3.653.689	3.646.968

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
2.1	Databeheer IBOR; jaarlijkse update en actualisatie HIOR en licenties datapakketten (uit kadernota).	15.142	nadeel
2.1	Openbare verlichting: hogere exploitatielasten i.v.m. indexering 4,2% en kapitaallasten vervanging openbare verlichting Brede Dijk.	30.267	nadeel
2.1	Aanstelling informatiedeskundige verwerking ondergrondse gegevens (kadernota).	50.922	nadeel
2.1	Laadinfrastructuur; extern tijdelijk personeel € 15.000 en inrichten elektrische oplaadpunten € 45.000, opstellen laadvisie € 40.000, inrichting laadpleinen € 56.000 en overige kosten € 4.000.	159.901	nadeel
2.2	Parkeren: kort en lang parkeren rond de binnenstad. Eenmalig budget beschikbaar gesteld voor 2024 in de programmabegroting 2023.	46.890	nadeel
2.4	Beschoeiingen en kademuren: lagere kapitaallasten i.v.m. temporisering investeringen. Betreft herstel oevers Lange Linschoten.	-23.465	voordeel
2.4	Uitbaggeren sloten: lasten extra € 20.000 maar hogere onttrekking uit de voorziening baggeren (€ 68.000) conform meerjarenbaggerplan.	-48.458	voordeel
5.7	Openbaar groen: met name hogere kapitaallasten investeringen bomen. In periode 2020-2024 vindt in diverse tranches van € 200.000 per jaar vervanging van bomen plaats.	38.550	nadeel
5.7	Ecologie: loonkosten aan te stellen ecooloog en exploitatielasten ecologie (soortenmanagement).	61.050	nadeel
7.2	Vrijvervalriolering: hoofdriool incidentele reinigingen en inspectie en reparatie.	50.000	nadeel
7.2	Lagere storting in de voorziening Riolering.	-29.694	voordeel
7.2	Hoofdgemalen: hogere elektralasten (€ 58.000) en hogere lasten onderhoud en reparatie (€ 30.000).	88.346	nadeel
7.2	Minigemalen en minizuiveringen: hogere kapitaallasten i.v.m. investeringen in drainage en persleidingen en drukriolering elektronische gedeelte.	79.026	nadeel
7.2	Minigemalen: hogere doorbelasting DVO naar rioolheffing.	10.940	nadeel
7.3	Lagere storting in de voorziening afvalstoffenheffing.	46.368	nadeel
7.3	Afval: m.n. hogere exploitatielasten i.v.m. indexering van 4,2% en hogere kapitaallasten i.v.m. investeringen (o.a. luierinzameling en ombouwen naar 5G-toegangssysteem).	52.380	nadeel
7.5	Begraafplaats aula Waardsedijk 106: eenmalige extra lasten in 2023 i.v.m. overdracht aula.	-120.000	voordeel
	Overige lasten	36.287	nadeel
	Totaal mutaties lasten	544.452	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
5.7	Ecologie: doorbelasting richting projecten en investeringen.	-20.000	voordeel
7.2	Hogere baten rioolheffing: 14,2% (10% + 4,2% index).	-255.629	voordeel
7.3	Hogere baten afvalstoffenheffing: 6,2% (2% + 4,2% index).	-102.092	voordeel
7.3	Hogere opbrengst oud papier i.v.m. gestegen prijzen.	-4.566	voordeel
7.3	Hogere opbrengst textiel.	-6.600	voordeel
7.5	Lagere baten aula Waardsedijk 106 i.v.m. de overdracht.	11.014	nadeel
	Overige baten	-3.938	voordeel
	Totaal mutaties baten	-381.811	voordeel
	Totaal mutaties lasten en baten	162.641	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Lagere onttrekking aan reserve baggeren	59.444	nadeel
0.10	Lagere onttrekking aan de algemene reserve	20.000	nadeel
0.10	Lagere onttrekking aan reserve speeltoestellen	777	nadeel
	Totaal mutaties reserves	80.221	nadeel

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder	Thema
Walther Kok	Participatiewet, armoedebeleid, inburgering, publieke gezondheidszorg, welzijn en ouderenzorg, Stadsteam
Ivo ten Hagen	Jeugdzorg

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen gericht op participatie: <ul style="list-style-type: none"> - ondersteunen van op participatie gerichte burgerinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorg - sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), wijkopbouw - preventie (bv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ) - buurt- en clubhuizen - collectief aanvullend vervoer - toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); noodopvang vluchtelingen - vreemdelingen - LHBT+ beleid
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening).
6.3 Inkomensregelingen	Inkomens- en bijstandsvoorzieningen, schuldhulpverlening en gemeentelijk armoedebeleid.
6.4 WSW en beschut werk	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstroming naar arbeid.
6.5 Arbeidsparticipatie	Alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	Materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden.
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo) 6.71b Begeleiding (Wmo) 6.71c Dagbesteding (Wmo) 6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek, psychisch of psychosociale), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking.
6.72a Jeugdzorg begeleiding 6.72b Jeugdzorg behandeling 6.72c Jeugdhulp dagbesteding 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin, dus niet bij de aanbieder.
6.73a Pleegzorg 6.73b Gezinsgericht 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Generalistische basis GGZ, kindergeneeskunde, Jeugd ggz behandeling regulier, specialistische en diagnostiek.
6.74c Gesloten plaatsing	Jeugdhulp die vanwege een crisissituatie verleend wordt (thuis of bij een aanbieder).
6.81a Beschermd wonen (Wmo) 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Opvang- en beschermdwonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven.
6.82a Jeugdbescherming 6.82b Jeugdreclassering	Maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven.
7.1 - Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Ambities

De koers die de afgelopen jaren is ingezet, leidt tot goede resultaten. In de basis gaat het goed met het Sociaal Domein. Wel vraagt het constante ontwikkeling in lijn met de maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen. Versteving van de monitoring van financiën en resultaten is van groot belang voor het hebben en houden van grip op het sociaal domein. De focus komt de komende jaren te liggen op de sociale basis, 'het cement van de stad'. Het zijn de maatschappelijke organisaties en verenigingen die de stad maken.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Het Sociaal Akkoord vormt de leidraad voor het (brede) sociaal domein van 2023 tot 2027. Het Sociaal Akkoord is nadrukkelijk een akkoord dat voortkomt uit de samenleving zelf en gaat over opgroeien, jeugdzorg, onderwijs(huisvesting), cultuur, sport, gezondheid, onderwijs, sociale basis, Wmo-voorzieningen, werk & inkomen en bestaanszekerheid. Op 29 juni 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met de beleidskaders van het Sociaal Akkoord, waarin de uitgangspunten en de beleidsdoelen staan beschreven. Deze worden, samen met partners, uitgewerkt in een uitvoeringsplan; besluitvorming daarover door de raad vindt eind 2023 plaats.

De komende jaren staan in het teken van het verstevigen van voorzieningen en netwerken die het in Oudewater mogelijk maken om een gezond, vitaal, sociaal en zelfstandig leven te leiden. Goede verbindingen tussen inwoners onderling, tussen betrokken (maatschappelijke) organisaties en tussen gemeente en samenleving zijn dan belangrijk. Ontmoeting, samenwerking en het op effectieve wijze bereiken van inwoners worden meegenomen in alle thema's waaruit het Sociaal Akkoord is opgebouwd:

1. Gezondheid, cultuur en bewegen: over het stimuleren van een gezonde leefstijl (positieve gezondheid, mentale veerkracht, ontmoeting) en een uitnodigende leefomgeving om te bewegen, te ontmoeten en cultuur te beleven.
2. Opvoeden en opgroeien: met als doelen gelijke kansen voor kinderen om zich te ontwikkelen en op te groeien, voldoende mogelijkheden voor ontmoeting en contact voor kinderen, jongeren en ouders.
3. Maatschappelijke ondersteuning en betrokkenheid: voor het stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, ondersteuning voor mantelzorgers, voldoende ontmoeting en activiteiten, en samenwerking tussen organisaties vanuit zorg, wonen en sociaal domein (domeinoverstijgende samenwerking).
4. Werk en inkomen: focus op het vergroten van bestaanszekerheid en het tegengaan van armoede, organiseren dat inwoners kunnen meedoen naar vermogen en nieuwkomers in Oudewater zich zo snel mogelijk thuis laten voelen.
5. Wonen en leefomgeving: inwoners wonen zo lang mogelijk zelfstandig, ook als er een specifieke ondersteuningsbehoefte is. Daarvoor is geschikt woningaanbod nodig, moet de leefomgeving passend zijn en moeten er voorzieningen zijn die veilig, prettig en zelfstandig wonen mogelijk maken.

OPGAVE GEZONDHEID, CULTUUR EN BEWEGEN

Maatschappelijk effect

3.1 Inwoners van Oudewater hebben een gezonde leefstijl.

Resultaten binnen deze opgave worden bereikt in 2027, tenzij anders vermeld.

Resultaat

3.1.1 Inwoners hebben een betere mentale gezondheid

Inspanningen

3.1.1.1 Inzetten van interventies die een bijdrage leveren aan het voorkomen van eenzaamheid en het vergroten van de mentale gezondheid onder jongeren, volwassenen en ouderen.

3.1.1.2 Impuls aan activiteiten en inzet die geschaard kunnen worden onder 'Welzijn op Recept'.

3.1.1.3 Onderzoeken wat de behoeften zijn van jongeren die nu niet meedoen met activiteiten wegens mentale/fysieke moeilijkheden.

3.1.1.4 / 6.4.1.4 Als betrokkenen in het te ontwikkelen concept 'huiskamer van de stad' meedenken over behoeften aan ontmoetingsplekken en hoe deze aldaar in te vullen.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning doorlopend totdat de 'huiskamer' gerealiseerd is.

Resultaat

3.1.2 Inwoners hebben een gezond gewicht.

Inspanningen

3.1.2.1 Activiteiten en voorlichting op het gebied van preventie van overgewicht.

3.1.2.2 Onderzoeken of de lokale ketensamenwerking over de Gezonde leefstijl-interventie voldoet en of uitbreiding wenselijk is.

Resultaat

3.1.3 Middelengebruik onder inwoners neemt af.

Inspanningen

3.1.3.1 Activiteiten gericht op preventie van middelengebruik.

3.1.3.2 Voorlichtingscampagnes op basischolen over weerbaarheid, groepsdruk en middelengebruik.

Resultaat

3.1.4 Iedereen kan gebruikmaken van sportactiviteiten en cultuur en is bekend met het aanbod.

Inspanningen

3.1.4.2 / 5.1.1.1 Verbeteren van communicatie over lokale mogelijkheden die leefstijl gezond beïnvloeden, zoals sport en bewegen.

3.1.4.1 / 3.9.1.1 / 4.1.1.4 De cultuurnota uitvoeren.

Resultaat

3.1.5 Oudewater heeft een omgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.

Inspanningen

3.1.5.1 Vanuit het perspectief van positieve gezondheid kijken naar de openbare ruimte. Als er aanpassingen en/of werkzaamheden worden gedaan in de buitenruimte, wordt dit meegenomen.

OPGAVE OPVOEDEN EN OPGROEIEN

Maatschappelijk effect

3.2 Alle kinderen in Oudewater krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en groeien veilig op. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, kent Oudewater een sterk netwerk dat daarbij kan adviseren, ondersteunen of toeleiden naar hulp. Kinderen in problemen worden zo veel mogelijk in hun eigen omgeving en met hun ouders en verzorgers geholpen.

Resultaten binnen deze opgave worden bereikt in 2027, tenzij anders vermeld.

Resultaat

3.2.1 Elk kind heeft een kansrijke start.

Inspanningen

3.2.1.1 Verder bouwen aan de Kansrijke start-coalitie waarin we ons richten op een gezamenlijke aanpak voor (aanstaande) ouders en hun kinderen tijdens de eerste 1000 dagen van een kind.

Resultaat

3.2.2 Onderlinge steun voor ouders en kinderen in (kwetsbare) situaties is verbeterd.

Inspanningen

3.2.2.1 Inzetten van projectleider opvoeden en opgroeien.

Resultaat

3.2.3 Gelijkere kansen voor kinderen in het onderwijs.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

3.2.3.1 Opstellen notitie onderwijskansen, waarin ook uitbreiding regeling peuteropvangtoeslag en vergroten ouderbetrokkenheid een plek krijgen.

3.2.3.2 Evalueren van het programma Onderwijs Oudewater. Succesvolle onderdelen voortzetten en borgen in lijn met de kaders van de Hervormingsagenda Jeugd.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

3.2.3.3 Vernieuwen van verordening en beleidsregels leerlingenvervoer met nadruk op zelfstandig leren reizen. Daartoe ook de huidige situatie evalueren.

Resultaat

3.2.4 Veerkrachtige en weerbare jongeren.

Inspanningen

3.2.4.1 Het zicht verbeteren op Oudewaterse jongeren die niet (meer) in Oudewater naar school gaan, door betere contacten met middelbare scholen.

3.2.4.2 Evalueren van de inzet van jongerenwerk om de mogelijke behoefte en nodige inzet scherp te krijgen en een voorstel te maken voor vervolg.

3.2.4.3 Bieden van (groeps)aanbod gericht op (mentale) weerbaarheid en veerkracht. Hierbij is ook aandacht voor digitale vaardigheden en prestatiedruk.

Resultaat

3.2.5 Meer ontmoetingsmogelijkheden voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen.

Inspanningen

3.2.5.1 Onderzoeken welke ontmoetingsbehoefte er is onder jongeren.

3.2.5.2 Verkennen wat er nodig is voor de jongeren 12+ die naar Speciaal Onderwijs gaan om elkaar te ontmoeten en een netwerk op te bouwen in Oudewater.

3.2.5.3 Verkennen van de mogelijkheden voor het opzetten van een bso+ voor kinderen die naar SO of SBO gaan.

Resultaat

3.2.6 Het Stadsteam is de belangrijkste speler in de keten van Jeugdhulp.

Inspanningen

3.2.6.1 Regionaal uitvoeren van de proeftuin Bescherming in Beweging om gezinnen met zorgen over veiligheid steeds passender te helpen.

3.2.6.2 De regeling om in aanmerking te komen voor kinderopvang o.b.v. een sociaal-medische indicatie efficiënter en toegankelijker maken.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

3.2.6.3 Doorontwikkelen Stadsteam in het kader van de hervormingsagenda Jeugd en toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

3.2.6.4 De huidige inkoop van jeugdzorg en Wmo en de regionale samenwerking in Utrecht-West evalueren, en de aanbevelingen uit de evaluatie implementeren.

OPGAVE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING EN BETROKKENHEID

Maatschappelijk effect

3.3 Inwoners zijn zelfredzaam en zijn in staat om te gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, is er een sterk netwerk dat dit kan bieden of dat doorverwijst naar hulp en ondersteuning.

Resultaten binnen deze opgave worden bereikt in 2027, tenzij anders vermeld.

Resultaat

3.3.1 Inwoners kunnen prettig en gezond ouder worden.

Inspanningen

3.3.1.1 Behouden van het grote aanbod aan activiteiten, ontmoetingsmogelijkheden en ondersteuning voor ouderen. Verbeteren van onderlinge afstemming over programmering.

Resultaat

3.3.2 De weg naar welzijn, ontmoeting en ondersteuning is bekend voor inwoners.

Inspanningen

3.3.2.1 Verbeteren van de bekendheid en het bereik van het aanbod aan activiteiten, ontmoetingsmogelijkheden en ondersteuning, o.a. door het verbeteren van de Sociale kaart.

Resultaat

3.3.3 Inwoners nemen deel aan de samenleving door het hebben van sociale netwerken, mogelijkheden voor ontmoeting en activiteiten.

Inspanningen

3.3.3.1 Verder met (evalueren van) verschillende bestaande netwerken en overleggen, om meer samenhang en een rolverdeling aan te kunnen brengen.

3.3.3.2 Realiseren van meer ruimte voor ontmoeting voor verschillende doelgroepen. Zie ook 3.2.5.

3.3.3.3 Subsidiebeleid herzien (subsidieverordening, beleidsregels en proces) voor alle subsidies in het sociaal domein.

Resultaat

3.3.4 Ondersteuning vanuit het Stadsteam voor inwoners met vraagstukken rondom mentale gezondheid en psychische kwetsbaarheid.

Inspanningen

3.3.4.1 Ontwikkelen van voldoende expertise bij het Stadsteam om inwoners met psychische kwetsbaarheid of vragen over mentale gezondheid te ondersteunen of door te verwijzen.

Resultaat

3.3.5 Mantelzorgers worden adequaat ondersteund.

Inspanningen

3.3.5.1 Verbeteren van signalering van overbelasting bij mantelzorgers.

3.3.5.2 Ondersteunen van (jonge) mantelzorgers door naast mantelzorgwaardering een activiteitenplan/ ondersteuningsplan op te zetten, op basis van de behoefte van deze groep.

Resultaat

3.3.6 Domeinoverstijgende samenwerking tussen medisch domein, sociaal domein, woningcorporatie, zorgverzekeraars, zorgkantoor en andere lokale formele en informele organisaties, om goede zorg en ondersteuning in de toekomst te kunnen bieden.

Inspanningen

3.3.6.1 Samenwerking rondom uitvoering IZA en GALA in de regio met gemeenten, zorgverzekeraar Zilveren Kruis en de GGD.

Resultaat

3.3.7 De Oudewaterse samenleving draagt bij aan het (kunnen) omgaan met mensen met dementie.

Inspanningen

3.3.7.1 Werkgroep opzetten die als eerste opdracht krijgt: ontwikkel een plan waarin staat wat er moet gebeuren om de samenleving beter in staat te stellen om adequaat te reageren op inwoners met dementie en hun mantelzorgers.

OPGAVE WERK EN INKOMEN

Maatschappelijk effect

3.4 Inwoners van Oudewater hebben voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

3.5 Meer inwoners worden bereikt door betere communicatie over regelingen en ondersteuning m.b.t. werk en inkomen.

3.6 Inwoners met betalingsachterstanden worden tijdig geholpen zodat zij niet te maken krijgen met problematische schulden.

3.7 Inwoners van Oudewater werken of participeren naar vermogen.

3.8 Nieuwe inwoners voelen zich thuis in Oudewater en doen mee naar vermogen.

Resultaten binnen deze opgave worden bereikt in 2027, tenzij anders vermeld.

Resultaat

3.4.1 Meer bestaanszekerheid voor alle inwoners.

Inspanningen

3.4.1.1 Uitgaan van draagkracht en bestaanszekerheid i.p.v. inkomensgrenzen. Toepassen van 'omgekeerde toets' bij aanvragen voor regelingen en voorzieningen. Nagaan voor welke regelingen en voorzieningen draagkracht leidend kan zijn.

Resultaat

3.4.2 Regelingen zijn vereenvoudigd.

Inspanningen

3.4.2.1 De toegang tot regelingen vereenvoudigen door aanpassen van aanvraagprocedures en formulieren.

3.4.2.2 Onderzoeken van uitbreiding en/of aanpassing van regelingen, zoals Stadspas en deelname Jeugdfonds sport & cultuur.

3.4.2.3 Kwetsbare inwoners meer betrekken bij totstandkoming beleid. Uitwerken en uitvoeren plan voor instellen klankbordgroep.

Resultaat

3.5.1 Er wordt meer gebruikgemaakt van (gemeentelijke) regelingen.

Inspanningen

3.5.1.1 Communicatie verbeteren: voor inwoners en verwijzers duidelijker maken wat er mogelijk is en waar men moet zijn.

3.5.1.2 Het netwerkoverleg armoede meer structureel neerzetten.

Resultaat

3.6.1 Vroegsignalering is verankerd in de werkwijze van het Stadsteam.

Resultaat te bereiken in 2024.

Inspanningen

3.6.1.1 In kaart brengen wat nodig is om te werken volgens het convenant vroegsignalering: hoe omgaan met opvolging signalen en welke inzet van het Stadsteam is daarvoor nodig.

3.6.1.2 Plan maken voor aanpak en kosten.

3.6.1.3 Het Stadsteam sluit zich aan bij het landelijk convenant vroegsignalering.

Resultaat

3.7.1 Meer inwoners met een bijstandsuitkering gaan bij werkgevers of vrijwilligersorganisaties aan de slag.

Inspanningen

3.7.1.1 Portefeuillehouder economie treedt op als ambassadeur om bij werkgevers aandacht te vragen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Resultaat

3.7.2 Door intensivering van de dienstverlening en de inzet van een methodische aanpak voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stijgt de participatie van deze inwoners met 25% tot 35%.

Inspanningen

3.7.2.1 FermWerk begeleidt inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt intensief, waarbij aandacht is voor maatwerk en doorbemiddeling naar passende activeringsplekken via Stadsteam.

3.7.2.2 Monitoren van de voortgang en het effect van de ingezette middelen met behulp van de opgenomen indicatoren in de kwartaalrapportages van Ferm Werk.

Resultaat

3.8.1 De keten rondom inburgering functioneert naar behoren.

Inspanningen

3.8.1.1 Werken aan stabiele keten zodat nieuwkomers zo snel mogelijk goed kunnen meedoen in de samenleving. Daartoe inzetten op betere afstemming tussen ketenpartners en onderzoeken hoe beschikbaar aanbod/activiteiten beter gevonden kunnen worden

OPGAVE WONEN EN LEEFOMGEVING

Maatschappelijk effect

3.9 De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en ontmoeting en biedt de mogelijkheid om cultuur te beleven (zie ook 3.1).

3.10 In het woningaanbod wordt rekening gehouden met behoeften van alle inwoners.

3.11 Er is aandacht voor leefbaarheid in de kleinere kernen.

3.12 Inwoners wonen zo lang mogelijk thuis en kunnen in hun thuisomgeving worden ondersteund.

3.13 Inwoners kunnen op een prettige manier zo lang mogelijk thuis blijven wonen.

Resultaten binnen deze opgave worden bereikt in 2027, tenzij anders vermeld.

Resultaat

3.9.1 / 4.1.1 Het cultuuraanbod versterken en de onderlinge samenhang vergroten.

Inspanningen

3.1.4.1 / 3.9.1.1 / 4.1.1.4 De cultuurnota uitvoeren.

Resultaat

3.10.1 / 6.1.4 Voldoende woningaanbod voor inwoners met specifieke woonbehoeften.

Inspanningen

3.10.1.1 / 6.1.4.1 Stimuleren van zorggeschikt/levensloopbestendig wonen en doorstroming. Hiertoe onderzoeken van mogelijkheden van wooncoaching/advisering en ondersteuning bij woonwensen.

3.10.1.2 Jongvolwassenen tussen 17-23 jaar kunnen waar nodig gebruik maken van 'Kamers met Aandacht'.

Resultaat

3.11.1 Bij ontwikkeling van beleid wordt nagedacht over de leefbaarheid in alle kernen in Oudewater.

Inspanningen

3.11.1.1 Bij de uitvoering van acties uit de uitvoeringsagenda ook rekening houden met de leefbaarheid in Hekendorp en Papekop.

Resultaat

3.12.1 / 6.1.5 Prestatieafspraken sluiten aan op behoeften.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

3.12.1.1 / 6.1.5.1 Op basis van de herijkte woonvisie in 2025 prestatieafspraken maken met de Wulverhorst over de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

3.12.1.2 / 6.1.5.2 Regionale afspraken maken omtrent passend wonen van kwetsbare doelgroepen in Oudewater. Woonzorginitiatieven toetsen aan de hand van de uitkomsten van het regionale woonzorgonderzoek.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

Resultaat

3.13.1 Meer inwoners krijgen een erkende valpreventieve interventie om risico's op valongelukken te verkleinen.

Inspanningen

3.13.1.1 Ketenaanpak Valpreventie ontwikkelen waarin ruimte is voor aanbieden van aansluitende beweegactiviteiten voor 65-plussers die geen verhoogd valrisico hebben.

Resultaat

3.13.2 Inwoners weten wat ze moeten doen om voorbereid te zijn op (extreme) hitte.

Resultaat te bereiken in 2024.

Inspanningen

3.13.2.1 Hitteplan opstellen.

Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	73,4 % van de beroepsbev (15-75 jr) heeft betaald werk	70,4 % van de beroepsbev (15-75 jr) heeft betaald werk
2022	74,9 % van de beroepsbev (15-75 jr) heeft betaald werk	72,2 % van de beroepsbev (15-75 jr) heeft betaald werk

Achterstand onder jeugd: Werkloze jongeren Omschrijving (toelichting)

Voor Oudewater geen gegevens bekend.

Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

Periode	Oudewater	Nederland
2020 (Odw g.g.)	% 16- t/m 22-jarigen	2 % 16- t/m 22-jarigen
2021 (Odw g.g.)	% 16- t/m 22-jarigen	2 % 16- t/m 22-jarigen

Achterstand onder jeugd: Kinderen in uitkeringsgezin

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	3 % van kinderen tot 18 jaar	6 % van kinderen tot 18 jaar
2021	4 % van kinderen tot 18 jaar	6 % van kinderen tot 18 jaar

Personen met een bijstandsuitkering

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	221,9 per 10.000 inwoners	459,7 per 10.000 inwoners
2021	185,4 per 10.000 inwoners	431,2 per 10.000 inwoners

Lopende re-integratievoorzieningen

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	174,7 per 10.000 inwoners 15-64 jaar	197,7 per 10.000 inwoners 15-64 jaar
2022	175,5 per 10.000 inwoners 15-64 jaar	197,7 per 10.000 inwoners 15-64 jaar

Jongeren met jeugdhulp

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	10,3 % van alle jongeren tot 18 jaar	13,2 % van alle jongeren tot 18 jaar
2022	9,5 % van alle jongeren tot 18 jaar	13,2 % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdbescherming

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	1,2 % van alle jongeren tot 18 jaar	1,2 % van alle jongeren tot 18 jaar
2022	0,7 % van alle jongeren tot 18 jaar	1,2 % van alle jongeren tot 18 jaar

Clënten met een maatwerkarrangement Wmo

Bron: GMSD

Periode	Oudewater	Nederland
2021	620 per 10.000 inwoners	705 per 10.000 inwoners
2022	510 per 10.000 inwoners	700 per 10.000 inwoners

Eigen indicatoren

Omschrijving	2020	2021	2022	Streefwaarde*	Toelichting
Jeugd & Wmo					
Meerjarige taakstelling op de kosten jeugdzorg met behoud van kwaliteit van zorg	€ 100.000	€ 150.000	€ 200.000	100% gerealiseerd in 2024 (€ 250.000)	

*Streefwaarden zijn gebaseerd op een reguliere, coronavrije, situatie.

Overige indicatoren worden opgesteld bij het nieuwe Sociaal Akkoord

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
3. Sociaal domein	9.119.472	8.925.127	9.427.172	9.917.574	490.402	9.687.739	9.625.483	9.643.478
Totaal Lasten	9.119.472	8.925.127	9.427.172	9.917.574	490.402	9.687.739	9.625.483	9.643.478
Baten								
3. Sociaal domein	-2.533.036	-1.364.833	-2.806.279	-1.829.236	977.043	-1.828.219	-1.885.445	-1.881.568
Totaal Baten	-2.533.036	-1.364.833	-2.806.279	-1.829.236	977.043	-1.828.219	-1.885.445	-1.881.568
Stortingen								
3. Sociaal domein	0	0	150.000	0	-150.000	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	150.000	0	-150.000	0	0	0
Onttrekkingen								
3. Sociaal domein	-288.647	-75.000	-203.666	-25.000	178.666	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-288.647	-75.000	-203.666	-25.000	178.666	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.297.789	7.485.294	6.567.227	8.063.338	1.496.111	7.859.520	7.740.038	7.761.910

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
6.1	Indexering	53.487	nadeel
6.1	Mutaties kadernota nieuw beleid 2024. Mutatie 1: intensivering werkzaamheden statushouders, asielzoekers en beschermd wonen (structureel). Mutatie 2: nieuwe subsidie kaders (incidenteel).	90.000	nadeel
6.1	Budget voor opstellen Sociaal Akkoord is incidenteel, dus een voordeel in 2024.	-50.000	voordeel
6.1	Hogere begrote energielasten en lagere kapitaalslasten voor De Klepper.	25.308	nadeel
6.1	Voor de opvang van Oekraïners op Statenland is bij de Voorjaarsrapportage 2023 incidenteel budget toekend voor beheer en onderhoud.	-135.165	voordeel
6.1	Vraagstuk arbeidsmigranten. Bij de voorjaarsrapportage 2023 is hiervoor eenmalig budget toegekend.	-62.000	voordeel
6.1	Het budget voor het kader voor de huisvesting van arbeidsmigranten is verplaatst van programma 6 naar programma 3.	26.050	nadeel
6.3	Conform ontwerpbegroting Ferm Werk: programma inkomensregelingen en aanvullende dienstverlening.	289.000	nadeel
6.3	Incidenteel voordeel cf. door de raad besloten voorjaarsrapportage voor het 'Winterplan'.	-128.666	voordeel
6.3	Conform ontwerpbegroting Ferm Werk: Programma overhead.	116.000	nadeel
6.3	Incidenteel voordeel cf. raadsbesluit voorjaarsrapportage voor opvang vluchtelingen Oekraïne.	-308.500	voordeel
6.4	Conform ontwerpbegroting Ferm Werk: programma WSW.	47.000	nadeel
6.5	Conform ontwerpbegroting Ferm Werk: programma arbeidsparticipatie en aanvullende dienstverlening.	37.000	nadeel
6.71A	Indexering	32.094	nadeel
6.72A	Indexering	24.077	nadeel
6.72A	Mutatie voorjaarsrapportage: Essentiële functies: Dure jeugdzorg met verblijf kan met minimale aantallen (cliënten) zorgen voor een negatieve jaarrekening. Daarom is gekozen om het budget bij te ramen en in te zetten (bij restant) voor een egaliseringsreserve om tegenvallers op de dure jeugdzorg in andere jaren op te vangen. Het bedrag van 2023 is rechtstreeks gestort in de reserve Sociaal Domein waardoor dit voor 2024 een nadeel is.	150.000	nadeel
6.81A	Mutatie kadernota: Beschermd wonen. Vanaf 2024 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van beschermd wonen. In het Sociaal Akkoord worden door de raad kaders vastgelegd met betrekking tot de uitvoering van deze nieuwe taak. Dit is budgetneutraal zie baten.	115.808	nadeel
7.1	Mutatie kadernota: De opgenomen stijging is conform de laatst bekende begroting van de GGDrU.	89.413	nadeel
	Overige lasten. Dit is voornamelijk indexering waarvan de bedragen onder de € 25.000 liggen.	80.535	nadeel
	Overige lasten.	-1.039	voordeel
	Totaal mutaties lasten	490.402	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
6.3	Mutatie kadernota: verhoging van het BUIG-budget.	-93.818	voordeel
6.3	Incidenteel nadeel cf. door de raad besloten voorjaarsrapportage voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.	1.186.798	nadeel
6.81A	Mutatie kadernota: Beschermd wonen. Vanaf 2024 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van beschermd wonen. In het Sociaal Akkoord worden door de raad kaders vastgelegd met betrekking tot de uitvoering van deze nieuwe taak. Dit is budgetneutraal zie lasten.	-115.808	voordeel
	Overige baten.	250	nadeel
	Totaal mutaties baten	977.422	nadeel
	Totaal mutaties lasten en baten	1.467.824	nadeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
0.10	In 2023 is er een bedrag van € 128.000 onttrokken aan de reserve Sociaal Domein voor 'Winterplan'.	-128.666	nadeel
0.10	In 2023 is er een bedrag van € 150.000 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein om fluctuaties in de Jeugdzorg op te kunnen vangen.	150.000	voordeel
0.10	In 2023 was er vanuit het College werkprogramma € 75.000 beschikbaar voor opstellen sociaal akkoord (€ 50.000) en vraagstuk arbeidsmigranten (€ 25.000). In 2024 is er € 25.000 beschikbaar voor de aanpak van goede huisvesting voor arbeidsmigranten.	-50.000	nadeel
	Totaal mutaties reserves	-28.666	nadeel

PROGRAMMA 4 CULTUUR, ECONOMIE, RECREATIE & TOERISME, ENERGIETRANSITIE

Portefeuillehouder	Thema
Danny de Vries	Recreatie en Toerisme, Kunst en Cultuur
Ivo ten Hagen	Economische Zaken, Visie Vitaal Buitengebied
Bas Lont	Energietransitie, Duurzaamheid, Milieu
Walther Kok	Masterplan Binnenstad, Bibliotheek

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
3.1 Economische ontwikkeling	Algemeen economisch beleid
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening: - bedrijvenloket, ondernemersloket; - stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; - aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; - financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij; - regelen straathandel, markten en veemarkten; - de BIZ-bijdrage (via baten categorie 2.2.1); - marktgelden en staanplaatsgelden markt en (via baten categorie 3.7); - kosten en overige opbrengsten van nutsbedrijven
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid: peuteropvang en peuterspeelzalen
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel
5.4 Musea	Activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur: musea, exposities, archeologie, heemkunde, historische archieven
5.5 Cultureel erfgoed	Taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed
5.6 Media	Zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek
5.7 Openbaar groen en (openlucht-)recreatie	Bevordering toerisme en openluchtrecreatie
7.4 Milieubeheer, energietransitie	Taken ter bescherming van het milieu, kwaliteit leefomgeving: - voorbereidingen voor grootschalige vormen van duurzame elektriciteit - faciliteren van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties t.b.v. beperking van energiegebruik in de gebouwde omgeving en de overgang naar duurzaam verwarmen

Ambities

Het culturele en recreatieve aanbod in Oudewater verbeteren

De ambitie is om Oudewater en zijn directe omgeving meer bekendheid te geven als aantrekkelijke plaats om te wonen en te bezoeken, bij bewoners, bezoekers en bedrijven. Aan de hand van de drie thema's 'natuurlijk, historisch en kleurrijk' worden gesprekken gevoerd met maatschappelijke organisaties. Doel is om de samenwerking tussen deze organisaties te stimuleren waardoor er een beter cultureel en recreatief aanbod in Oudewater komt. De gemeente initieert deze samenwerking, uitwerking ligt bij de betrokken partijen.

Economie

Voor een sterke, vitale economie werken we aan toekomstbestendige bedrijventerreinen: het aantrekkelijk houden van bedrijventerreinen Tappersheul I en II en een vitaal nieuw Tappersheul III. Daarnaast zetten we ons in voor het behoud van een vitale en levendige binnenstad.

Samenwerken aan de energietransitie

Stap voor stap werken we aan de overgang naar duurzame energie. We werken aan energie besparen en duurzaam verwarmen van de gebouwen. En de energie die we nog gebruiken, wekken we duurzaam op.

Erfgoed

Om strategische ruimtelijke keuzes te maken is het van belang de identiteit en cultuurhistorische waarden te kennen van zowel de kernen als het landschap. Cultuurhistorisch, landschappelijk en/of archeologisch onderzoek is noodzakelijk bij omgevingsplannen en bij keuzes op het gebied van energietransitie, recreatie en toerisme.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Energietransitie

In 2024 is de transitievisie warmte afgerond en werken we op basis van het tegelijkertijd opgestelde werkprogramma aan het verduurzamen van wijken en buurten. Omdat de energietransitie iedereen raakt, werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. We geven in het isolatieproject voorrang aan inwoners die zelf moeite hebben met het organiseren van het verduurzamen van hun woning.

Voor het produceren van duurzame energie werken we zowel aan het benutten van daken voor zonnepanelen als aan het aanleggen van zonnevelden op daarvoor geselecteerde locaties. Ook dat doen we samen met inwoners en omwonenden.

OPGAVE CULTUUR

Maatschappelijk effect

4.1 Inwoners kunnen weer gebruik maken van het aanbod van culturele activiteiten

Resultaat

4.1.1 Aanbod culturele activiteiten wordt versterkt.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

4.1.1.1 Culturele instellingen zijn en worden zo goed mogelijk ondersteund middels impuls- en coronasubsidies.

4.1.1.2 Initiëren versterkte samenwerking tussen de museale en andere culturele organisaties waardoor het culturele aanbod in Oudewater zichzelf beter kan profileren.

4.1.1.3 De verdere uitvoering hiervan ligt bij de organisaties zelf, waarbij de gemeente een adviserende positie inneemt.

3.1.4.1 / 3.9.1.1 / 4.1.1.4 De cultuurnota uitvoeren.

Maatschappelijk effect

- 4.2 Oudewater houdt aantrekkelijke bedrijfslocaties op bedrijventerrein.
- 4.3 Behoud van een levendige binnenstad; veilig, leefbaar en bereikbaar.
- 4.4 Vitaal landelijk gebied.

Resultaat

4.2.1 Vitaal bedrijventerrein ‘Tappersheul 3’.

Inspanningen

4.2.1.1 Afhankelijk van de uitspraak van de RvS. Kavels en locatie dermate voorbereiden en inplannen dat er zo snel mogelijk met de verkoop begonnen kan worden, na uitspraak RvS.

Resultaat

4.2.2 Tappersheul 1 + 2 zijn gerevitaliseerd.

Inspanningen

4.2.2.1 Omdat de verkoop van Tappersheul 3 op zich laat wachten, worden noodmaatregelen uitgevoerd, voor in ieder geval het asfalt (programma 2).

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2025.

4.2.2.2 De verdere revitalisatie zal plaatsvinden nadat de verkoop van Tappersheul 3 gestart is.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning na 2024.

Resultaat

4.2.3 Ruimtelijke toekomstvisie bedrijventerreinen Oudewater.

Inspanningen

4.2.3.1 In samenwerking met de gemeente Woerden en de U10 onderzoek doen naar de noodzaak en haalbaarheid van een regionaal bedrijventerrein in de A12-zone.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2024.

Resultaat

4.3.1 Plan van aanpak vitale binnenstad uitvoeren (afhankelijk van beschikbare middelen).

Inspanningen

4.3.1.2 Plan van aanpak uitvoeren afhankelijk van beschikbare middelen.

4.3.1.1b Raadsvoorstel met PvA+middelen. Pijlers: 1 Aanpak leegstand detailhandel; 2. Bereikbaarheid; 3. RO-kader benutten om binnenstad levendig en bedrijvig te houden. Streven: meer en kwalitatief hoogwaardig toerisme i.s.m. opgave Recr.&toerisme.

Resultaat

4.3.2 Pro-actieve aanpak op leegstand.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

4.3.2.1 Pro-actief in gesprek gaan met ondernemers over hun plannen met leegstaande panden.

Resultaat

4.4.1 Bijdrage aan vitaal, veilig en aantrekkelijk buitengebied met vitale agrarische sector.

Inspanningen

4.4.1.1 Volgen van de actuele ontwikkelingen.

OPGAVE RECREATIE EN TOERISME

Maatschappelijk effect

4.5 Oudewater staat nog meer bekend als aantrekkelijke plaats om te bezoeken bij bewoners, bezoekers en bedrijven.

4.6 Inwoners en bezoekers kunnen weer gebruik maken van recreatieve en toeristische activiteiten.

Resultaat

4.5.1 Versterkte samenwerking tussen culturele en museale organisaties, horeca en toeristisch bedrijfsleven aan de hand van natuurlijk, historisch en kleurrijk Oudewater.

Inspanningen

4.5.1.1 Gesprekken met maatsch.organisaties op thema's natuurlijk, historisch en kleurrijk. Doel is om de samenwerking stimuleren waardoor er beter cultureel en recreatief aanbod komt. Uitwerking door betr. partijen. Gemeentelijke inzet: initiëren.

Resultaat

4.5.2 Samenhangend aanbod evenementen.

Inspanningen

4.5.2.1 Initiëren van samenwerking tussen organisaties om te komen tot een samenhangend aanbod van evenementen. Verdere uitwerking van deze samenwerking ligt bij de organisaties.

Resultaat

4.6.1 Samenhangend aanbod recreatieve en toeristische activiteiten.

Inspanningen

4.6.1.1 Betrokken partijen ondersteunen en faciliteren bij de uitvoering van de recreatievisie.

Resultaat

4.6.2 Recreatief beter toegankelijk buitengebied.

Inspanningen

4.6.2.1 In de omgevingsvisie hebben we zoekgebieden opgenomen voor wandelingen op het boerenland. Landbouwtransitie kan kansen bieden voor recreatie. De ontwikkelingen in de sector zullen worden gevolgd.

OPGAVE ENERGIETRANSITIE

Maatschappelijk effect

4.7 Inwoners en ondernemers leveren een bijdrage aan de verduurzaming van woningen en gebouwen. We doen dit samen en iedereen kan meedoen. De landelijke ambitie om te streven naar 50% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 is daarbij uitgangspunt. De gemeente wil een voorbeeldfunctie vervullen en streeft naar minder CO₂-uitstoot voor het eigen vastgoed.

4.8 In Oudewater wekken we in 2030 7 GWh duurzame energie op met kleine windmolens en met zon op daken en daarnaast 19 GWh op zonnepanelen.

Resultaat

4.7.2 Activiteiten uit uitvoerings- en communicatieplan warmtetransitievisie zijn gestart.

Resultaat te bereiken na 2024.

Inspanningen

4.7.2.1 Aanvragen subsidies/fondsen.

4.7.2.2 Uitvoeren uitvoerings- en communicatieplan, waaronder warmteplannen per wijk/kern.

Resultaat

4.7.3 In de prestatieafspraken met De Woningraat zijn verhoogde duurzaamheidsambities opgenomen.

Inspanningen

4.7.3.1 In afstemming met De Woningraat tweejaarlijks afspraken maken.

Resultaat

4.7.4 Energieneutrale en gasloze gemeentelijke vastgoedportefeuille en lagere energielasten eigen organisatie en huurders gemeentelijk vastgoed.

Resultaat te bereiken vanaf 2025.

Inspanningen

4.7.4.1 Op basis van de Routekaart verduurzamen gemeentelijk vastgoed: uitvoering tranche 1 en beleidsvoorbereiding tranche 2 e.v.

Resultaat

4.8.1 Aanvalsplan zon op dak wordt uitgevoerd.

Inspanningen

4.8.1.2 Uitvoeren van PvA zon op dak, waarbij zowel particulieren als ondernemers actief worden geïnformeerd over de mogelijkheden.

Resultaat

4.8.2 Initiatief/initiatieven voor zonnevelden zijn gerealiseerd.

Resultaat te bereiken in 2030.

Inspanningen

4.8.2.1 Beeldkwaliteitsplan opstellen o.b.v. Routekaart naar Landschap van Verlangen.

4.8.2.2 Gebiedsprocessen uitvoeren in de zoekgebieden uit het afwegingskader.

4.8.2.3 Criteria voor maatschappelijke tender voor zonnevelden opstellen.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2024.

4.8.2.4 Vergunningen verlenen aan initiatiefnemers voor grootschalige zonnevelden.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2025 e.v.

Resultaat

4.8.3 Herijking RES-doelstellingen

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

4.8.3.1 RES-doelstellingen herijken binnen RES U16.

Resultaat

4.8.4 Innovatieve vormen van netgebruik en opslag, om de gevolgen van netcongestie zo veel mogelijk te beperken, zijn in samenwerking met Stedin en RES U16 onderzocht.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

4.8.4.1 Regelmatig afstemming met Stedin en RES U16, m.n. over netcongestie.

4.8.4.2 Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties informeren over consequenties en mogelijkheden van netgebruik.

Banen

Bron: CBS / LISA

Periode	Oudewater	Nederland
2021	741,5 per 1.000 inwoners 15-65 jr	805,5 per 1.000 inwoners 15-65 jr
2022	789,9 per 1.000 inwoners 15-65 jr	825,4 per 1.000 inwoners 15-65 jr

Funcziemenging

Bron: CBS / LISA

Periode	Oudewater	Nederland
2021	51,9 Verhouding banen – woningen	53,3 Verhouding banen – woningen
2022	53,4 Verhouding banen – woningen	53,8 Verhouding banen – woningen

Vestigingen (van bedrijven)

Bron: LISA

Periode	Oudewater	Nederland
2021	212,8 per 1.000 inwoners 15-65 jr	165,1 per 1.000 inwoners 15-65 jr
2022	221,8 per 1.000 inwoners 15-65 jr	174,1 per 1.000 inwoners 15-65 jr

Hernieuwbare elektriciteit

Bron: RWS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	14,9 % van totale elektriciteit	26,8 % van totale elektriciteit
2021	17,4 % van totale elektriciteit	33,2 % van totale elektriciteit

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
4. Cultuur, economie en milieu	1.045.575	1.128.265	1.693.877	1.457.003	-236.874	1.389.953	1.256.015	1.255.597
Totaal Lasten	1.045.575	1.128.265	1.693.877	1.457.003	-236.874	1.389.953	1.256.015	1.255.597
Baten								
4. Cultuur, economie en milieu	-180.350	-158.114	-790.840	-484.727	306.113	-444.582	-218.601	-218.601
Totaal Baten	-180.350	-158.114	-790.840	-484.727	306.113	-444.582	-218.601	-218.601
Stortingen								
4. Cultuur, economie en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen								
4. Cultuur, economie en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	865.225	970.151	903.037	972.276	69.239	945.371	1.037.414	1.036.996

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
3.4	In 2023 was eenmalig een bedrag opgenomen voor Vitale binnenstad, dit werd gedekt door een eenmalige subsidie van de provincie.	-22.021	voordeel
5.6	Versterking Backoffice bibliotheek (kadernota) en indexatie.	15.413	nadeel
7.4	In 2023 is (eenmalig) een budgetoverheveling opgenomen van het restant Energiearmoede uit 2022 van de Uitvoeringskosten klimaat. Daarnaast is in 2023 gebruikgemaakt van een eenmalige subsidie van de provincie voor de vouchers isolatiemaatregelen en is de subsidie van het Rijk vanuit het Nationaal Isolatie Programma lager dan in 2023.	-273.760	voordeel
7.4	In 2024 is extra budget opgenomen voor het Landelijk gebied en Netcongestie (kadernota).	35.850	nadeel
7.4	Overige	-2.840	voordeel
	Overige verschillen lasten	10.484	nadeel
	Totaal mutaties lasten	-236.874	voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
3.4	In 2023 was eenmalig een bedrag opgenomen voor Vitale binnenstad, dit werd gedekt door een eenmalige subsidie van de provincie.	22.021	nadeel
7.4	In 2023 is (eenmalig) een budgetoverheveling opgenomen van het restant Energiearmoede uit 2022 van de Uitvoeringskosten klimaat. Daarnaast is in 2023 gebruikgemaakt van een eenmalige subsidie van de provincie voor de vouchers isolatiemaatregelen en is de subsidie van het Rijk vanuit het Nationaal Isolatie Programma lager dan in 2023.	288.899	nadeel
	Overige verschillen baten	-4.807	voordeel
	Totaal mutaties baten	306.113	nadeel
	Totaal mutaties lasten en baten	69.239	nadeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
	Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN SPORT

Portefeuillehouder	Thema
Bas Lont	Onderwijs en Onderwijshuisvesting
Walther Kok	Sport

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
4.1 Openbaar basisonderwijs	Taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs: <ul style="list-style-type: none">- bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn- primair openbaar basisonderwijs, bewegingsonderwijs (inclusief schoolzwemmen)- de huur van bv. een gymnastieklokaal- passend onderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting	Taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs: <ul style="list-style-type: none">- nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen- verhuur- opstellen programma onderwijshuisvesting- vandalismebestrijding
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid, leerlingenvoorzieningen en onderwijsondersteuning: <ul style="list-style-type: none">- ondersteuning leerkrachten en directie- uitgaven bijzonder onderwijs (incl. bewegingsonderwijs en schoolzwemmen voor leerlingen bijzonder onderwijs, maar excl. huisvesting)- achterstandenbeleid- coördinatie samen naar school, passend onderwijs- volwasseneneducatie- leerlingzorg en leerlingbegeleiding- leerlingenvervoer (incl. voor leerlingen openbaar onderwijs)- stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten
5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport zoals: stimuleren van topsport, ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening, ondersteunen van organisaties die zich bezig houden met sport, sport in buurt- en combinatiefuncties.
5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening

Ambities

Sport

Oudewater heeft inwoners en bezoekers veel te bieden op het gebied van cultuur, recreatie en sport. Er is de afgelopen jaren een stevige basis gelegd voor de samenwerking rondom gezondheid, leefstijl, bewegen en cultuur. Hierin speelt Oudewater Vitaal als coördinator van het Vitaliteitsakkoord een grote rol. Door uitvoering te geven aan dit akkoord wordt door verschillende organisaties in Oudewater samengewerkt aan een vitaler Oudewater. Een belangrijk aspect is het benaderen van gezondheid in brede zin: zo is bijvoorbeeld het stimuleren van bewegen goed voor de lichamelijke gezondheid, maar het kan ook zorgen voor ontmoeting en daarmee het totale welbevinden. We richten ons daarbij op activiteiten, die die brede gezondheid positief stimuleren rondom onder andere mentale gezondheid, gezonde leefstijl, sport en bewegen, en middelengebruik. Inclusie is bij alle activiteiten het uitgangspunt.

De openbare ruimte moet uitnodigend zijn om in te ontmoeten, te bewegen en cultuur te beleven. Daarvoor liggen mooie kansen in Oudewater. We kijken bij ontwikkelingen in de openbare ruimte, zoals de geplande herinrichting van deze openbare ruimte, hoe we dit aspect daarbij kunnen betrekken.

Het concentreren van sportaccommodaties op Tappersheul versterkt het aanbod en maakt het voor bezoekers aantrekkelijker om naartoe te gaan, waardoor er meer wordt gesport. Na vaststelling van het bestemmingsplan Tappersheul III kan in 2024 de bouw van het nieuwe twaalfmaandenzwembad starten, waarmee we een prachtige voorziening voor Oudewater behouden en uitbreiden.

Het voorgenomen besluit om gymzaal De Eiber af te stoten blijft van kracht. De achterliggende motivatie is om, door het schrappen van de exploitatiekosten van de gymzaal, de totale beheerkosten van het gemeentelijk vastgoed te kunnen verlagen. De mogelijkheden voor overdracht van De Eiber aan schoolbesturen dan wel sloop/herontwikkeling worden verder onderzocht.

Onderwijs en kinderopvang

Goed onderwijs is belangrijk voor ieders ontwikkeling. Elke leerling heeft talenten en verdient onderwijs dat stimuleert om deze talenten maximaal te ontwikkelen en te benutten. De gemeente en het onderwijsveld hebben gezamenlijk de wens uitgesproken om een onderwijsvisie voor Oudewater te ontwikkelen. Wat hebben leerlingen nu nodig om later goed mee te kunnen doen in de maatschappij. Het onderwijs, de kinderopvang, maatschappelijke partners en de gemeente hebben hierin een gezamenlijk verantwoordelijkheid. Een visie geeft handvatten om op een goede manier samen te werken en resultaatafspraken met elkaar te maken. Vanuit de op te stellen visie worden voor de komende jaren een aantal speerpunten bepaald.

Het is belangrijk dat er voldoende veilige, fijne kinderopvangmogelijkheden zijn in Oudewater. Voor werkende ouders, maar ook om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling en goed voor te bereiden op de basisschool. We borgen de kwaliteit van en de veiligheid op de kinderopvang door jaarlijkse inspecties en waar nodig handhaven we op incidenten. Zo kunnen kinderen van 0 tot en met 12 jaar veilig spelen en leren op de opvang.

De positie van het openbaar onderwijs in het algemeen vraagt aandacht in verband met de lage leerlingaantallen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Actuele ontwikkelingen

Sport

We blijven in gesprek met verenigingen en sportstichtingen om de vitaliteit van deze verenigingen en stichtingen te monitoren. Vitale verenigingen en stichtingen zijn organisatiekrachtig en vervullen een maatschappelijke rol. Voor mensen met een smalle beurs zijn er ondersteuningsmogelijkheden. Bij signalen over een teruglopend ledenaantal ten gevolge van een smalle beurs, zetten we in op het versterken van de communicatie over de mogelijkheden om hierin ondersteund te worden. Door het inzetten van de combinatiefunctionarissen en het Vitaliteitsakkoord proberen we nieuw aanbod te creëren en nieuwe samenwerkingen op te zetten zodat inwoners die te weinig bewegen, verleid worden om meer in beweging te komen.

Onderzoeksbureau Synarchis heeft de bezettingsgraad van zowel de gemeentelijke binnen- als de buitensportaccommodaties onderzocht. Hiermee is in beeld gebracht hoe de bezetting van de accommodaties er op de korte en lange termijn uitziet en welke kwaliteit ervaren wordt. De resultaten van dit onderzoek zullen gedeeld worden.

De rubberkorrels die in kunstgrasvoetbalvelden worden gebruikt, worden waarschijnlijk vanaf 2029 verboden. Intussen worden er volop alternatieven ontwikkeld en getest. We zullen deze ontwikkelingen nauwgezet volgen.

Onderwijs

De coronacrisis heeft een grote impact op het onderwijs gehad. Het Rijk heeft forse bedragen beschikbaar gesteld aan de scholen en gemeenten. Deze bedragen kunnen nog tot en met 31 juli 2025 gebruikt worden. Het geld is bedoeld om scholen te ondersteunen bij herstel en ontwikkeling van het onderwijs en versterking van de mentale weerbaarheid van leerlingen. In nauwe samenwerking met scholen en andere partners is voor de jaren 2023 tot en met juli 2025 een nieuw, aanvullend plan met activiteiten opgesteld. Samen met het onderwijs zoeken we naar besteding van het nog beschikbare budget. Dit zal gericht zijn op het versterken van de weerbaarheid van leerlingen. Verder onderzoeken we de komende periode of activiteiten die succesvol bijdragen aan de ontwikkeling en groei van kinderen en voorkomen dat zij (mentale) problemen krijgen, geborgd kunnen worden.

De indicaties voor voor- en vroegschoolse educatie (vve) worden afgegeven door het consultatiebureau. Met het consultatiebureau en de aanbieders van voorschoolse educatie monitoren we periodiek of alle kinderen in beeld zijn en elk kind de aandacht krijgt die nodig is. Voor voorschoolse educatie wordt vanuit

het Rijk geld beschikbaar gesteld. Dit is te weinig om alle kinderen die dit nodig hebben een plek op de voorschoolse educatie te bieden. Vanaf 2024 draagt de gemeente zelf een deel van het bedrag bij om te voorkomen dat kinderen buiten de boot vallen.

Vroegschoolse educatie vindt plaats in groep 1 en 2 van de basisschool. Scholen krijgen hier zelf geld voor vanuit het Rijk. De gemeente monitort de resultaatafspraken vve die gemaakt zijn tussen scholen, kinderopvang en gemeente. Waar nodig maken we afspraken die de vve-kwaliteit verbeteren.

Beleidsaanpassingen en -inspanningen

Sport

Sport is belangrijk voor de leefbaarheid van Oudewater. Het Sportakkoord en het Preventieakkoord zijn, in nauwe afstemming met onze uitvoeringspartners, samengevoegd tot één Vitaliteitsakkoord met gezamenlijke doelstellingen. Door het uitvoeren van het Vitaliteitsakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties worden nieuwe samenwerkingen tussen het sociaal domein en de sportwereld vormgegeven en stimuleren we in algemene zin sporten en bewegen voor doelgroepen waar de beweegnorm vaak onvoldoende gehaald wordt.

Onderwijs

We zetten in op betere onderwijskansen voor kinderen met een (risico op) onderwijsachterstand. Dit doen we door een notitie 'onderwijskansen 0-13 jaar' op te stellen. Om meer kinderen met een risico op (taal)achterstand dezelfde startkansen in het onderwijs te geven, onderzoeken we of meer kinderen gebruik kunnen maken van voorschoolse educatie. Ook wordt ingezet op het vergroten van de betrokkenheid van ouders van kinderen die voorschoolse educatie volgen.

We willen dat meer kinderen van ouders die geen kinderopvangtoeslag van het Rijk krijgen, gebruik gaan maken van peuteropvang. Ook willen we dat de kinderen twee in plaats van één dagdeel naar de peuteropvang kunnen. Dit versterkt hun ontwikkelkansen. Het aantal uren dat kinderen, tegen een kleine vergoeding, kunnen spelen en leren op een peutergroep wordt verhoogd van vijf naar acht uur per week.

Gastouderopvang staat onder druk. In Oudewater is het, net als in de rest van het land, moeilijk geworden om kinderopvang te vinden als men specifiek kiest voor gastouderopvang. Gastouderopvang is met name van belang voor ouders met flexibele werktijden, zoals werkenden in de zorg. Bij het starten van een gastoudervoorziening betalen de gastouders leges. Uit eigen onderzoek blijkt dat de hoogte van de leges gastouders afschrikt om als gastouder te starten. Daarom willen we deze leges per 1 januari 2024 flink verlagen. De verlaging wordt verwerkt in het raadsvoorstel dat in december 2023 aan de raad voorgelegd wordt. Omdat leges niet begroot worden, heeft dit geen directe invloed op de begroting.

OPGAVE ACTIVERING CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

Maatschappelijk effect

5.1 Sport is belangrijk voor de leefbaarheid van Oudewater.

Resultaat

3.1.4 / 5.1.1 Iedereen kan gebruikmaken van sportactiviteiten en cultuur en is bekend met het aanbod.

Resultaat te bereiken in 2027.

Inspanningen

3.1.4.2 / 5.1.1.1 Verbeteren van communicatie over lokale mogelijkheden die leefstijl gezond beïnvloeden, zoals sport en bewegen.

OPGAVE SPORTACCOMMODATIES

Maatschappelijk effect

5.3 Het concentreren van sportaccommodaties op Noort Syde versterkt het aanbod en maakt het voor bezoekers aantrekkelijker om ernaartoe te gaan, waardoor er meer wordt gesport.

Resultaat

5.3.1 Een twaalfmaandenzwembad.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

5.3.3.1 Start werkzaamheden mits bestemmingsplan (Raad van State) en bouwplan (SBZO) akkoord.

Resultaat

5.3.2 Op Tappersheul is een sportcluster gerealiseerd.

Resultaat te bereiken in 2028.

Inspanningen p.m.

% Niet-sporters

Bron: Div

Periode	Oudewater	Nederland
2016	49,3 % van de bevolking > 18 jaar sport niet wekelijks	48,7 % van de bevolking > 18 jaar sport niet wekelijks
2020	-	49,2 % van de bevolking > 18 jaar sport niet wekelijks

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2020	1,0 % leerlingen vo en mbo	1,7 % leerlingen vo en mbo
2021	1,1 % leerlingen vo en mbo	1,9 % leerlingen vo en mbo

Absoluut verzuim

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2021	0,0 % leerplichtigen niet bij een school ingeschreven	2,7 % leerplichtigen niet bij een school ingeschreven
2022	0,0 % leerplichtigen niet bij een school ingeschreven	4,2 % leerplichtigen niet bij een school ingeschreven

Relatief verzuim

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2021	13 per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig	20 per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig
2022	14 per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig	24 per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
5. Sport en Onderwijs	1.726.909	1.531.973	4.321.168	1.850.052	-2.471.116	1.790.489	1.779.333	1.743.349
Totaal Lasten	1.726.909	1.531.973	4.321.168	1.850.052	-2.471.116	1.790.489	1.779.333	1.743.349
Baten								
5. Sport en Onderwijs	-357.621	-130.580	-323.226	-190.022	133.204	-190.022	-188.344	-188.344
Totaal Baten	-357.621	-130.580	-323.226	-190.022	133.204	-190.022	-188.344	-188.344
Onttrekkingen								
5. Sport en Onderwijs	-47.577	0	-2.480.725	-15.000	2.465.725	-15.000	-5.830	0
Totaal Onttrekkingen	-47.577	0	-2.480.725	-15.000	2.465.725	-15.000	-5.830	0
Gerealiseerd resultaat	1.321.712	1.401.393	1.517.217	1.645.030	127.813	1.585.467	1.585.159	1.555.005

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
4.1	Kosten gymnastiekonderwijs: vanaf 2024 wordt het budget naar de actuele situatie aangepast. Er is minder budget nodig (kadernota).	-20.000	voordeel
4.2	Kapitaallasten Onderwijshuisvesting.	-27.475	voordeel
4.3	Onderwijsachterstandenbeleid: extra plekken voorschoolse educatie (kadernota).	30.000	nadeel
4.3	Onderwijsachterstandenbeleid: begroting is aangepast aan de verwachte uitgaven in 2023 aan de hand van het opgestelde plan. In 2024 is daar nog geen sprake van. Wij ontvangen hiervoor middelen van het Rijk (budgettair neutraal).	-91.000	voordeel
4.3	Leerlingenvervoer volgt de NEA indexering: 13,7% ipv 6,2%. Verder is er vanaf schooljaar 2022-2023 meer financiële ruimte geboden om duurdere onderaannemers in te zetten i.v.m. landelijk chauffeurstekort. Dit wordt doorgezet in 2023-2024.	15.473	nadeel
4.3	Begroting is aangepast aan de verwachte uitgaven in 2023 aan de hand van het opgestelde plan. Wij ontvangen hiervoor middelen van het Rijk (budgettair neutraal).	-45.000	voordeel
5.2	Budget voorbereiding nieuwbouw zwembad zit nog niet in de begroting 2024. Het restant van dit budget uit 2023 wordt voor budgetoverheveling bij de najaarsrekening 2023 ter besluitvorming voorgelegd.	-2.465.725	voordeel
5.2	De stijging van de energielasten voor sporthal De Eiber	24.872	nadeel
5.2	Na het overnemen van sporthal de Noort Syde wordt voor het bekostigen van het groot onderhoud vanaf 2024 de voorziening hiervoor gedoteerd.	92.553	nadeel
	Overige verschillen lasten	15.186	nadeel
	Totaal mutaties lasten	-2.471.116	voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
4.3	OnderwijsachterstandenBeleid: Bij de voorjaarsrapportage 2023 is het budget voor OAB bijgeraamd. Dit betreffen Rijksbijdrage.	91.000	nadeel
4.3	Bij de voorjaarsrapportage 2023 is het budget voor OAB bijgeraamd. Dit betreft een toevoeging uit Rijksbijdragen.	45.000	nadeel
	Overige verschillen baten	-2.796	voordeel
	Totaal mutaties baten	133.204	nadeel
	Totaal mutaties lasten en baten	-2.337.912	voordeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
0.10	De onttrekking aan de Algemene Reserve is nog niet begroot, deze wordt voorgelegd bij de voorjaarsrapportage 2024.	2.450.725	nadeel
0.10	Onderhoud gymzaal De Eiber zoals opgenomen in de voorjaarsrapportage 2023.	15.000	nadeel
	Totaal mutaties reserves	2.465.725	nadeel

PROGRAMMA 6 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

Portefeuillehouder	Thema
Ivo ten Hagen	Grondexploitatie, Maatschappelijk vastgoed, Ruimtelijke ordening, Volkshuisvesting, Implementatie Omgevingswet

Omschrijving

Dit programma omvat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
3.2 Fysieke infrastructuur	Industrieterrein Tappersheul III
5.5 Cultureel erfgoed	Archeologiebeleid, gemeentetoren en carillon
8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening: <ul style="list-style-type: none">- voorbereiden van vaststellen structuurplannen en -visies- BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie)- voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen- CAI-, breedband- en glasvezelaanleg- faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid)
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie: <ul style="list-style-type: none">- grondverwerving, bouw- en woonrijp maken- bovenwijkse voorzieningen t.b.v. de bouwgrondcomplexen- verkoop van bouwrijpe gronden- in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven
8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening: <ul style="list-style-type: none">- (leges) omgevingsvergunning- bouwtoezicht- basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)- woningbouw en woningverbetering, renovatie- woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning;- stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen- uitkoopregeling hoogspanningsverbindingen

Ambities

Bouwen en Wonen

De woonvisie van gemeente Oudewater richt zich erop dat er voldoende woningen zijn waar we in de gemeente behoefte aan hebben. We leggen de raad jaarlijks een strategische woningbouwplanning voor. In 2025 zal een nieuwe woonvisie worden opgesteld.

Omgevingswet

De komende bestuursperiode is het de ambitie om met een gebiedsgerichte aanpak stapsgewijs het (tijdelijke) omgevingsplan van rechtswege om te zetten in een gebiedsdekkend omgevingsplan nieuwe stijl. De gemeenteraad zal hiertoe meerdere wijzigingsbesluiten omgevingsplan dienen te nemen. Gezien de grote veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt, kunnen we nu nog niet goed overzien of dit haalbaar is. Daarom zal jaarlijks gerapporteerd worden over de voortgang. Het betekent ook dat we de komende jaren deels werken met een tijdelijk omgevingsplan en deels met een omgevingsplan nieuw stijl. Dit zal om extra afstemming vragen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Wonen

De woningmarkt in Oudewater staat flink onder druk; de prijzen van de koopwoningen zijn hoog en de wachttijd voor een sociale huurwoning is lang. Toch verwachten we dat in 2024 de zoektijd naar een sociale huurwoning wat gaat afnemen door de oplevering van de Schuylenburcht en het project Oranjepark II. In 2024 worden de voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van de woonvisie in 2025. Tevens wordt de nieuwe huisvestingsverordening vastgesteld. Intussen wachten we op de nieuwe wetgeving van het Rijk die door de val van het kabinet wat vertraagd is. Deze nieuwe wetgeving begrenst de middenhuur, wat de betaalbaarheid van de woningen in dit segment vergroot.

Omgevingswet en wet kwaliteitsborging

Op 1 januari 2024 treden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De Omgevingswet vereist een nieuwe manier van werken, waarbij participatie centraal staat en een digitaal systeem alles rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving inzichtelijk maakt. De Wkb heeft als gevolg dat het toetsen van bouwplannen en het toezicht tijdens bouwprojecten in veel gevallen door een marktpartij wordt uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat er taken voor de gemeente wegvallen, maar er ook nieuwe taken bijkomen.

Voor inwoners, bedrijven en de organisatie verandert er veel met de komst van deze wetten. In 2024 verwachten we de eerste voorbereidingen te treffen voor een gebiedsdekkend omgevingsplan. Daarbij wordt conform de wens van de raad het college verzocht een voorstel te doen op welke wijze de eisen en regels rondom vergunningaanvraag en haalbaarheidsverzoek kunnen worden vereenvoudigd.

Ondertussen zal de organisatie ervaring opdoen met een hernieuwd werkproces vergunningverlening en verkennen begeleiden initiatief.

OPGAVE: WONEN

Maatschappelijk effect

6.1 De gemeente Oudewater biedt voldoende passende woningen voor haar inwoners.

Resultaat

6.1.1 Er worden in de gemeente Oudewater minimaal 30 woningen per jaar opgeleverd.

Inspanningen

6.1.1.1 Minimaal 30 woningen opleveren.

6.1.1.2 Voorbereiden van de ontwikkeling van circa 400 woningen in meerjarig perspectief.

Resultaat

6.1.2. Het aandeel woningen voor middeninkomens op Statenland is vergroot.

Inspanningen

6.1.2.1 Woningbouwprogramma verder aanscherpen, waarbij meer ruimte wordt gemaakt voor betaalbare woningbouw. We werken dit uit vanuit de kaders van het hoofdlijnenakkoord.

Resultaat

6.1.3 Een kader voor goede huisvesting en maatschappelijke ondersteuning voor arbeidsmigranten.

Inspanningen

6.1.3.1 Vraagstuk arbeidsmigranten projectmatig oppakken. Aanpak en benodigde middelen beschrijven in een raadsvoorstel dat na goedkeuring wordt uitgevoerd.

6.1.3.2 Op basis van de resultaten van het plan van aanpak een kader opstellen voor een goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2024.

Resultaat

3.10.1 / 6.1.4 Voldoende woningaanbod voor inwoners met specifieke woonbehoeften.

Resultaat te bereiken in 2027.

Inspanningen

3.10.1.1 / 6.1.4.1 Stimuleren van zorggeschikt/levensloopbestendig wonen en doorstroming. Hiertoe onderzoeken van mogelijkheden van wooncoaching/advisering en ondersteuning bij woonwensen.

Resultaat

3.12.1 / 6.1.5 Prestatieafspraken sluiten aan op behoeften.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

3.12.1.1 / 6.1.5.1 Op basis van de herijkte woonvisie in 2025 prestatieafspraken maken met de Wulverhorst over de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

3.12.1.2 / 6.1.5.2 Regionale afspraken maken omtrent passend wonen van kwetsbare doelgroepen in Oudewater. Woonzorginitiatieven toetsen aan de hand van de uitkomsten van het regionale woonzorgonderzoek.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2025.

Maatschappelijk effect

6.2 Er komt een uitbreiding van woongebieden voor inwoners en werkgebieden voor ondernemers.

Resultaat

6.2.1 Het omgevingsplan voor Statenland is onherroepelijk.

Inspanningen

6.2.1.1 Stedenbouwkundig plan voorleggen aan de gemeenteraad.

Resultaat

6.2.2 Visie t.b.v. de ontwikkeling in Hekendorp voorgelegd aan de gemeenteraad.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

6.2.2.1 Met de inwoners van Hekendorp in gesprek gaan om de behoefte te inventariseren.

Resultaat

6.2.3 Omgevingsplan voor Kerkwetering onherroepelijk.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

6.2.3.1 Opstellen stedenbouwkundig plan, inrichtingsplan en de definitieve verkaveling.

Resultaat

6.2.4 Bestemmingsplan Oranjepark II vastgesteld.

Inspanningen

6.2.4.1 Het bestemmingsplan voorleggen aan de gemeenteraad.

Resultaat

6.2.5. Principebesluit van de provincie over de locatie Oude Touwfabriek.

Inspanningen

6.2.5.1 Het plan voor de ontwikkeling van het gebied rondom de oude touwbaan, inclusief renovatie van de oude touwbaan, voorleggen aan de provincie.

OPGAVE OMGEVINGSPLAN

Maatschappelijk effect

6.3 Er komt meer ruimte voor maatschappelijk initiatief. Burgers en ondernemers kunnen straks meedenken en meebeslissen over de inrichting van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet maakt de vergunningverlening voor de initiatiefnemer ook eenvoudiger, overzichtelijker en sneller. NB dit maatschappelijk effect wordt pas ná deze bestuursperiode bereikt.

Resultaat

6.3.1 Een gebiedsdekkend omgevingsplan nieuwe stijl.

Resultaat te bereiken in de volgende raadsperiode.

Inspanningen

6.3.1.1 Het omgevingsplan opbouwen, na inwerkingtreding van de omgevingswet per 1 januari 2024.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2024-2026.

6.3.1.2 Een deel van het gebiedsdekkend omgevingsplan voorleggen aan de gemeenteraad.

Kwaliteit (toelichting)

Start in 2024.

6.3.1.3 Op basis van de ervaringen met de eerste onderdelen van het omgevingsplan een planning opstellen voor de komende jaren.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning in 2024-2025.

Resultaat

6.3.2 Raamverordening fysieke leefomgeving vastgesteld.

Resultaat te bereiken in 2025.

Inspanningen

6.3.2.1 Voorbereidingen treffen voor de verordening fysieke leefomgeving.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning t/m 2025.

Resultaat

6.3.3 Het kader voor nieuwe ruimtelijke initiatieven/ afwegingskader is vastgesteld door de gemeenteraad.

Resultaat te bereiken in 2026.

OPGAVE MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

Maatschappelijk effect

6.4 Het maatschappelijk vastgoed van de gemeente wordt optimaal gebruikt.

Resultaat

6.4.1 Een programma op vastgoed, waaronder gebruik, verhuur, financiën en onderhoud van maatschappelijk vastgoed.

Inspanningen

6.4.1.1 Startnotitie - om te komen tot een Integraal programma vastgoed - voorleggen aan het college.

6.4.1.2 Uitwerking van het programma op vastgoed maken, op basis van het integrale programma voor het Stads kantoor.

6.4.1.3 Uitwerking van het programma op vastgoed maken, op basis van het integrale programma voor De Klepper en het Cultuurhuis. Onderdeel hiervan is de tijdelijke huisvesting voor een deel van de huurders van de bovengenoemde panden.

3.1.1.4 / 6.4.1.4 Als betrokkenen in het te ontwikkelen concept 'huiskamer van de stad' meedenken over behoeften aan ontmoetingsplekken en hoe deze aldaar in te vullen.

Kwaliteit (toelichting)

Inspanning doorlopend totdat de 'huiskamer' gerealiseerd is.

Resultaat

6.4.2 Het Stads kantoor is verkocht.

Inspanningen

6.4.2.1 Verkoopovereenkomst sluiten.

6.4.2.2 Levering Stads kantoor aan kopende partij.

Resultaat

6.4.3 De 'nieuwe' Klepper wordt kostprijsdekkend geëxploiteerd.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

6.4.3.3 Monitoren van de uitvoering van de overeenkomst door de ontwikkelaar.

Resultaat

6.4.4 Transformatie van het Cultuurhuis.

Resultaat te bereiken in 2026.

Inspanningen

6.4.4.1 Uitwerking tijdelijke huisvesting van gebruikers Stadskantoor.

Nieuwbouw woningen

Bron: BAG

Periode	Oudewater	Nederland
2021	0,7 nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen	8,9 nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen
2022	9,2 nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen	9,3 nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Verschil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	3.730.951	3.835.861	4.136.561	2.303.822	-1.832.739	2.046.692	2.014.249	1.106.208
Totaal Lasten	3.730.951	3.835.861	4.136.561	2.303.822	-1.832.739	2.046.692	2.014.249	1.106.208
Baten								
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-4.253.849	-3.294.899	-3.294.899	-1.576.502	1.718.397	-1.317.197	-1.309.467	-401.425
Totaal Baten	-4.253.849	-3.294.899	-3.294.899	-1.576.502	1.718.397	-1.317.197	-1.309.467	-401.425
Stortingen								
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	147.658	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	147.658	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen								
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-39.212	-25.000	-25.000	-10.000	15.000	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-39.212	-25.000	-25.000	-10.000	15.000	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-414.451	515.962	816.662	717.320	-99.342	729.495	704.782	704.783

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
3.2	De grondexploitaties bedrijventerreinen worden jaarlijks herzien. Tappersheul III is aangepast aan de laatst herziene versie. Tegenover deze lasten staan baten, dit is budgetneutraal.	-722.127	voordeel
8.2	De grondexploitaties (niet-bedrijventerreinen) worden jaarlijks herzien. Oranje Bolwerck is aangepast aan de laatst herziene versie. Tegenover deze lasten staan baten, dit is budgetneutraal.	-1.011.966	voordeel
8.3	Tijdelijke stelpost stijging energielasten uit 2023 is niet meer nodig, de stijging van deze lasten is nu verdeeld over de verschillende objecten in de begroting.	-190.000	voordeel
8.3	Budget uitvoering KoopGarant-regeling (kadernota).	40.000	nadeel
8.3	Budget uitbesteding energiebeheer (kadernota).	15.000	nadeel
8.3	Budget startnotitie Integraal programma vastgoed was in 2023 eenmalig toegekend.	-25.000	voordeel
8.3	Eenmalig budget voor schilderwerk Weeghuisje. Deze kosten worden onttrokken uit de reserve voor het meerjarig onderhoud.	10.000	nadeel
8.3	De begroting VRU 2024 zorgt voor een kostentoeename waarvan 10% aan omgevingsvergunningen wordt toegeschreven. Tevens is sprake van hogere doorbelasting DVO-bijdrage in de legesheffingen, dit is gelegen in de jaarlijkse aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Woerden.	38.055	nadeel
8.3	Geo-informatievoorziening, betreft een budgettair neutrale overheveling van taakveld 0.61, kosten dienen op dit taakveld verantwoord te worden.	10.200	nadeel
	Overige verschillen lasten	-23.901	voordeel
	Totaal mutaties lasten	-1.859.739	voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
3.2	Zie onder lasten	722.126	nadeel
8.2	Zie onder lasten	1.015.682	nadeel
	Overige verschillen baten	-19.411	voordeel
	Totaal mutaties baten	1.718.397	nadeel
	Totaal mutaties lasten en baten	-141.342	voordeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
0.10	In 2023 was een eenmalige onttrekking uit de Algemene Reserve begroot van € 25.000 (voor startnotitie integraal programma vastgoed), in 2024 is begroot € 10.000 te onttrekken uit de reserve MOP voor schilderwerk Weeghuisje.	15.000	nadeel
	Totaal mutaties reserves	15.000	nadeel

PROGRAMMA 7 ALGEMENE INKOMSTEN

Portefeuillehouder	Thema
Bas Lont	Financiën

Omschrijving

De taakvelden binnen het programma Algemene inkomsten zijn:

Taakveld	Omschrijving
0.5 Treasury	Rente en dividenden
0.61/0.62 OZB	OZB woningen en niet-woningen
0.64 Belasting overige	Overige belastingen
0.7 Algemene Uitkering	Algemene uitkeringen Gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten	Reserveringen / algemene stelposten

Ambities

In de periode 2022-2026 worden genomen besluiten uitgevoerd en wordt zo min mogelijk besloten tot nieuwe investeringen. Kansen voor cofinanciering worden optimaal benut, waarbij gebruik wordt gemaakt van de ingangen bij medeoverheden.

De reservepositie kan worden versterkt door positieve resultaten op grondexploitaties bij het ontwikkelen van toekomstige bouwlocaties.

Eventuele meevallers komen ten gunste van het begrotingssaldo en de Algemene Reserve.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Algemene uitkering Gemeentefonds

De Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds laat tot en met het jaar 2025 een positieve trend zien. Het jaar 2026 wordt het zgn. 'ravijnjaar'.

Weerstandsvermogen

Door incidentele meevallers ten gunste van de Algemene Reserve (AR) te brengen stijgt de ratio van het weerstandsvermogen. Recent is dit gebeurd bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 en de voorjaarsrapportage 2023. Ook in de toekomst willen wij positieve meevallers toevoegen aan de AR om het weerstandsvermogen te versterken.

Grondexploitaties

Op dit moment zijn er twee grondexploitaties: Het Oranje Bolwerck en Tappersheul III. De positieve saldi van deze grondexploitaties zijn al bestemd. Van het Oranje Bolwerck wordt deze gestort in de Algemene Reserve en van Tappersheul III wordt deze ingezet voor de revitalisering van Tappersheul I en II.

Hiernaast komt er een grondexploitatie voor het Statenland. Het minimale positieve resultaat hiervan (€ 2,5 miljoen) wordt ingezet voor het nieuw te realiseren zwembad. Eventuele meeropbrengsten kunnen ten gunste worden gebracht van de Algemene Reserve.

Voor de ontwikkeling van de Kerkwetering is een startnotitie vastgesteld. Aan de uitwerking hiervan wordt gewerkt.

Investeringen

De afgelopen periode zijn er verschillende grote kredieten versterkt om investeringen te doen. Dit heeft geleid tot een hoge schuldquote. De komende bestuursperiode willen wij zo min mogelijk investeringen doen, om de schuldquote naar beneden te krijgen. Dit geldt ook voor de solvabiliteitsratio.

Maatschappelijke effecten

7.1 Houdbare gemeentefinanciën: stabiele financiële (vermogens)positie.

7.2 Gezond financieel bewustzijn.

Resultaat

7.1.1. Baten en lasten zijn reëel en structureel in evenwicht.

Inspanningen

7.1.1.1 Begroot en realiseer een structureel saldo van baten en lasten rond de nullijn.

Resultaat

7.1.2 Het weerstandsvermogen is verbeterd (minimaal 1).

Inspanningen

7.1.2.1 Financiële meevallers worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Resultaat

7.1.3 De reservepositie is verbeterd.

Inspanningen

7.1.3.1 Maximale resultaten behalen op grondexploitaties op toekomstige bouwlocaties.

Resultaat

7.1.4 De schuldquote is verlaagd richting signaalwaarde 130%.

Inspanningen

7.1.4.1 Er worden minder nieuwe investeringen gedaan.

7.1.4.2 / 7.1.5.2 Er wordt gezocht naar co-financiering.

7.1.4.3 Investeringen realistischer in de tijd zetten (plannen).

Resultaat

7.1.5 De solvabiliteitsratio is verhoogd richting signaalwaarde 20%.

Inspanningen

7.1.4.2 / 7.1.5.2 Er wordt gezocht naar co-financiering.

Resultaat

7.2.1 In raadsvoorstellen met financiële effecten wordt een dekkingsvoorstel opgenomen.

Inspanningen

7.2.1.1 Instructies en voorlichting.

7.2.1.2 Toetsing van de voorstellen op naleving.

Resultaat

7.2.2 De nota Financiële Sturing wordt nageleefd en gehandhaafd.

Inspanningen

7.2.2.1 Richtlijnen/instructies opstellen en personeel informeren/voorlichten.

7.2.2.2 Toetsing op naleving van de financiële kaders.

Resultaat

7.2.3 Er zijn actuele financiële kaders.

Inspanningen

7.2.3.1 Actualiseren van de financiële kaders in de nieuwe financiële verordening.

Gemiddelde WOZ-waarde

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2021	344 duizend euro	290 duizend euro
2022	369 duizend euro	317 duizend euro

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden

Bron: COELO

Periode	Oudewater	Nederland
2021	1.007 euro	733 euro
2022	1.106 euro	823 euro

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Bron: COELO

Periode	Oudewater	Nederland
2021	1.039 euro	810 euro
2022	1.162 euro	905 euro

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
7. Algemene inkomsten	58.792	506.303	352.303	1.814	-350.489	-129.308	143.261	157.218
Totaal Lasten	58.792	506.303	352.303	1.814	-350.489	-129.308	143.261	157.218
Baten								
7. Algemene inkomsten	-20.493.979	-20.162.702	-20.489.046	-22.307.532	-1.818.486	-22.597.775	-21.094.834	-20.930.580
Totaal Baten	-20.493.979	-20.162.702	-20.489.046	-22.307.532	-1.818.486	-22.597.775	-21.094.834	-20.930.580
Gerealiseerd resultaat	-20.435.187	-19.656.399	-20.136.743	-22.305.718	-2.168.975	-22.727.083	-20.951.573	-20.773.362

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.5	Er wordt meer werkelijke rente doorberekend aan de taakvelden.	75.868	nadeel
0.5	Rente op langlopende geldleningen neemt licht af door verschuivingen in de leningportefeuille.	-8.893	voordeel
0.61	In de voorjaarsrapportage 2023 is een eenmalige verhoging voor kosten van OZB-gerelateerde taxaties opgenomen (€ 31.000); dit is niet verwerkt in de begroting 2024. Tevens is € 10.200 (budgettair neutraal) aan kosten overgeheveld naar taakveld 8.3 GEO.	-41.200	voordeel
0.8	Stelpost loonkosten	182.337	nadeel
0.8	Verhoging stelpost Wet open overheid	10.000	nadeel
0.8	Stelpost loonkosten 2023 komt te vervallen door effectueren CAO.	-363.655	voordeel
0.8	Stelpost BOA vervallen	-30.228	voordeel
0.8	Stelpost Energie vervallen	-60.000	voordeel
0.8	Stelpost Voogdij 18+ vervallen	-9.000	voordeel
0.8	Stelpost Voogdij 18+ vervallen	-113.000	voordeel
0.8	Stelpost Participatie vervallen	-13.000	voordeel
	Diverse	20.282	nadeel
	Totaal mutaties lasten	-350.489	voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2022	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.61	OZB woningen, hogere opbrengst, betreft indexatie	-85.976	voordeel
0.62	OZB niet-woningen, hogere opbrengst, betreft indexatie	-40.877	voordeel
0.7	Algemene uitkering (hogere uitkering)	-1.678.043	voordeel
3.4	Door een toename van het aantal toeristen in de afgelopen jaren kan de begrote opbrengst verhoogd worden.	-14.479	voordeel
	Diverse	889	nadeel
	Totaal mutaties baten	-1.818.486	voordeel
	Totaal mutaties lasten en baten	-2.168.975	voordeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
	Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 8 OVERHEAD

Portefuillehouder	Thema
Danny de Vries	Personeel en organisatie
Bas Lont	Financiën, Automatisering

Omschrijving

Dit programma biedt inzicht in de overheadkosten van de gemeente Oudewater. Volgens de BBV-regelgeving worden deze lasten (en baten) apart inzichtelijk gemaakt. Het betreft een meer financieel-technisch programma waaraan geen specifieke programmadoelen zijn gekoppeld.

Taakveld	Omschrijving
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: <ul style="list-style-type: none"> - leidinggeven primair proces (hiërarchisch) - financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing - personeel en organisatie en organisatie- en formatieadvies - inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement) - juridische zaken - bestuurszaken - informatievoorziening en automatisering - facilitaire zaken en huisvesting - documentaire informatievoorziening - managementondersteuning en secretariaten primair proces

Specificatie taakvelden

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten								
Overhead	4.577.905	4.811.291	4.838.287	5.437.770	599.483	5.460.056	5.460.171	5.459.717
Totaal Lasten	4.577.905	4.811.291	4.838.287	5.437.770	599.483	5.460.056	5.460.171	5.459.717
Baten								
Overhead	-70.572	-67.318	-67.318	-65.773	1.545	-65.773	-65.773	-65.773
Totaal Baten	-70.572	-67.318	-67.318	-65.773	1.545	-65.773	-65.773	-65.773
Onttrekkingen								
Overhead	-18.289	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	-18.289	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	4.489.044	4.743.973	4.770.969	5.371.997	601.028	5.394.283	5.394.398	5.393.944

Verschillenanalyse 2023 - 2024

Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.4	DVO-bijdrage aan de gemeente Woerden. Betreft cao-verhoging 2023 en indexering 2024.	705.779	nadeel
0.4	Indexering doorbelasting DVO naar leges en heffingen.	-65.722	voordeel
0.4	In 2023 zijn eenmalige kosten E-depot begroot.	-13.254	voordeel
0.4	In 2023 zijn eenmalige kosten participatiebeleid begroot.	-25.000	voordeel
	Diverse	-2.320	voordeel
	Totaal mutaties lasten	599.483	nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2023	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Diverse	1.545	nadeel
	Totaal mutaties baten	1.545	nadeel
	Totaal mutaties lasten en baten	601.028	nadeel
Taakveld	Mutaties reserves		voordeel/ nadeel
	Totaal mutaties reserves	0	

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van deze heffingen die bij de diverse programma's in de programmabegroting zijn geraamd. In het kort geven we aan welk beleid we in het begrotingsjaar gaan voeren ten aanzien van de lokale heffingen. Het lokale beleid is vastgesteld in de belastingverordeningen. Verder is een overzicht opgenomen van de geraamde opbrengsten, wordt aandacht besteed aan de lokale belastingdruk en aan het kwijtscheldingsbeleid.

Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogten van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn in principe 100% kostendekkend. Dat is niet altijd het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven).
- De opbrengsten/heffingen worden in 2024 ten opzichte van 2023 verhoogd met 4,2%, uitgezonderd rioolrechten (14,2%= index 4,2% + 10% uitgestelde verhoging naar aanleiding besluit raad bij vaststelling begroting 2023) en toeristenbelasting (6,2%, loopt jaar achter in verband met vroegtijdige communicatie met degene die belasting in rekening brengen bij toeristen. Dit moet gebeuren voor opening seizoen).
- Kwijtscheldingsbeleid. Voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing kan kwijtschelding worden verleend aan personen (niet aan bedrijven). De gemeente Oudewater hanteert voor kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten: 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

Geraamde opbrengsten

	Baten begroting 2024	Baten begroting 2023	Baten rekening 2022
Belastingen en heffingen			
<i>A. Belastingen</i>			
1 Eigenaren woningen	2.133	2.047	1941
Eigenaren niet-woningen	611	587	552
Gebruikers niet-woningen	403	387	354
2 Precariobelasting	13	12	52
3 Toeristenbelasting	28	14	31
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	3.188	3.047	2.930
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>			
1 Afvalstoffenheffing	1.349	1.306	1.268
2 Rioolheffing	1.919	1.663	1.665
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	3.268	2.969	2.933
<i>C. Rechten</i>			
1 Leges burgerzaken	193	144	142
2 Begrafenisrechten	4	15	13
3 Marktgeden	27	26	24
4 Bruggelden	13	13	12
5 Omgevingsvergunningen	385	366	1.233
<i>Subtotaal C Rechten</i>	622	564	1.424
Totaal	€ x 1.000	€ 7.078	€ 6.580
			€ 7.287

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze tarieven zich het afgelopen jaar hebben ontwikkeld. De bedragen zijn gebaseerd op een fictief huishouden in een woning met een waarde voor het belastingjaar 2023 van € 415.000 en voor 2024 van € 415.000 (0% waardeverandering). Dit is exclusief de teruggave afvalstoffenheffing en gerekend met de indexeringspercentages.

	2024	2024	2023	2023
	1- persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden	1- persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden
1 OZB	506	506	483	483
2 Rioolheffing	382	382	334	334
3 Afvalstoffenheffing (2024)*	287	336	262	328
Totaal	€ 1.175	€ 1.224	€ 1.079	€ 1.145

* Betreft een inschatting van de hoogte van de afvalstoffenheffing op basis van het verwachte aantal aanbiedingen. Daarbij is uitgegaan van gemiddeld 4 aanbiedingen voor een éénpersoonshuishouden en 11 voor een meerpersoonshuishouden.

A. Belastingen

Ad 1 OZB

In onderstaande tabel zijn de OZB-tarieven 2023 en 2024 opgenomen. De tarieven 2024 worden geheven als percentage van de getaxeerde woningwaarde naar peildatum 1 januari 2023. De prognoses per 1 september 2023 duiden op een gemiddelde stijging voor woningen en niet-woningen met 0%. De tarieven worden hiermee gecorrigeerd. De werkelijke OZB-opbrengst kan uiteindelijk afwijken van de begrote opbrengst door:

- waardeontwikkeling van de onroerende zaken;
- te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw;
- waardevermindering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures;
- toename van het aantal 'No Cure No Pay'-bezwaren en de kostenvergoeding hiervan;
- leegstand van de bedrijven.

In december worden de OZB-tarieven definitief vastgesteld door de raad, deze kunnen daarom afwijken van de tarieven zoals hieronder opgenomen.

Tarief OZB	Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
<i>1 Woningen</i>			
a Eigenaren	0,1221%	0,1166%	0,1246%
<i>2 Niet-woningen</i>			
a Eigenaren	0,3319%	0,3137%	0,2990%
b Gebruikers	0,2625%	0,2481%	0,2365%

Opbrengst OZB: De opbrengsten voor de OZB worden in 2024 met 4,2% index verhoogd.

Taak- veld	Begroting 2023	Begroting 2022	Rekening 2022
0.61 Eigenaren woningen	2.133	2.059	1.941
0.62 Eigenaren niet-woningen	611	587	552
0.62 Gebruikers niet-woningen	403	375	354
Totaal	€ x 1.000	€ 3.147	€ 2.847

Ad 2 Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Taak- veld	Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
0.64 Opbrengst	€ x 1.000	€ 13	€ 12
		€ 12	€ 52

Ad 3 Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente zijn ingeschreven in de basisregistratie personen.

Taak- veld	Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
3.4 Opbrengst	€ x 1.000	€ 28	€ 14
		€ 14	€ 31

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1 Afvalstoffenheffing (stijging 2024 - 4,2%)

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Tarieven afvalstoffenheffing

Per 1 januari 2024 gaat, overeenkomstig het Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026, de manier waarop de afvalstoffenheffing wordt geheven, veranderen. Vanaf dat moment bestaat de afvalstoffenheffing uit een vast deel en een variabel deel. Het vaste deel wordt aan het begin van het jaar geïnd. De hoogte van het variabele deel is afhankelijk van het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Dit deel wordt geïnd bij de belastingaanslag van het volgende jaar.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een variabel tarief van € 7 per keer dat een minicontainer (kliko) met een inhoud van 240 liter wordt aangeboden. Net als in voorgaande jaren geldt dat één 240 liter container gelijk is aan vijf stortingen in een ondergrondse container. Het tarief per storting komt daarmee op € 1,40. Op basis van ervaringscijfers van andere gemeenten met dezelfde heffingsmethodiek wordt ervan uitgegaan dat een gemiddeld huishouden de container in het eerste jaar negen keer aanbiedt (uit deze benchmarkgegevens blijkt dat een gemiddeld eenpersoonshuishouden de container ongeveer 4 keer aanbiedt). Daarmee bedraagt de variabele heffing voor een gemiddeld huishouden € 63. Uitgaande van 4.281 huishoudens komen de variabele inkomsten voor de gemeente in dat geval op € 269.703.

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. De baten moeten in overeenstemming zijn met de lasten. De benodigde belastingopbrengsten voor 2024 worden begroot op € 1.378.282. Gelet op bovenstaande variabele inkomsten moet nog € 1.108.579 aan vaste kosten uit de afvalstoffenheffing worden gedekt. De vaste heffing bedraagt daarmee € 259 per huishouden. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen een- en meerpersoonshuishoudens.

Conform het Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026 wordt gestreefd naar een voorziening van ten minste 10% van de begroting. Op 1 januari 2024 is een voorziening geraamd van € 112.136. Uitgangspunt is dat zowel de lasten als de baten budgettair neutraal verlopen via het gesloten systeem.

Tegenvallers, zoals wanneer stijgende energieprijzen de verwerkingskosten opdrijven, kunnen uit de voorziening worden opgevangen. Maar ook wanneer de variabele inkomsten lager uitvallen dan begroot, wordt de voorziening aangesproken. Zou een gemiddeld huishouden de minicontainer bij het nieuwe stelsel bijvoorbeeld geen negen keer maar zeven keer aanbieden, dan betekent dit ongeveer € 60.000 aan gederfde inkomsten. Dit risico wordt met een adequate voorziening afgedekt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing. Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere gestort in de Voorziening afvalstoffenheffing.

Taak- veld	Begroting			Rekening 2022
	2024	2023	2022	
Lasten				
7.3	Afval	1.260	1.182	1.111
2.1	Verkeer en vervoer	0	6	25
6.3	Inkomensregelingen	31	27	31
0.4	Overhead	0	0	5
	btw-lasten te verhalen op btw-compensatiefonds	230	198	195
	Storting in de Voorziening afvalstoffenheffing	-3	7	87
	Totale lasten	1.518	1.420	1.454
Baten				
7.3	Afvalstoffenheffing inclusief teruggave/overige baten	1.349	1.247	1.268
7.3	Overige baten	169	173	186
	Coronavergoeding uit Algemene Uitkering			
7.3	Totale baten	1.518	1.420	1.454
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0
	Kostendeckendheidsgraad	100%	100%	100%

Dit resulteert in de volgende mutaties van de voorziening afvalstoffenheffing:
(stand per 1-1-2024 € 112.136)

2024	onttrekking	€ 3.337
2025	storting	€ 10.119
2026	storting	€ 25.326
2027	storting	€ 53.285

Dit zijn indicatieve stortingen omdat de hoogten van diverse lasten en baten nog niet exact bekend zijn, zoals de teruggave afvalstoffenheffing (n.a.v. het aantal keren dat huisvuil is aangeboden) en de bijdrage uit het Afvalfonds.

Ad 2: Rioolheffing

Uit de rioolheffing bekostigt de gemeente de uitvoering van de drie gemeentelijke watertaken. Dit zijn het inzamelen en transporteren van afvalwater, het bergen en afvoeren van hemelwater en het zorgdragen voor het grondwater. Onderdeel van hemelwater en grondwater zijn ook maatregelen voor de uitvoering van klimaatadaptatiethema's wateroverlast en droogte. Meer informatie staat in het Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2020-2024.

De rioolheffing stijgt in 2024 met 14,2 % inclusief inflatiecorrectie. Dit is nodig om de stijgende kapitaallasten als gevolg van vervangingsinvesteringen te kunnen dekken. In onderstaande tabel staat een overzicht van de kosten en baten van de rioolbegroting.

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
Lasten				
7.2	Riolering	1.302	1.054	713
2.1	Verkeer en vervoer	0	6	9
2.4	Economische havens en waterwegen	150	136	109
	btw exploitatie en op investeringen	178	149	98
	Storting in de voorzienig riolering	294	323	746
	Totale lasten	1.924	1.668	1.675
Baten				
7.2	Doorberekende kosten huisaansluitingen	5	5	10
7.2	Rioolheffingen woningen	1.919	1.663	1.665
	Totale baten	1.924	1.668	1.675
	Saldo (=mutatie reserve; min = onttrekking)	€ 0	€ 0	€ 0
	Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	100%

De lasten stijgen door met name de hogere extracomptabele doorbelasting van de btw op exploitatie en investeringen en baggeren cf. de financiële heroriëntatie (kadernota). De baten stijgen conform de vaste index van 10%, de prijsindex van 4,2%.

Dit resulteert in de volgende mutaties van de Voorziening riolering cf. raadsbesluit GWP Oudewater 2020-2024

(stand per 1-1-2024 € 4.935.496)

2023	storting	€ 323.862
2024	storting	€ 294.168
2025	storting	€ 117.308
2026	storting	€ 107.465
2027	storting	€ 141.766

Oudewater heeft gekozen voor een grote stijging van de rioolheffing in 2020-2023, zodat de rioolheffing daarna nagenoeg gelijk kan blijven. Het gevolg hiervan is dat de Voorziening riolering fors toeneemt om latere investeringen te dekken.

C. Rechten

In onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheidsgraad van 100%. Zichtbaar is dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1 Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Sommige leges zijn niet voor 100% kostendekkend omdat er voorgeschreven wettelijke tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
	Lasten			
0.2	Burgerzaken	518	441	459
	Totale lasten	518	441	459
	Baten			
0.2		193	144	142
	Saldo	€ x 1.000	-€ 297	-€ 317
	Kostendekkendheidsgraad	37%	33%	31%

Ad 2 Begrafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
	Lasten			
7.5	Begraafplaatsen	2	10	8
	Baten			
7.5		4	15	13
	Saldo	€ 2	€ 5	€ 5
	Kostendekkendheidsgraad	200%	150%	163%

De kostendekkendheid lijkt > 100% , dat is in de praktijk niet zo aangezien de kosten van de gemaakte uren van de buitendienst verwerkt zitten in de post 'dienstenovereenkomst Woerden'.

Ad 3 Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats. Begrotingstechnisch zijn er geen bijzonderheden t.o.v. 2023.

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
	Lasten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	46	42	42
	Totale lasten	46	42	42
	Baten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	27	26	24
	Totale baten	27	26	24
	Saldo € x 1.000	-€ 19	-€ 16	-€ 18
	Kostendekkendheidsgraad	59%	62%	57%

Ad 4 Bruggelden

Voor iedere doorvaart van de Hoenkoopse brug wordt € 2 per vaartuig gerekend. Met de opbrengst hiervan wordt een deel van de brugbediening door medewerkers van Ferm Werk bekostigd.

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
	Lasten			
2.1	Verkeer en vervoer	48	46	50
	Totale lasten	48	46	50
2.4	Baten	13	13	12
	Saldo € x 1.000	-€ 35	-€ 33	-€ 38
	Kostendekkendheidsgraad	27%	28%	24%

Ad 5 Omgevingsvergunningen

Binnen het taakveld omgevingsvergunning is de kostendekkendheid afhankelijk van de baten. Temporisering van de baten levert een lagere kostendekkenheid. Echter, hogere baten zijn meestal gekoppeld aan een grotere werklust, wat uiteindelijk kan leiden tot meer capaciteitsinzet. Gevolg hiervan is dat de kostendekkendheid dan niet wordt verhoogd maar gelijk blijft.

Taak- veld		Begroting 2024	Begroting 2023	Rekening 2022
	Lasten			
8.3	Wonen en bouwen	548	482	511
	Totale lasten	548	482	511
	Baten			
8.3	Wonen en bouwen	385	366	1.233
	Totale baten	385	366	1.233
	Saldo € x 1.000	-€ 163	-€ 116	€ 722
	Kostendekkendheidsgraad	70%	76%	241%

D. Vergelijking met andere gemeenten

Belastingsoort 2023	Oudewater	Woerden	Bodegraven- Reeuwijk	Montfoort	De Ronde Venen
OZB woningen	0,1166%	0,1085%	0,1260%	0,1121%	0,0639%
OZB niet-woningen	0,5618%	0,5772%	0,5922%	0,6980%	0,4592%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuishouden	€ 262	€ 249	€ 239	€ 244	€ 278
Meerpersoonshuishouden	€ 328	€ 312	€ 293	€ 398	€ 358
Rioolheffing	€ 334	€ 264	€ 302	€ 297	€ 216

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Wat is het doel van deze paragraaf?

De paragraaf weerstandsv Vermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen. Zowel het BBV als ook de provincie en de accountant wijzen op het belang van risicobeheersing en de berekening van het weerstandsv Vermogen.

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormerkte vermogen (= weerstandsv Vermogen) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, hetgeen (mede) afhankelijk is van het risicoprofiel. Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsv Vermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen.

Doelstellingen met betrekking tot het weerstandsv Vermogen en de risicobeheersing zijn:

- risico's beheersen;
- risico's waar mogelijk verminderen;
- norm van het weerstandsv Vermogen ontwikkelen;
- onderbouwen van beslissingen;
- verbeteren dienstverlening;
- herkennen en benutten van kansen;
- stimuleren professionaliteit van de medewerkers;
- beschermen vermogenspositie gemeente.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsv Vermogen en risicobeheersing met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie in deze paragraaf is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin staat dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's moet worden opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we omgaan met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsv Vermogen hebben we vastgelegd in de nota Financiële Sturing (FS). Veel van het onderstaande is terug te leiden tot de afspraken die daarin staan. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen, worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-controlinstrumentarium. Omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.

Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen zijn verbonden.

Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele risicodekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van drie tot vier jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde jaar 25% en in het vierde jaar 0%.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserve	incidenteel	2.158	2.574	3.211	3.744	2.453	3.499
Reserve Sociaal Domein	incidenteel	129	-	-	-	-	-
Stille reserves	incidenteel	-	-	-	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	structureel	643	643	217	217	217	217
Onvoorzien	structureel	-	12	12	12	12	12
Totaal	Totaal	€ 2.930	€ 3.229	€ 3.440	€ 3.973	€ 2.682	€ 3.728

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- **Algemene reserve.** De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Oudewater wordt hoofdzakelijk gevormd door de Algemene Reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen. Uitzondering is de reserve Sociaal Domein. Bij de bepaling van de hoogte van de Algemene Reserve is rekening gehouden met de het saldo van de Voorjaarsrapportage 2023, geprognosticeerde begrotingssaldi en de bijdrage van de ontwikkeling Statenland aan de Algemene Reserve in 2027.
- **Stille reserves.** De stille reserves van de gemeente Oudewater worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.
- **Post onvoorzien.** Ter dekking van onvoorzien begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 1,25 per inwoner.
- **Onbenutte belastingcapaciteit.** Deze indicator geeft aan in welke mate wij risico's op kunnen vangen door belastingen te verhogen en zo dus de inkomsten te verhogen. Daarbij maken wij gebruik van de zogenoemde artikel 12-norm. Dit is de norm die het Rijk aangeeft tot welk bedrag de OZB kan worden verhoogd op het moment dat een gemeente in de financiële problemen komt. De berekening ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	Baten begroting 2024	Tarief OZB	Totale WOZ-waarde
Eigenaren woningen	2.133	0,1221%	1.746.929
Eigenaren niet-woningen	611	0,3319%	184.092
Gebruikers niet-woningen	403	0,2625%	153.524
Totale baten	3.147		2.084.544
Art.12-norm	0,1614%		
Maximale baten (0,1614% x totale WOZ-waarde)	3.364		
Onderdekking rioolheffing	-		
Onderdekking afvalstoffenheffing	-		
Onbenutte ruimte (maximale totale baten)	217		

Risico's

De risicopositie van de gemeente wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico. Voor de beoordeling van de kans is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Risico	Omschrijven als	Geschatte kans van voorkomen
Zeer klein	Zeer onwaarschijnlijk	5%
Klein	Onwaarschijnlijk	25%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	75%
Zeer groot	Zeer waarschijnlijk	95%

Per risico is de maximale financiële impact en de kans dat het risico zich kan voordoen ingeschat.

Het weerstandsvermogen dient om risico's af te dekken waarvoor nog geen voorziening is getroffen of waarvoor geen verzekering is afgesloten. De risico's zijn navolgend gekwantificeerd en toegelicht.

Omschrijving	Toelichting	Impact	Kans	Incidenteel/ structureel	Benodigde weerstands- capaciteit begroting 2024
A. Programma's					
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid					
a DVO gemeente Woerden		€ 500.000	50%	S	€ 500.000
b Corona		€ -	50%	I	€ -
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer					
a IBOR / Riolering / Infrastructuur		€ 250.000	75%	S	€ 375.000
3. Sociaal domein					
a Participatiewet etc.		€ 100.000	50%	S	€ 100.000
b Wmo		€ 350.000	50%	S	€ 350.000
c Jeugdzorg		€ 350.000	50%	S	€ 350.000
4. Cultuur, economie en milieu					
a Milieuaangelegenheden		€ 300.000	25%	I	€ 75.000
5. Sport en onderwijs					
a Zwembad (exploitatie)		€ 60.000	50%	S	€ 60.000
b Zwembad (nieuw ontwikkeling)		€ 400.000	50%	I	€ 200.000
c Verplaatsing skeelerbaan - Statenland		€ -		I	€ -
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen					
a Planschade		€ 100.000	25%	I	€ 25.000
b Stijging energiekosten		€ 200.000	50%	S	€ 200.000
7. Algemene inkomsten					
a Garantieverlening gemeente		€ 300.000	5%	I	€ 15.000
b Garantieverlening WSW		€ 2.700.000	5%	I	€ 135.000
c Algemene uitkering gemeentefonds		€ 400.000	25%	S	€ 200.000
d Rentestijging		€ 330.000	50%	S	€ 330.000
Subtotaal A. Programma's					€ 2.915.000
B. Bedrijfsvoering					
a Privacy / datalek		€ 200.000	50%	I	€ 100.000
b Juridische risico's		€ 200.000	25%	S	€ 100.000
Subtotaal B Bedrijfsvoering					€ 200.000
C. Verbonden partijen					
a VeiligheidsRegio Utrecht (VRU)		€ 600.000	25%	I	€ 150.000
b OmgevingsDienst Regio Utrecht (ODRU)		€ 400.000	25%	I	€ 100.000
c Afval Verwijdering Utrecht (AVU)		€ 400.000	25%	I	€ 100.000
d Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht		€ 400.000	25%	I	€ 100.000
e Ferm Werk		€ 700.000	25%	I	€ 175.000
Subtotaal C Verbonden partijen					€ 625.000
D. Grondexploitaties					
a Tappersheul III		8.000.000	€ 5%	I	€ 400.000
b Statenland		2.500.000	€ 5%	I	€ 125.000
c Oranje Bolwerk		€ 600.000	5%	I	€ 30.000
Subtotaal D Grondexploitaties					€ 555.000
Totaal					€ 4.295.000

A. Programma's

Ad 1: Bestuur, dienstverlening en veiligheid

a - DVO Gemeente Woerden

Met ingang van 2015 is er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Woerden afgesloten. De mogelijkheid bestaat dat hier aanvullende kosten uit voortvloeien. Om dit risico af te dekken wordt een bedrag van € 500.000 meegenomen binnen het weerstandsvermogen.

b - Corona

De coronasituatie leidt tot verlies van inkomsten (o.a. leges) en hogere uitgaven voor o.a. ondersteuning van maatschappelijke instellingen, zoals culturele instellingen en sportaccommodaties. De ervaring leert dat compensatie van het rijk voldoende is voor de geleden verliezen. Daarom is dit risico in 2023 op nihil gezet.

Ad 2: Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

De prijsstijging in de sector grond-, weg- en waterbouw is al jaren hoger dan de indexatie die op de gemeentebegroting wordt toegepast. Daarnaast bestaat een risico op overschrijding voor producten waar lopende contracten met landelijke indexen zijn voorgeschreven of waar wettelijke zorgplicht dwingt tot ingrijpen ook als het budget niet toereikend is.

Ad 3: Sociaal domein

a - Participatiewet

Doordat de door de gemeente uitgevoerde taken op het gebied van werk & inkomen zgn. opneemeregelingen zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen om voor een uitkering in aanmerking te komen. Daarnaast wordt begroot op basis van een BUIG-budget dat wij van het Rijk ontvangen in april van het voorgaande jaar. Dit wordt nadien nog drie keer bijgesteld tot het definitieve bedrag. Dit kan zowel positief als negatief uitvallen.

b - Wmo

Toenemende kosten door vergrijzing. Prognose van de VNG is stijging van 7% per jaar. Dit wordt met name veroorzaakt door vergrijzing.

c - Jeugdwet

Toenemende kosten jeugdzorg

Doordat jeugdzorgtaken 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen voor ondersteuning.

Een specifieke oorzaak voor dit risico is dat andere organisaties dan de gemeenten (mn SAVE en de huisartsen) jeugdigen kunnen indiceren voor hulpverlening.

Ad 4: Cultuur, economie en milieu

a - Milieuaangelegenheden

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente altijd een financieel risico aanwezig is van saneringen van (on)bekende locaties met bodemverontreiniging en van het verwerken van vrijkomende licht verontreinigende grond in ontwikkelingsgebieden. De algemeen gestelde risico's zijn vooraf niet aan te geven en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie, oorzaak van de bodemverontreiniging, eigen werken waar vrijkomende grond in kan worden verwerkt en dergelijke.

Ad 5: Sport en onderwijs

a - Zwembad

Door de raad is in 2013 onder meer besloten om het saldo van de bestemmingsreserve Investeringszwembad beschikbaar te stellen aan Stichting Beheer Zwembad Oudewater (SBZO). Hiermee kan het direct noodzakelijke groot onderhoud worden uitgevoerd. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de niet-dagelijkse onderhoudskosten en reparaties aan gebouwen/installaties. Gezien het achterstallige onderhoud wordt in deze risicoparagraaf een bedrag opgenomen voor storings- en als gevolg daarvan eventueel niet uitstelbaar onderhoud. In het collegeprogramma wordt ervan uitgegaan dat een nieuw

zwembad gerealiseerd gaat worden. Vooralsnog heeft SBZO toegezegd de exploitatie in 2022 nog te zullen verzorgen.

In de begroting wordt t.a.v. de exploitatielasten rekening gehouden met de realisatie van een nieuw zwembad. Er bestaat een reëel risico dat de kosten hiervan hoger worden dan waar nu in de begroting rekening mee wordt gehouden.

Ad 6: Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

a - Planschade

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen of beperkingen in verdere ontwikkelingen die de gemeente mogelijk maakt of oplegt, kunnen tot vijf jaar na besluitvorming verzoeken om planschade worden ingediend. Het gaat hierbij om de vaststelling van bestemmingsplannen en de toepassing van binnen- en buitenplanse ontheffingen of projectbesluiten. Planschadevergoeding bij indirecte planschade wordt op basis van de Wro alleen toegekend voor waardeverminderingen boven 2%.

De gemeente sluit bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vaak een planschadeovereenkomst met de ontwikkelaar. Bij commerciële ontwikkelingen met een kleiner algemeen belang worden de planschaderisico's voor de gemeente op deze manier in principe tot € 0 teruggebracht. De kans kan echter nog niet op nihil worden gezet.

Ad 7. Algemene inkomsten

a/b - Garantieverleningen

Veruit het grootste deel heeft betrekking op leningen van de Woningbouwvereniging Oudewater, waar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw voor 100% borg staat met een achtervang van 50% van de gemeente en 50% van het Rijk (ruim € 21 miljoen). Gezien deze constructie gaan we ervan uit dat het risico voor de gemeente maximaal 5% van het totaal van de gewaarborgde leningen omvat, oftewel ruim € 1.000.000. In het overzicht van de risico's is daarom aangegeven dat de benodigde weerstandscapaciteit op afgerond € 100.000 wordt geraamd.

Daarnaast is er één lening van St. Sporthal Oudewater en drie leningen van tennisvereniging De Heksenmeppers waarvoor de gemeente 100% garant staat. Het gaat hier om € 270.000.

c- Algemene uitkering gemeentefonds

De raming en de ontwikkelingen van de algemene uitkering in het meerjarenperspectief zijn jaarlijks gebaseerd op de meicirculaire. Hierbij is uitgegaan van constante prijzen. Jaarlijks blijkt uit met name de septembercirculaire wat de werkelijke algemene uitkering wordt. Aangezien het accres binnen de algemene uitkering afhankelijk is van de economische vooruitzichten en dus de uitgaven van het Rijk, blijft de hoogte van de algemene uitkering altijd een risicofactor voor de gemeente. Daarom is ook hiervoor een risicopost opgenomen.

d- Rentestijging

De huidige marktontwikkelingen laten zien dat een (forse) rentestijging mogelijk is. Dit heeft een nadelig effect op de rentekosten.

B. Bedrijfsvoering

Ad a: Privacy / Datalek

Datalek, zoals bedoeld in de AVG. Hiervoor kunnen boetes opgelegd worden door de Autoriteit Persoonsgegevens.

C. Verbonden Partijen

De veronderstelling, dat het uitoefenen van taken door gemeenten gezamenlijk in een regio voor de gemeenten (en haar inwoners) financiële voordelen oplevert, kan niet in alle gevallen als juist worden onderkend. De invloed van een individuele gemeente op het beleid van een eenmaal ingesteld lichaam is beperkt. Aan dit gegeven is het bezwaar verbonden, dat samenwerkingsverbanden door het vormen van reserves e.a. een eigen financieel beleid gaan voeren; dus in feite een stukje financieel beleid van de aangesloten gemeenten overnemen.

De bijdrage van de gemeente Oudewater aan gemeenschappelijke regelingen is een regelmatig onderwerp van gesprek in vergaderingen van het college en van de raad. Ook bij andere gemeenten

bestaat de gedachte om voor de (groeierende) financiële problematiek van de gemeenten ook een bijdrage van gemeenschappelijke regelingen te vragen door hen te verzoeken bijvoorbeeld bezuinigingen te laten plaatsvinden. In de paragraaf 6 'Verbonden partijen' staat een uitgebreide toelichting.

D. Grondexploitaties

Voor Tappersheul III is inmiddels een exploitatieopzet opgesteld en zijn de benodigde gronden reeds aangekocht. Jaarlijks vindt een herziening van de exploitatieopzet plaats. Er vinden momenteel onderhandelingen plaats over de verkoop van verschillende percelen met diverse gegadigden.

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals de boekwaarde van verwerving en overige kosten en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de baten- als de lastenkant kunnen zich risico's voordoen.

Kosten van verwerving, milieusanering of bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of veranderende wensen van woonconsumenten veranderen.

Een belangrijk risico is daarnaast het niet halen van vooraf bepaalde planningen. Het is dus zaak om binnen de grondexploitaties alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. Bijdragen aan reserves mogen pas plaatsvinden als de boekwaarde van het complex dit toelaat (winstneming).

Fraude- en continuïteitsrisico's

Net als elke organisatie loopt ook de gemeente Oudewater een risico op fraude. Hiervoor is een frauderisicoanalyse uitgevoerd en wordt in de organisatie aandacht besteed aan het onderwerp integriteit.

Het continuïteitsrisico is beperkt door het 'vangnet' van een artikel-12 status. Hierdoor is het niet mogelijk voor een gemeente om failliet te gaan. De ontwikkeling van de schuldquote en het structurele begrotingssaldo blijven in dit kader wel een punt van aandacht.

Weerstandsvermogen

Het is van belang te weten of sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Aangezien het risicoprofiel bekend is, kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit wordt ook wel het weerstandsvermogen genoemd. Deze wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit.

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 4.295.000. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's fluctueert. In de nota Financiële Sturing is een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's vermenigvuldigd met een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

Wanneer de ratio weerstandsvermogen minder dan 1,0 bedraagt, is een gemeente kwetsbaar. De gemeente beschikt dan niet over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Er kunnen zich echter onvoorziene situaties voordoen waarbij een gemeente binnen één jaar meerdere tegenslagen heeft te verwerken, ook al was de kans daarvoor laag ingeschat. Het spreekt voor zich dat hoe hoger het weerstandsvermogen is, hoe meer (onvoorziene) tegenvallers opgevangen kunnen worden. Echter, ook een groot weerstandsvermogen is niet altijd ideaal. Wanneer de ratio hoog oploopt kan men zich afvragen of de gemeente dit geld ook niet voor andere doeleinden zou kunnen inzetten, bijvoorbeeld voor de uitvoering van nieuw beleid. Een ratio van 1,0 wordt in termen van risicomanagement overigens gekwalificeerd als voldoende.

Wij streven naar een weerstandsvermogen van 1,0 t.o.v. de geïdentificeerde netto risico's die niet worden gedekt door bestemmingsreserves of voorzieningen. Indien de ratio op enig moment buiten de toegestane ondergrens komt, doet het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één jaar, een voorstel om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit binnen de afgesproken bandbreedte staat in de tabel hieronder. Uit de tabel blijkt dat er onvoldoende dekking is voor de risico's vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit, gemeten naar de huidige afspraken omtrent de bandbreedte. Het weerstandsvermogen bedraagt 0,8. Dit voldoet niet aan het minimumniveau zoals vastgelegd in de nota Financiële Sturing.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.930	3.229	3.440	3.973	2.682	3.728
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit	4.295	3.175	4.295	4.295	4.295	4.295
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43%)	6.142	4.540	6.142	6.142	6.142	6.142
Weerstandsvermogen ondergrens	0,7	1,0	0,8	0,9	0,6	0,9

Kengetallen

Financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- 1) netto schuldquote en 2) de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- b. solvabiliteitsratio
- c. grondexploitatie
- d. structurele exploitatieruimte
- e. belastingcapaciteit

Kengetal	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
a1. netto schuldquote	55%	133%	167%	182%	191%	198%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54%	132%	165%	181%	190%	197%
b. solvabiliteitsratio	21%	5%	7%	7%	5%	3%
c. grondexploitatie	10%	10%	3%	-1%	0%	0%
d. structurele exploitatieruimte	8,5%	0,9%	1,2%	1,9%	-4,4%	-5,1%
e. belastingcapaciteit	123%	135%	122%	122%	122%	122%

Aan de kengetallen zijn door de toezichthouder geen normen verbonden, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze signaleringswaarden zijn als volgt:

Signaleringswaarden	Minste risico	Neutraal	Meeste risico
a1. netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
b. solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
c. grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
d. structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
e. belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen geven inzicht in de (ontwikkeling van de) financiële positie van de gemeente. Ze maken onder meer inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Daarnaast geven ze inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van de gemeente. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt en hoe het betreffende kengetal zich ontwikkelt. In totaliteit geven deze indicatoren het beeld dat de financiële situatie zorgelijk is.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de financiële positie drukken. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%. Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten, is sprake van een erg hoge schuld. Voor de gemeente Oudewater overschrijden deze kengetallen de norm fors. De schuldquote zal de komende jaren verder toenemen en in 2026 uitkomen op 198%. Dit is vooral een gevolg van het geprognosticeerde hoge jaarlijkse investeringsniveau en het feit dat deze investeringen (nagenoeg) volledig met externe leningen gefinancierd zullen moeten worden. Daarnaast heeft het negatieve begrotingssaldo in de jaren 2026 en 2027 een nadelig effect op de schuldquote. Zonder de begrotingsresultaten zou de schuldquote uitkomen op 192%.

b. solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% (signaalwaarde) heeft een gemeente haar bezit zwaar belast met een schuld. De solvabiliteitsratio ligt met 7% in 2024 al ver onder de norm. Ook de komende jaren blijft de solvabiliteitsratio onder deze (bodem)signaalwaarde. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het balanstotaal van de gemeente toeneemt (als gevolg van het relatief hoge investeringsniveau dat (nagenoeg) volledig met externe leningen gefinancierd zal moeten worden).

c. grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgronden) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten. Het geeft aan of een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk nog worden terugverdiend vanuit grondverkoop. Een grondexploitatie van 20% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden van de gemeente blijven ruim binnen dit percentage.

d. structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in welke mate de structurele lasten van de gemeente worden gedekt door structurele baten. Een kengetal van 0% of hoger geeft aan dat er sprake is van een structureel sluitende begroting. Een negatief kengetal betekent dat het structurele deel van de baten in de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. In de jaren 2024 en 2025 ligt dit kengetal boven 0%. Voor 2026 en 2027 is geen sprake van een structureel sluitende begroting.

e. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Een laag percentage betekent dat de gemeente in principe meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een politieke beleidskeuze. Een kengetal boven de 100% kan een indicatie geven van de mate waarin de gemeente voor het structureel kunnen dekken van de begroting afhankelijk is van de eigen belastingbaten. Dit is echter niet alleen bepalend. Met name de eventueel nog beschikbare ruimte in de onbenutte OZB-belastingcapaciteit geeft aan of er nog ruimte is voor verhoging van de OZB-baten.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente Oudewater heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden en gebouwen.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Integraal beheer openbare ruimte

Het model Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vormt de basis van het integrale gemeentelijk beleid voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het model gaat in de basis uit van het bekende onderstaande model waarbij aan drie verschillende knoppen wordt gedraaid. Alle drie houden direct verband met elkaar, dus draai je aan een ervan dan bewegen de andere twee mee.

Om de knop *Kwaliteit* te definiëren wordt gebruikgemaakt van de landelijke richtlijnen van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW beschrijft, met zogenoemde Beeldmeetlatten, verschillende onderhoudsniveaus voor objecten in de openbare ruimte. Om de beeldkwaliteit helder te beschrijven, is gekozen voor vijf onderhoudsniveaus. De vijf niveaus variëren van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D). Deze beeldmeetlatten zijn onder te verdelen in de thema's:

- Schoon: het gaat er hierbij om of de openbare ruimte schoon en netjes is.
- Heel en veilig: het gaat er hierbij om of er schades in de openbare ruimte aanwezig zijn. Deze schades kunnen invloed hebben op de uitstraling (heel) en/of de bruikbaarheid (veilig) van de openbare ruimte.

Stand van zaken uitvoering advies accountant voor betere onderbouwing reserves

Naar aanleiding van een eerder advies van de accountant is gestart met het up to date krijgen van de beheerplannen voor de openbare ruimte. Ze bleken eerder onvoldoende werkbaar en een update was daarom gewenst. Daarom zijn de voorzieningen tijdelijk omgezet in reserves. Ook in 2024 wordt ingezet op het compleet maken van de benodigde beheerplannen. Wegens beperkte capaciteit worden de plannen achtereenvolgens opgepakt. Daarnaast wordt ingezet op het omzetten van de voorziening/reserves richting de gewenste systematiek conform Woerden. Voor grote projecten is bijvoorbeeld een voorbereidingsbudget/-krediet ingevoerd. Als resultaat van deze projectfase wordt een scenariokeuze met bijpassende financiële onderbouwing aan het bestuur voorgelegd. Hiermee worden college en raad optimaal in hun rol en behoefte gesteund en worden keuzes vanuit techniek, participatie en haalbaarheid transparant ten opzichte van elkaar afgewogen.

Vorzieningen (tijdelijke reserves)

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de kosten via de exploitatie dan wel via een te vormen voorziening. In principe geldt dat het werken met voorzieningen de uitzondering moet blijven, immers in principe behoren onderhoudsuitgaven binnen de exploitatie te worden opgevangen. Alleen als het verloop van de uitgaven over de jaren zo schommelt dat dit de financiële positie van de gemeente verstoort, kan gewerkt worden met een voorziening.

Over het algemeen zal dat alleen het geval zijn als er sprake is van een beperkt aantal grotere objecten, waardoor het uitgavenniveau per jaar sterk kan variëren. Als sprake is van een groot aantal (deel)objecten kan het onderhoudsbudget normaliter daarover jaarlijks in redelijk gelijke delen worden verdeeld.

Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

In 2024 wordt gewerkt met de volgende beleids- en beheerplannen:

- Handboek Inrichting Openbare Ruimte Oudewater (HIOR)
- AVOI en het Handboek kabels & leidingen 2018
- Gemeentelijk WaterbeleidsPlan (GWP) 2020-2024
- Baggerplan (update in voorbereiding)
- Wegenbeheersplan 2017-2026
- Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MOP)
- Beheerplan Civiele Kunstwerken 2014-2023 (update in voorbereiding)
- Nota Openbare Speelruimte 2013
- Bomenverordening 2023
- Masterplan Binnenstad Oudewater

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Oudewater gewerkt met beleids- en beheerplannen waarin, gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming wordt gemaakt van de kosten. Die kosten van onderhoud worden gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie);
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie en via voorziening);
- vervangingen / renovatie (dekking kosten via kapitaalkrediet).

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van vijf tot tien jaar.

Kwaliteitsniveaus vertaald naar de begroting

De kwaliteitsniveaus zijn globaal in financiële zin vertaald in de begroting (zie ook programma 2). In 2024 wordt gestart met een Herijking Openbare Ruimte. De hierna volgende tabel geeft weer wat in 2024 de budgetten zijn voor onderhoud (interne uren en derden), overig (kapitaallasten, belastingen etc.) en welke beschikbaar zijn voor vervanging en reconstructie. De vervangings- en reconstructiemaatregelen worden daarbij gedeeltelijk via investeringen gefinancierd. Daarnaast zijn investeringen opgenomen die worden afgeschreven. In de tweede kolom staan de investeringen 2024.

BEGROTING 2024		Onderhoud 2024	Kapitaallasten 2024	Totaal exploitatie 2024	Vervanging/reconstructie
A) IBOR	1-Verhardingen	1.095.104	275.251	1.370.355	5.784.400
	1-Gladheidsbestrijding	84.730	13.750	98.480	0
	2-Groenvoorziening	391.624	61.938	453.562	235.000
	2-Onkruidbestrijding	144.679	0	144.679	0
	2-Speelvoorzieningen	11.341	14.891	26.232	25.000
	3-Straatmeubilair	18.415	0	18.415	0
	3-Elektrokasten	0	4.704	4.704	0
	3-Verlichting	600.013	6.083	606.096	0
	4-Beschoeiingen/kademuren	0	131.105	131.105	200.000
	5-Civiele kunstwerken	223.493	126.222	349.715	3.255.000
Subtotaal		€ 2.569.399	€ 633.944	€ 3.203.343	€ 9.499.400
B)	Riolering	1.331.296	265.107	1.596.403	1.133.860
C)	Baggeren	174.488	0	174.488	0
D)	Sportvelden (complex)	100.024	39.356	139.380	0
Totaal		€ 4.175.207	€ 938.407	€ 5.113.614	€ 10.633.260

Overzicht hoeveelheden

In de onderstaande tabel treft u een overzicht van de actuele omvang van het areaal (onderscheid in beheeronderdelen). Bij het onderhoud van de openbare ruimte wordt als CROW beeldkwaliteitsniveau B of wettelijke zorgplicht aangehouden.

Type asset	Omvang (indicatie)	Kwaliteitseis
Verharding	580.000 m2	CROW Beeldkwaliteit B
Beplanting	127.000 m2	Zorgplicht
Bomen	8.000 stk	Zorgplicht
Bruggen en steigers	54 stk	CROW Beeldkwaliteit B voor rijbaan als onderdeel van verharding
Gras	527.000 m2	Zorgplicht
Inrichtingselementen	3.000 stk	Zorgplicht
Kademuren en damwanden	1300 meter	Zorgplicht
Lichte beschoeiingen	onbekend meter	Zorgplicht
Markt- en Evenementenkasten	1 stk	Zorgplicht
Openbare Verlichting houten masten *	102 stk	Zorgplicht
Openbare verlichting elektrokasten	23 stk	Zorgplicht
Speeltoestellen	117 stk	Zorgplicht

* Betreft houten masten in gemeentelijk eigendom. Overige masten en alle armaturen zijn in eigendom en beheer bij CityTec.

Belangrijkste aandachtspunten

ad A - IBOR

1. Verharding (wegen), straatreiniging (inspectie om het jaar) en gladheidsbestrijding

Voor het wegenonderhoud wordt het benodigde onderhoud bepaald op basis van de laatste inspectiegegevens uit 2022 en het Wegenbeheerplan (2017-2026). Hierin zijn de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Gedurende de looptijd van het beheerplan wordt waar mogelijk de aanwezige achterstand op het onderhoud van de verhardingen weggewerkt en wordt proactief ingezet op het voorkomen van achterstallig onderhoud in de toekomst. Het wegenareaal wordt grotendeels op kwaliteitsniveau B/C onderhouden. In 2024 wordt opnieuw een

weginspectie uitgevoerd; de resultaten krijgen middels een nieuw wegenbeheerplan een plek in de begroting van 2025 en verder.

Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). Hierbij wordt zo veel mogelijk gewerkt middels het principe 'werk met werk maken'.

2. Groen en speelvoorzieningen (jaarlijks)

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR.

Groen: Daarnaast zijn het concept Groenblauwe Omgevingsplan (niet vastgesteld door gemeenteraad) en de planning groenrenovaties de basis waarop het onderhoud wordt uitgevoerd. Het groen wordt onderhouden op kwaliteitsniveau B/C. Er zijn wensen om het groenbeheer nader te onderzoeken en hier een heroverweging qua kwaliteitsniveau's en ecologische waarde op te doen. Dit wordt meegenomen in de herijking Openbare Ruimte.

Speelplaatsen: Het regulier onderhoud van de speelplaatsen vindt plaats conform de doelstellingen vanuit IBOR en op basis van de Nota Openbare Speelruimte uit 2013.

Onkruidbestrijding: Binnen de gemeente Oudewater is gekozen voor het borstelen en af en toe branden van de verharding.

3. Overig meubilair en verlichting (vijfjaarlijks)

Het overige meubilair wordt onderhouden conform de doelstellingen vanuit IBOR, geldende richtlijnen en het Vervangingsplan meubilair. Bij vervanging wordt indien mogelijk gekozen voor een circulaire en modulaire invulling.

4. Beschoeiingen/kademuren (vijfjaarlijks)

Onderhoud en vervanging worden ingepland op basis van inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR.

5. Civiele kunstwerken (vijfjaarlijks)

Civiele kunstwerken (bruggen, tunnels, steigers e.d.) worden beheerd op kwaliteitsniveau B en deels op C. De kwaliteit wordt gebaseerd op basis van inspecties en het Beheerplan civiele kunstwerken.

ad B - Riolering

Beheer, onderhoud en vervangingen van de riolering vindt in 2024 plaats op basis van het in 2019 door de gemeenteraad vastgestelde Gemeentelijk WaterbeleidsPlan (GWP) 2020-2024. Dit is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbetermaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen. Prioriteit heeft hierbij het wegwerken van de aanwezige wateroverlast. In 2024 wordt het GWP geactualiseerd.

ad C - Baggeren

Het baggeronderhoud in 2024 vindt plaats op basis van het vastgestelde Baggerplan en gemaakte afspraken met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed (gebouwen) is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP), gebaseerd op de NEN 2767. Het MJOP is in 2021 voor de periode 2021-2030 vastgesteld en wordt eenmaal per vier jaar herijkt. Het beleidsniveau voor de uitvoering van onderhoud is conditiescore 3 (wat ongeveer overeenkomt met cijfer 6,5 op een schaal van 10). De actuele gemiddeld jaarlijks benodigde middelen voor uitvoering van het onderhoud bedragen ca. € 280.000. Bij de berekening van de benodigde jaarlijkse middelen is uitgegaan van het afstoten van diverse

vastgoedobjecten om in meerjarenperspectief een sluitende onderhoudsbegroting te realiseren. De jaarlijkse begrotingslast voor uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan bedraagt ca. € 172.000.

Het beleid is erop gericht om gemeentelijke gebouwen die vanwege hun functie niet noodzakelijk eigendom dienen te zijn van de gemeente, indien mogelijk te verkopen. Een recent voorbeeld hiervan is het gebouw Tjonkie dat in 2022 is overgedragen aan Stichting Tjonkie. Daarnaast is ook de Aula aan de Waardsedijk in 2023 overgedragen aan de NH Kerk.

Steeds wordt geprobeerd het meerjarenonderhoudsplan goedkoper uit te voeren, door het voeren van scherpe onderhandelingen met aannemers. Het ligt echter in de lijn der verwachting dat onderhoudskosten zullen stijgen als gevolg van inflatie. Daarnaast zijn of worden sommige gebouwen in de praktijk slechts in geringe mate onderhouden, omdat als gevolg van besluitvorming de verwachting is dat deze gesloopt, gerenoveerd of verkocht worden.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

De financieringsparagraaf heeft als doel de raad te informeren over het beleid op het vlak van financiering/treasury en de daarmee samenhangende risico's.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) vormt het wettelijk kader. Het doel van deze wet is het bevorderen van de kredietwaardigheid en van de transparantie van het financieringsbeleid. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De gemeente beschikt verder op grond van de Wet Fido over een Treasurystatuut dat op 16 december 2014 door de raad is vastgesteld. Dit statuut is ingegaan per 1 januari 2015 vanwege de samenwerking met Woerden. Voor beide gemeenten geldt hetzelfde statuut.

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk.

Gemeenten, provincies, waterschappen en openbare lichamen ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht tot deelname aan schatkistbankieren, wat inhoudt dat zij hun liquide middelen moeten aanhouden bij de schatkist van het Rijk. Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten wordt afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk.

Het beleid is erop gericht de rentelasten zo veel als mogelijk te beperken door op het juiste moment te consolideren op basis van de voorliggende treasuryprognose en de actuele renteontwikkeling.

Ontwikkelingen

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen (inclusief voorraden), bedraagt per 1 januari 2024 € 50 miljoen. Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2024 € 20 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 11,5 miljoen.

Risicobeheer

Onder risico's wordt begrepen: rente-, krediet-, liquiditeits- en valutarisico's. Deze spelen in Oudewater als volgt een rol:

- De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld. Deze worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.
- Valutarisico's spelen geen rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winstogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij verwaarloosbaar. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.
- De kredietrisico's zijn zeer gering. De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) worden in het Treasurystatuut geregeld conform de eisen die de Wet Fido stelt.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimum van € 300.000. De kasgeldlimiet wordt voor 2024 geraamd op € 2,6 miljoen. In onderstaande tabel is informatie opgenomen over de verwachte kasgeldlimiet. Bij het structureel overschrijden van de kasgeldlimiet dienen maatregelen genomen te worden zoals het aantrekken van langlopende geldleningen en/of het beperken van het aangaan van de korte schuld.

Grondslag	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Begrotingsomvang (excl. mutaties reserves)	30.273.722	29.885.288	30.212.354	29.412.706
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
- in bedrag	2.573.266	2.540.249	2.568.050	2.500.080
(bedragen x € 1.000)				

2. Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één jaar te voorkomen. Indien wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Afwijking van de renterisiconorm is niet aan de orde voor de gemeente Oudewater.

Grondslag	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Begrotingsomvang (excl. mutaties reserves)	30.273.722	29.885.288	30.212.354	29.412.706
Toegestane renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	6.054.744	5.977.058	6.042.471	5.882.541
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500
Renterisico				
- Renteherziening	0	0	0	0
- Aflossing	813.333	813.333	813.333	813.333
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegestane renterisiconorm	6.054.744	5.977.058	6.042.471	5.882.541
- Begroot renterisico	813.333	813.333	813.333	813.333
Onderschrijding renterisiconorm	€ 5.241.411	€ 5.163.725	€ 5.229.138	€ 5.069.208
Overschrijding renterisiconorm	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
(bedragen x € 1.000)				

3. Renteresultaat op treasury

Het BBV geeft als aanbeveling om in de financieringsparagraaf het renteresultaat op treasury op te nemen. Met onderstaand overzicht wordt gehoor gegeven aan deze aanbeveling.

	Begroting 2024
a1. externe rentelasten lange financiering	279.531
a2. externe rentelasten korte financiering	0
b. rentebaten	-3.000
totaal a+b	276.531
c1. rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	24.564
c2. rente projectfinanciering door te berekenen taakvelden	0
totaal c	24.564
Saldo door te berekenen externe rente (a+b+c)	301.095
d1. rente over reserves/voorzieningen	163.540
d2. rente voorzieningen tegen contante waarde	0
totaal d	163.540
e. aan taakvelden door te berekenen externe rente (a+b+c+d)	464.635
f. werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	569.500
Renteresultaat op treasury (e-f)	€ -104.865

4. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

De financieringspositie heeft betrekking op de financiering van de organisatie voor de lange termijn. De financieringsstructuur wordt hierbij bepaald door de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen versus de waarde van investeringen. Zodra de financieringsmiddelen (de reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager zijn dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, is dit een teken dat de gemeente een vaste geldlening moet aantrekken.

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt een schatting gemaakt van het verwachte liquiditeitsverloop. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen. Wekelijks wordt de liquiditeitspositie bepaald, waardoor snel ingespeeld kan worden op de financieringsbehoefte van de gemeente.

Het verloop van het saldo van de langlopende geldleningen en de hieraan gekoppelde gemiddelde rentepercentages zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Datum	saldo langlopende leningen (x € 1.000)	gemiddelde rente	omslag-perc.
1-1-2022	12.920	1,14%	1,00%
1-1-2023	21.440	1,37%	1,50%
1-1-2024	19.627	1,42%	1,50%

De afgesloten leningen van de laatste tien jaar zijn in onderstaande tabel opgenomen:

jaar	bedrag (€ x 1.000)	rente
2012	2.000	2,91%
2019	4.000	-0,25%
2021	7.000	0,207%
2022	10.000	2,026%
2023	0	0,00%

5. Uitgangspunten

In de meerjarenbegroting 2024-2027 is rekening gehouden met de volgende rentepercentages in de staat van activa.

- Renteomslagpercentage 1,50 %
- Rente nieuwe investeringen 1,50 %
- Rente grondbedrijf 1,18%

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag is nagenoeg gelijk aan het gemiddelde rentepercentage van de langlopende geldleningen. De Rentenotitie van de commissie BBV is hierin leidend.

6. Verwachting

De rente is de afgelopen jaren gedaald tot een historisch laagterecord in 2021, waarbij de rente zelfs negatief is geweest. In de tweede helft van 2021 begon de rente te stijgen en in 2022 is de rentestijging fors geweest. De tienjaars staatsobligatie schommelt in 2023 tussen 2,5% en 3% en is hiermee op het niveau van 2011. Als gevolg van stijgende rente zal ook het gemiddelde rentepercentage op de leningportefeuille van gemeente Oudewater gaan toenemen. Dit heeft grote gevolgen voor de rentelasten van nieuwe leningen, die hoger zullen liggen dan het percentage van de huidige rekenrente (1,5%). Dit heeft de komende jaren een negatief effect op de rentelasten die wij als gemeente moeten betalen. De Europese Centrale Bank heeft onlangs aangegeven de rente per augustus 2023 te verhogen om de inflatie tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. De verwachting is dan ook dat de rente nog verder zal stijgen.

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen.

DVO en UVO met gemeente Woerden

Dienstverleningsovereenkomst (DVO)

De gemeente Woerden voert zoals bekend ook taken uit voor de gemeente Oudewater. Deze dienstverlening is beschreven in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO is op 16 juli 2020 door de gemeenteraden van zowel Oudewater als Woerden weer voor vijf jaar vastgesteld en loopt op 1-1-2026 af. Aanvullend worden er jaarlijks afspraken gemaakt voor aanvullende dienstverlening door de gemeente Woerden in een zogeheten Uitvoeringsovereenkomst (UVO).

Uitvoeringsovereenkomst (UVO)

Jaarlijks wordt door de colleges van Oudewater en Woerden een Uitvoeringsovereenkomst vastgesteld. Hierin worden nadere afspraken gemaakt over de wijze van uitvoering van de overeengekomen dienstverlening voor het komende begrotingsjaar. Basis voor de UVO is de door de raad van Oudewater vastgestelde begroting voor het komende jaar. In de UVO wordt aandacht besteed aan eventueel meer- en minderwerk, wat de aandachtspunten zijn ten aanzien van uitvoering en welke afspraken gemaakt kunnen worden over de kwaliteit.

Ontwikkelingen 2024 en verder

Naar verwachting wordt begin 2024 de evaluatie van de huidige DVO-periode afgerond zodat de gemeentebesturen van Oudewater en Woerden in staat zijn om te bepalen of en in welke vorm de samenwerking wordt voortgezet. Deze bestuurlijke keuze dient eind 2024 te zijn gemaakt zodat 2025 benut kan worden voor de implementatie van de werkwijze vanaf 1-1-2026.

In onderstaande tabel staan de bedragen die gemoeid zijn met de dienstverlening door Woerden.

Omschrijving	Bedrag
Te betalen aan de gemeente Woerden (incl. indexatie 2024)	
Bijdrage op basis van de DVO	6.265.234
Constructeur	17.908
Horecacoördinatie (t/m 2024)	23.878
BOA	65.667
Klimaatakkoord	102.010
Vergunningsverlener	77.848
btw	55.040
Totaal te betalen aan de gemeente Woerden	€ 6.607.585

Omschrijving	Bedrag
Te ontvangen van de gemeente Woerden:	
Bijdrage team Oudewater	120.000
Bijdrage in griffiekosten Oudewater	18.000
Totaal te ontvangen van de gemeente Woerden	€ 138.000

Informatiebeleid

In 2022 zijn wij gestart met de jaarlijkse herijking van onze informatievisie/ informatieplan. De informatievisie geeft richting en stelt kaders aan hoe de gemeente omgaat met informatievoorziening, informatiebeveiliging en datagebruik. De informatievisie wordt jaarlijks omgezet in plannen om onze ICT-omgeving up-to-date te houden en steeds te laten voldoen aan de eisen van onze gebruikers. De informatievisie bevat de volgende doelstellingen:

- Betere (interne) dienstverlening
- Modern en veilig werken
- Gebruiksvriendelijke ICT-omgeving
- Digitaal zelfstandige collega's
- Informatie duurzaam toegankelijk

Een belangrijke pijler is 'veilig werken'. De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid naar burgers, bedrijven en instellingen als het gaat om de beveiliging van gegevens en de continuïteit van dienstverlening. Digitalisering brengt steeds nieuwe dreigingen en risico's met zich mee. De huidige cyberdreigingen maken duidelijk wat de impact is op de continuïteit van dienstverlening van de gemeente. Dit vraagt om een actueel beeld over de weerbaarheid van de organisatie.

Medewerkers moeten zich bewust zijn van de risico's en de gevolgen van het eigen handelen. We werken daarom aan het vergroten van veilig en privacybewust gedrag van medewerkers, door dit continu te stimuleren en te meten.

Onze processen en techniek laten we regelmatig onderzoeken door auditors/pentesters. Wij verwachten hiermee een goede impactanalyse te kunnen uitvoeren als de nieuwe Europese richtlijn rondom informatiebeveiliging (NIS2) ook op gemeenten van toepassing verklaard wordt.

Rechtmatigheid

Met ingang van begrotingsjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording een wettelijke verplichting voor gemeenten. Doel van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is om de kaderstellende en controlerende taak van de raad te versterken. Het belangrijkste gevolg van deze wetswijziging op de gemeente heeft betrekking op de rolverdeling tussen de raad, college en externe accountant:

Voorheen was de accountant verantwoordelijk voor het afgeven van een verklaring op *getrouwheid én rechtmatigheid*. In het vervolg zal het college een *rechtmatigheidsverantwoording* opstellen en opnemen in de jaarstukken. Daarin wordt door het college verantwoording afgelegd over de naleving van wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. De SiSa-verantwoording maakt geen deel uit van de rechtmatigheidsverantwoording omdat het college daarover niet aan de raad maar aan het Rijk verantwoording aflegt.

De raad stelt, op voorstel van het college, de verantwoordingsgrenzen en tolerantie vast voor de rechtmatigheid.

De externe accountant zal in zijn controleverklaring geen afzonderlijk oordeel meer geven over het aspect rechtmatigheid. De accountantscontrole blijft wel gericht op de *getrouwheid* van de jaarrekening; daaronder valt ook de juistheid en volledigheid van de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant kijkt dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is.

In 2023 zijn de benodigde wettelijke verordeningen en beleidsstukken geactualiseerd naar aanleiding van deze gewijzigde rolverdeling.

Stelposten

Verspreid over de begroting zijn enkele stelposten opgenomen. In een overzicht samengebracht zijn dit de volgende (voor zover > € 10.000):

Overzicht stelposten begroting 2024-2027		2024	2025	2026	2027
60400135	Stelpost exploitatielasten Stadskantoor	41.680	41.680	41.680	41.680
Totaal stelposten		€ 41.680	€ 41.680	€ 41.680	€ 41.680

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie van een verbonden partij: "Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft".

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – wanneer de gemeente een bestuurder of commissaris in de organisatie mag benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen. Ook de stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dan ook dat, wanneer een verbonden partij failliet gaat, de deelnemers in deze verbonden partij, dus ook de gemeente Oudewater, voor extra kosten zullen komen te staan. Uit bovenstaande blijkt dus ook dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiës).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (BBV) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidsvoornemens van de verbonden partij
- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- onze visie op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in onze programmabegroting
- naam en de vestigingsplaats, het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd, veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar, het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan begin en einde van het begrotingsjaar, het financiële resultaat van de verbonden partij

De verbonden partijen waarin de gemeente Oudewater bestuurlijke en financiële belangen heeft, worden hierna een voor een volgens hetzelfde stramien toegelicht.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten, waaronder het (verplicht) organiseren van brandweerzorg op regionaal niveau. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester drs. D.C. de Vries Plv. lid : wethouder I.A.M. ten Hagen
Bestuurlijk belang	Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer Eenduidige aanpak van rampen en crises Eenduidige aanpak brandweerzorg
Financiële bijdrage	Begroting 2023 : € 659.000 Begroting 2024 : € 685.000 De bijdrage aan de VRU staat voor 90% geraamd bij taakveld 1.1 crisisbeheersing en voor 10% bij taakveld 8.3 wonen en bouwen.
Belang van Oudewater	De Veiligheidsregio Utrecht houdt zich met o.a. de volgende werkzaamheden bezig: <ul style="list-style-type: none"> De VRU heeft de risico's in de regio in beeld en vastgelegd in het risicoprofiel. De informatie wordt met in- en externe partners gedeeld via: <ul style="list-style-type: none"> - regionaal risicoprofiel; - provinciale risicokaart; - brandrisicoprofiel; - (Gemeentelijke) Integrale Veiligheidsplannen. De VRU adviseert het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:

- ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
- bouwen;
- brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
- milieu;
- evenementen.

- De VRU houdt risicogericht toezicht op (brand)veiligheid in bestaande bouw en bij evenementen en adviseren het bevoegd gezag over te nemen maatregelen.
- De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten.
- De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak.
- De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening.
- Op het gebied van Bevolkingszorg beheert de VRU de regionale piketten.
- De VRU zorgt er voor dat piketfunctionarissen uitgebreid opgeleid, geoefend en getraind worden . Hoe dit uitgevoerd wordt, is vastgelegd in het Beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO).
- De VRU adviseert de gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie. Voor de lokale functionarissen verzorgt de VRU ook het totale opleiding, training en oefentraject.
- De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis.
- De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers bij een ramp of crisis. In de voorbereidende fase valt hieronder ook het op geneeskundig vlak adviseren bij evenementen.
- De VRU adviseert het openbaar bestuur en organisaties die een rol hebben in geneeskundige hulpverlening over te nemen maatregelen.
- De VRU organiseert crisisoefeningen met zorgverleners, brandweer, gemeenten en politie zodat de hulpverlening goed op elkaar aansluit.
- De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze.
- De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU.
- De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten.
- De VRU draagt zorg voor de continuïteit van de meldkamerfunctie in aanloop naar de samenvoeging, onder meer door harmonisatie van de meldkamerprocessen.
- De VRU gaat verder met het verder terugdringen van de nodeloze meldingen via de brandmeldinstallatie. De VRU zet in op een combinatie van voorlichting, toezicht & handhaving en verificatie van de melding.
- Op het gebied van organisatieontwikkeling zal de VRU zich onder andere bezig houden met het ontwikkelen van accountmanagement, harmonisatie rechtspositie en loketgericht werken

De VRU voert een aantal taken op het gebied van onderhoud en exploitatie van de brandweerkazernes uit. De pakketten operationeel onderhoud, schoonmaak en ARBO & veiligheid neemt de gemeente af bij de VRU.

	leefomgeving en het versterken van crisisbeheersing. De eerste begroting binnen de nieuwe beleidsperiode is beleidsarm.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 23.237.000 Einde boekjaar: € 23.252.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 62.708.000 Einde boekjaar: € 62.605.000
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 742.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 742.000
Risico's	Het grootste risico betreft het zich voordoen van grote rampen en calamiteiten in een regiogemeente, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU.

Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Uitvoering Archiefwetgeving en het beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Verder is het RHC belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven.
Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein, en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: Collegeregeling Vooral gericht op: Uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester drs. D.C. de Vries Plv. lid : wethouder drs. B.C. Lont
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de overgebrachte archieven ligt sinds 2006 bij het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling RHC .

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Bovengenoemde taken (zie achter Doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. Hierbij verandert de status van deze archieven in principe naar openbaar en zijn ze voor iedereen kosteloos te raadplegen.
Financiële bijdrage	Begroting 2023: € 50.549 (incl. btw) Begroting 2024: € 60.428 (incl btw) Opbouw bijdrage 2024: 10.200 inwoners x € 4,741 per inwoner = € 48.360. Daarbij komen nog de depotkosten van 371 meter x € 34,53 = € 12.810 minus compensatie eigen archiefruimte van - € 742 geeft een totaal van € 12.068. Door het RHC wordt btw in rekening gebracht (zit ook in de bijdrage). De deelnemers kunnen deze via het btw-compensatiefonds verhalen. Voor het jaar 2023 is de terug te vorderen btw € 3.772.
Belang van Oudewater	Doel van het RHC is in het samenwerkingsgebied uitvoering te geven aan de Archiefwet en het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek. Het RHC is ook toezichhouder op de gemeentelijke archieven van Oudewater.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen 2024	Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het statisch archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC werden afgebouwd. Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Het RHC zal ook de vorming van een regionaal E-depot de komende tijd verder oppakken. Via de RHC-website is het mogelijk om sommige archiefbescheiden digitaal te raadplegen. Archieven en bronnen die zijn ontsloten worden zoveel mogelijk op de website voor publiek beschikbaar gesteld. Natuurlijk blijft het mogelijk de studiezaal te bezoeken om onderzoek te doen of (bouw)dossiers in te zien. De overbrengingstermijn voor Archiefbescheiden naar het RHC staat momenteel volgens de Archiefwet op 20 jaar. Er is een traject gestart om deze termijn terug te brengen naar 10 jaar. In de eerste helft van 2019 is een wetsvoorstel gelanceerd m.b.t. openbare raadpleging. Verkorting van de overbrengingstermijn van 20 jaar naar 10 jaar zal een behoorlijke invloed op de werkzaamheden bij het RHC. Deze verkorting van de overbrengingstermijn zal waarschijnlijk in 2024 worden geëffectueerd. De meerjarenbegroting 2024 valt hoger uit onder meer door stijging salariskosten conform nieuwe CAO (2,5 %), Een prijsindexatie op de contracten (5%) en een stijging van het aantal te beheren strekkende meters archief van de gemeente Oudewater.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Nihil
Batig saldo boekjaar 2022	Het batig saldo 2022 van € 2.248 wordt op de eerste termijnbetaling in mindering gebracht.
Risico's	De taken worden uitgevoerd op basis van een sobere dienstverlening: alleen de wettelijke taken.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	<p>De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren.</p> <p>Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.</p>
Programma	2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit
Deelnemende partijen	Alle gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitzondering van de gemeente Vijfheerenlanden (in 2021 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling): de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veendam, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	<p>Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling</p> <p>Type regeling: collegeregeling</p> <p>Vooraf gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)</p>
Bestuurders vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder drs. B.C. Lont</p> <p>Piv. Lid : wethouder drs. W.J.P. Kok</p>
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Financiële bijdrage	<p>Begroting 2023: € 310.299</p> <p>Begroting 2024: € 314.274</p>
Belang van Oudewater	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door inzameling en verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden, worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen 2024	De ontwerpbegroting 2024 van de AVU bedraagt voor Oudewater € 314.274. Dit is een stijging ten opzichte van de AVU-begroting van 2023, deze bedroeg € 310.299.

	<p>De stijging is voornamelijk het gevolg van de lager geraamde opbrengst voor oud papier. Daarnaast geldt bovendien dat de kosten voor de verwijdering en de verwerking van afval als gevolg van de economische omstandigheden flink zijn gestegen.</p> <p>Deze kostenstijging wordt deels gecompenseerd door de verwachte reductie van de verwerkingskosten als gevolg van de maatregelen zoals deze beschreven staan in het in 2023 vastgestelde Grondstoffenbeleidsplan.</p>
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	<p>Begin boekjaar: € 820.092 Einde boekjaar: € 266.831</p>
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	<p>Begin boekjaar: € 21.640.292 Einde boekjaar: € 27.573.052</p>
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	<p>Saldo van baten en lasten voor belasting en onttrekking: € 77.366 Gerealiseerd resultaat: € 62.927</p>
Risico's	<p>In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet kan nakomen, zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan doorberekend aan de deelnemende gemeenten.</p>

Ferm Werk

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	<p>Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten, inclusief het daarmee verbonden operationele beleid, ondergebracht bij Ferm Werk.</p> <p>De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt, betreft het uitvoeren van taken in het kader van de Participatiewet, waarin de volgende voormalige wetten zijn opgenomen: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening, het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen en de nieuwe Wet inburgering.</p> <p>Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoeren van in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.</p>
Programma	3. Sociaal domein

Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Oudewater, Woerden, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt erop neer dat de gemeente Oudewater ongeveer 10% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met twee derde meerderheid van stemmen. Zowel in het regionaal ambtelijk overleg als in het bestuur van Ferm Werk vindt afstemming tussen de vier deelnemende gemeenten plaats.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling. Type regeling: gemengde regeling. Vooral gericht op: zowel bestuurskracht (beleidsrijke regeling) als uitvoering (beleidsarme regeling).
Bestuurders vanuit onze gemeente	Leden : wethouder W.J.P. Kok (DB) en raadslid D. Wildeman (AB) Plv. leden: wethouder I.A.M. ten Hagen en raadslid A. Griffioen
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Ontwerpbegroting 2023: Reguliere dienstverlening € 2.694.000 Ontwerpbegroting 2023: Aanvullende dienstverlening € 117.000 Ontwerpbegroting 2024: Reguliere dienstverlening € 3.168.000 Ontwerpbegroting 2024: Aanvullende dienstverlening € 134.000
Belang van Oudewater	We streven ernaar dat zo veel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de Oudewaterse samenleving. We streven naar een integrale werkwijze waarbij inwoners zo goed mogelijk worden ondersteund zonder last te hebben van verschillen tussen wettelijke regimes.
Financiële ontwikkelingen 2024	De ontwerpbegroting 2024-2027 is het vervolg op de Kaderbrief 2024 en bevat diverse wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2023-2026. Ferm Werk gaat zich in 2024 richten op vijf beleidsthema's: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuning doelgroep C en D (samenwerking met sociaal teams) 2. Samenwerking met werkgevers en arbeidsmarktregio's 3. Statushouders en de Wet inburgering 4. Armoede (bestaanszekerheid) 5. Jongeren Daarnaast is de ontwerpbegroting geactualiseerd naar aanleiding van de resultaten uit de jaarrekening en andere trendmatige ontwikkelingen. In hoofdlijnen heeft de ontwerpbegroting dezelfde inhoud en indeling als voorgaande begrotingen, aangevuld met de beleidsaanpassingen vanuit de kaderbrief 2024 (€ 31.000). De ontwerpbegroting laat, o.a. door de hoge inflatie, een flinke kostenstijging zien. Met name de uitkeringslasten en de loonkosten van gesubsidieerde arbeid stijgen sterk door de verhoging van het wettelijke minimumloon (10,15% + 2% indexering voor 2024). Voor de bijzondere bijstand en de declaratieregeling is de indexering gebaseerd op de consumentenprijsindex van het CBS (9,7% + 2% indexering voor 2024). Per saldo betekent dit een toename van € 300.000. De ontwikkeling van het cliëntenbestand bepaalt een belangrijk deel van de uitgaven. Voor de prognose van het bijstandsvolume baseert Ferm Werk zich op de CBP-ramingen. De verwachte resultaten van de nieuwe beleidsrichtingen zoals benoemd in de kaderbrief 2024, zijn in de prognose van het bijstandsvolume meegenomen. Voor de inkomensregelingen, bijzondere bijstand en de declaratieregeling, zijn de uitgaven 2022 als uitgangspunt genomen

	<p>plus de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Per saldo zorgt dit voor een toename van € 41.000.</p> <p>De uitvoeringskosten (personeelskosten en materiele kosten) stijgen met € 125.000. In de berekening van de salariskosten is rekening gehouden met het principeakkoord (9% + 2,5% indexering voor 2024). De materiële budgetten (zoals huisvesting, ICT, schoonmaak, bedrijfswagens, etc.) zijn met 6,9% geïndexeerd (conform prijsontwikkeling bbp).</p> <p>Voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen ontvangen gemeenten jaarlijks een gebundelde uitkering (BUIG) van het Rijk. Daarnaast ontvangen gemeenten, via de algemene uitkering, in het gemeentefonds middelen voor de uitvoering van de Participatiewet. Onzeker is in welke mate het Rijk kostenstijgingen zal compenseren.</p>
<p>Inhoudelijke ontwikkelingen 2024</p>	<p>Ferm Werk zet zich in voor maximalisatie van participatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten. Voor het begrotingsjaar 2024 -2027 zijn gezamenlijke nieuwe kaders vastgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In 2024 zal de lijn waarin met Ferm Werk de samenwerking wordt gezocht binnen het brede sociaal domein worden voortgezet. Naast de huidige dienstverlening (inwoners doorverwijzen naar de sociale teams) gaat Ferm Werk aan de slag met het project 'Intensieve Begeleiding'. 35 cliënten uit categorie C worden intensief begeleid door een dedicated consultant die bewezen methoden zoals FIP (Frequent, Intensief en Persoonlijk) of IPS (Individuele Plaatsing en Steun) toepast. Door de intensieve begeleiding zal de mate van participatie voor deze cliënten toenemen. De verwachting is dat deze toename tussen de 25 en 35 procent sneller zal zijn dan bij cliënten die deze begeleiding niet ontvangen. 2. Om ervoor te zorgen dat statushouders sneller kunnen participeren wordt een groep van 35 statushouders intensief begeleid. De verwachting is dat de toename van participatie van deze groep tussen de 25% en 35% sneller zal zijn dan bij cliënten die deze begeleiding niet krijgen. Daarnaast is de verwachting dat 35% van deze groep binnen een jaar na het behalen van het inburgeringsexamen (parttime) werk heeft. 3. Ferm Werk wil meer kunnen profiteren van de arbeidsmarktregio's en beter kunnen aansluiten op arbeidsmarktontwikkelingen. Hiervoor wordt extra capaciteit op ingezet. Als gevolg hiervan zullen meer cliënten de weg naar het lokale bedrijfsleven vinden. De verwachting is dat hiermee meer uitstroom kan worden gerealiseerd. 4. Samen met de deelnemende gemeenten wordt ten aanzien van de visie op het armoedebelief, een optimale inrichting en uitvoering van en regievoering over de gemeentelijke minimabeleidskaders onderzocht. 5. Voor alle jongeren die een beroep doen op de Participatiewet, zet Ferm Werk met zijn dedicated jongerenconsultanten in op de beste weg naar werk of vervolgonderwijs. In 2024 sluit ook Bodegraven-Reeuwijk zich structureel bij Jip aan en zet Ferm Werk deze lijn voor alle gemeenten in. Er wordt onder andere intensief samengewerkt met het sociaal team, Jeugdteam, het RMC en scholen. <p>Om goed uitvoering te kunnen geven aan de beleidsthema's die in de ontwerpbegroting zijn opgenomen, is een kwalitatieve versterking en een effectievere en efficiëntere inrichting van de organisatie van Ferm Werk van groot belang. Ferm Werk werkt daarom vanaf 2023 aan de versterking en modernisering van de bedrijfsvoering. De impuls in de bedrijfsvoering moet leiden tot meer inzicht in efficiëntie en effectiviteit. Via de P&C-cyclus worden de deelnemende gemeenten meegenomen in dit inzicht. Zo wordt in de kwartaalrapportages specifiek aandacht besteed aan de elementen uit de kaderbrief met de focus op effectiviteit en efficiency.</p>
<p>Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022</p>	<p>Begin boekjaar € 74.603 Einde boekjaar € 74.603</p>

Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar € 5.729.550 Einde boekjaar € 4.422.901
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	€ 0
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Het op orde hebben van de bedrijfsvoering is voorwaarde voor het slagen van de uitvoering van de vijf beleidsthema's. • Extra inzet sociaal team bij het verwezenlijken van de integrale werkwijze ondersteuning doelgroep c/d. • Verhoging taakstelling statushouders, waarbij de (extra) inzet van ketenpartners onvermijdelijk is. • Krapte op de arbeidsmarkt kan ertoe leiden dat het moeilijk wordt om benodigde extra capaciteit in te huren. • De inkomensregelingen die Ferm Werk uitvoert zijn open-einderegelingen. De begroting gaat uit van verwachtingen over het aantal mensen dat bijstand of inkomensondersteuning aanvraagt, en van een bepaald aantal cliënten dat gebruik gaat maken van een garantiebaan of nieuw beschermt werk. Ook ten aanzien van de hoogte van de BUIG-uitkering is een inschatting gemaakt. In werkelijkheid kan dit alles mee- of tegenvallen. Het risico daarvoor berust volledig bij de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
Programma	3. Sociaal domein
Deelnemende partijen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. W.J.P. Kok Plv. lid : wethouder I.A.M. ten Hagen

<p>Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd</p>	<p>De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. Infectieziektenbestrijding is een belangrijke taak van de GGDrU; het belang is door de corona-uitbraak in 2020 nog duidelijker geworden.</p> <p>De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeenten hun beleid kunnen richten.</p>
<p>Financiële bijdrage</p>	<p>Begroting 2024: € 499.580 (2023: € 408.750)</p> <p>De inwonerbijdrage voor de Algemene Publieke Gezondheidsstaken bedraagt in 2024 per inwoner € 6,927 (2023: € 6,007).</p> <p>De kindbijdrage voor de uitvoering van de JGZ bedraagt in 2024 per kind € 151,041 (2023: € 129,457).</p>
<p>Belang van Oudewater</p>	<p>Onderdeel uitmaken van de verbonden partij GGDrU levert Oudewater voordelen op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht en effectiviteit, kennis en expertise, en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én met de GGDrU zelf.</p>
<p>Financiële ontwikkelingen 2024</p>	<p>Door diverse ontwikkelingen, landelijk en regionaal, zijn in de begroting structureel extra middelen opgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze begroting ziet niet op nieuw beleid. Vanuit de verantwoordelijkheid voor de continuïteit en kwaliteit van de bestaande wettelijk verplichte inzet van GGDrU is het noodzakelijk extra middelen te begroten. Alleen zo blijft voldaan worden aan de wettelijke taken en verantwoordelijkheden waarvoor GGDrU en in het verlengde daarvan de gemeente aan de lat staan. Hiermee is dit geenszins een vooruitstrevende of ambitieuze begroting. Nog steeds is het een begroting die past bij een GGD die zich reeds in lengte van jaren heeft bekwaamd in een zo doelmatig mogelijk inzetten van middelen ten behoeve van de publieke gezondheid. In de begroting 2024 is financiële ruimte opgenomen om knelpunten rondom drie issues op te pakken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbeidsvoorwaarden - GGDrU als werkgever met voldoende aantrekkingskracht 2. Informatievoorziening / informatietechnologie (IV/IT) - conform wettelijke eisen en ontwikkelingen 3. Jeugdgezondheidszorg (JGZ) - borging wettelijke taak signalering en screening
<p>Inhoudelijke ontwikkelingen 2024</p>	<p>Beweging naar gezondere mensen in een gezondere maatschappij</p> <p>Echte gezondheidswinst is alleen te behalen wanneer partijen uit het sociaal domein, de fysieke omgeving en het (publieke) zorgdomein regionaal samenwerken. Door een brede gezamenlijke en structurele aanpak van preventie wordt een beweging in gang gezet die leidt tot gezondere mensen in een gezondere maatschappij. Daarmee draagt GGDrU met een collectieve aanpak bij aan individuele gezondheid.</p> <p>De inhoudelijke pijlers</p> <p>De GGDrU focust vanuit regionale samenwerking op drie inhoudelijke pijlers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een gezonde en veilige leefomgeving • Kansrijk opgroeien • Langer gezond zelfstandig <p>Kansengelijkheid is een thema dat binnen al deze pijlers als leidend principe wordt gezien. Daarnaast is het van belang om een veerkrachtige organisatie te zijn en te blijven om te kunnen anticiperen op de uitdagingen van nu en de toekomst, uitgaande van onze bestaande en wettelijke taken. Daarom is de <i>Wendbare en vitale organisatie</i> toegevoegd als vierde pijler. Per pijler is aangegeven 'wat willen we bereiken', 'wat doen we daarvoor' en 'wat gaat het kosten'.</p>

Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 4.112.693 Einde boekjaar: € 4.330.577
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 49.257.955 Einde boekjaar: € 29.287.735
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 1.466.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 648.000
Risico's	<p>Op de risicokaart is af te lezen dat er een aantal risico's is met midden tot hoge kans en impact. Bij elk risico worden een of meerdere beheersmaatregelen getroffen. Hieronder zijn deze mogelijke risico's en bijbehorende beheersmaatregelen kort toegelicht:</p> <p>A. Interne bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onvoldoende kennis van (Europees) aanbesteden. Er is daarom een inkoopadviseur aangetrokken. - Mogelijke problemen met de telefooncentrale. GGDrU haakt nu aan op een nieuwe aanbesteding via de VNG die gaat lopen in 2023. - Onvoldoende adequaat systeembeheer. Er wordt een visie ontwikkeld en een plan van aanpak uitgewerkt voor een toekomstbestendig ICT-landschap. - Niet voldoen aan wet- en regelgeving persoonsgegevens. Taakverdeling wordt geoptimaliseerd en diverse maatregelen worden genomen ter bescherming van persoonsgegevens. - Fluctuatie van kind aantallen waardoor opbrengsten fluctueren. Deels op te vangen door natuurlijk verloop. - Fluctuatie in vraag vaccinaties waardoor opbrengsten fluctueren. Daarom wordt een flexibele schil van medewerkers aangehouden. - Wisselende instroom asielzoekers waardoor opbrengsten fluctueren. Dit risico wordt opgevangen door tijdelijke krachten. - Tekort aan gekwalificeerd (medisch) personeel. GGDrU zet zich in toenemende mate in om personeel aan te trekken en te behouden. - Niet voldoen aan fiscale regelgeving. GGDrU zet in op een zorgvuldig werkproces. - Aanbesteding DD-JGZ valt duurder uit dan verwacht. Een aanbestedingsprocedure voor een nieuw DD-JGZ wordt uitgevoerd. <p>B. Samenwerking in de GR:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ombuigingen die niet conform plan worden uitgevoerd. Ombuigingen worden gemonitord. - Fluctuatie in afname maatwerk door gemeenten. Daarom wordt een flexibele schil van medewerkers aangehouden. <p>C. Externe ontwikkelingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontbreken adequate maatregelen arbobeleid. GGDrU werkt aan een meerjarig plan van aanpak met als doel minder ziekteverzuim. - Capaciteitsproblemen om mogelijke crisis te bestrijden. GGDrU werkt aan een pandemische paraatheid. - Verbouwing Dreef 5. Er zijn geen indicaties dat de planning uitloopt of budget wordt overschreden. - Juridische claim leverancier GGiD door verschil van inzicht in product. Er wordt zorggedragen voor een zo sterk mogelijke juridische positie. <p>Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit van de GGDrU-brede risico's € 1.229.750. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.848.598. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 2,316. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel ruim afdoende afgedekt.</p>

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Vestigingsplaats	Provinciehuis Utrecht
Doel	<p>De Omgevingsdienst Regio Utrecht ondersteunt en adviseert de gemeente Oudewater bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid.</p> <p>De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag.</p> <p>Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.</p>
Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	<p>Rechtsvorm: GR</p> <p>Type regeling: collegeregeling</p> <p>Vooraf gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)</p>
Bestuurders uit onze gemeente	<p>Lid : wethouder B. Lont</p> <p>Plv. lid : wethouder W. Kok</p>
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu).
Financiële bijdrage	<p>Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.</p> <p>Begroting 2023 € 423.550 (exclusief tijdelijke uren t.b.v. onvermijdelijke ontwikkelingen).</p> <p>Eerste bijgestelde begroting 2023 € 445.050 (besluit Algemeen Bestuur juli 2023).</p> <p>Begroting 2024 € 475.100 (exclusief tijdelijke uren t.b.v. onvermijdelijke ontwikkelingen).</p>
Financiële en Ontwikkelingen 2024	<p>De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Deze Omgevingswet heeft een grote impact op de werkzaamheden van de ODRU. De ODRU heeft een inschatting gemaakt dat de komst van de Omgevingswet extra kosten met zich meebrengen. Deels betreft dit kosten voor nieuwe bodemtaken waar budget vanuit het Rijk tegenover staat. Er is nog geen landelijk besluit over de verdeling van dit budget. Deels betreft het anders werken. Onder de uitvoering van de Omgevingswet gaan we monitoren welke inspanning van de ODRU nodig is om de werkzaamheden uit te voeren en welke kosten dit met zich mee zal brengen. In de Voorjaarsrapportage 2022 is een meerjarig extra budget opgenomen voor de uitvoering van de Omgevingswet door de ODRU.</p> <p>In de Eerste bijgestelde begroting 2023 van de ODRU is een verhoging van € 5,- op het uurtarief doorgevoerd. De hoge inflatie en andere correcties maakte dit</p>

	noodzakelijk. Vooralsnog heeft dit geen invloed op het uurtarief opgenomen in de begroting 2024 ODRU.
Inhoudelijke ontwikkelingen 2024	<p>Een belangrijke ontwikkeling in het samenspel tussen ODRU en gemeente is de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.</p> <p>In 2023 zijn de gesprekken over verdere samenwerking tussen de twee Omgevingsdiensten in de provincie Utrecht geïntensiveerd. De optie samengaan van de RUD en de ODRU wordt verder verkend.</p>
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	<p>Begin boekjaar: € 1.707.560</p> <p>Einde boekjaar: € 1.151.762</p>
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	<p>Begin boekjaar: € 3.334.328</p> <p>Einde boekjaar: € 4.314.284</p> <p>Solvabiliteitsratio 21,07 % (hoe hoger, hoe groter de weerbaarheid)</p>
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	<p>Saldo van baten en lasten: -/- € 336.798</p> <p>Geraamd resultaat (na mutaties reserves): -/- € 49.407</p>
Risico's	<p>Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve.</p> <p>In het Algemeen Bestuur van de ODRU van 19 december 2019 is besloten uit te gaan van waarderingscijfer C wat uitgaat van een voldoende weerstandsvermogen met een bandbreedte van 1,0 tot 1,4.</p> <p>Eind 2022 was de ratio 0,80. Dit ligt buiten de range van de ratio van 1,0 tot 1,4 en dat betekent dat de risico's onvoldoende gedekt kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen. In juli 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot een eenmalige bijdrage voor aanvulling van de Algemene Reserve opdat de ratio weer op het minimum van 1,0 komt. Voor gemeente Oudewater is deze bijdrage € 9.400.</p> <p>Als de Algemene Reserve boven deze bandbreedte uitkomt, wordt het meerdere teruggegeven aan de eigenaar-gemeenten. Het niveau van het benodigde weerstandsvermogen wordt ieder jaar vastgesteld in de notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement.</p>

Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	7. Algemene inkomsten
Deelnemende partijen	De gemeente Oudewater heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: naamloze structuurvennootschap Vooral gericht op: uitvoering
Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oudewater bezit 27.612 aandelen (= 0,0507% van het totaal aantal aandelen). Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend naar rato van het aantal aandelen. <u>Baten (dividenduitkering):</u> Begroting 2023 € 35.067 Begroting 2024 € 35.067

Belang van Oudewater	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Financiële ontwikkelingen 2024	De positieve ontwikkeling van de leverage ratio was onlangs de aanleiding voor de BNG bank om de pay-out ratio te verhogen van 37,5% naar 50%. Dit is in lijn met het staande beleid van BNG Bank.
Inhoudelijke ontwikkelingen 2024	BNG Bank wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. De strategie is gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van maatwerk-oplossingen voor de financiering van duurzame investeringen.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 5.062 miljoen Einde boekjaar: € 4.615 miljoen
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 143.995 miljoen Einde boekjaar: € 107.459 miljoen
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	Nettowinst na belastingen van € 300 miljoen (2021: € 236 miljoen)
Risico's	BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. De Common Equity Tier 1-ratio en Tier 1-ratio bedragen per einde 2022 35% respectievelijk 37%. Ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen BNG Bank opnieuw op het hoogste ratingniveau.

Vitens

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	4. Cultuur, economie en milieu (nutsbedrijven 6.050.010)

Deelnemende partijen	De gemeente Oudewater is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 9.199 aandelen (0,159 % van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: NV Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	<u>Baten (dividenduitkering):</u> Begroting 2023 € 0 Begroting 2024 € 0 Het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat. Het bedrag aan dividend dat wordt uitgekeerd bedraagt minimaal 40% en maximaal 75% van het nettoresultaat. Relevant hierbij is de benodigde toevoeging aan de reserves om de continuïteit van de onderneming te waarborgen (t.b.v. investeringen in vaste activa of het versterken van de solvabiliteit).
Belang van Oudewater	Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Oudewater. Daarnaast het belang als aandeelhouder. Vitens streeft naar zo laag mogelijke drinkwatertarieven, onder voorwaarde dat aan de continuïteitsdoelstelling wordt voldaan. Uitgangspunt hierbij is een bedrijfsresultaat (EBIT) dat jaarlijks wordt begroot op het niveau van het vastgestelde maximaal toegestane WACC-percentage (Weighted Average Cost of Capital) minus de bepaalde afslag, die varieert tussen de 0-0,5%.
Financiële ontwikkelingen 2024	De afgelopen jaren heeft Vitens geen dividend uitgekeerd als gevolg van de lage WACC (=Weighted Average Cost of Capital) en het hoge investeringsniveau. Ook in 2022 is er geen dividend uitgekeerd. De solvabiliteit en het eigen vermogen laten echter een goede ontwikkeling zien. De solvabiliteit is ultimo 2022 uitgekomen op 31,0% (2021: 30,2%) en dit kan betekenen dat Vitens weer dividend aan gemeenten zal uitkeren. Bij een solvabiliteit <30% wordt in beginsel geen dividend uitgekeerd. Op basis van het meerjarenplan 2023-2027 heeft Vitens haar verbruiks- en vastrechtstarieven 2023 voor de consument verhoogd. Hierbij is uitgegaan van de maximale WACC van 2,95% voor 2023.
Inhoudelijke ontwikkelingen 2024	Men heeft een steeds grotere uitdaging bij de leveringszekerheid van drinkwater op piekmomenten. Tijdens een hete zomer is het bijvoorbeeld lastig om altijd aan de vraag te voldoen. Daarom gaat men de komende jaren investeren in (nieuwe) productielocaties en de vervanging en aanleg van (nieuwe) leidingen, extra reservoirs om de vraag op piekdagen in een gebied op te vangen en zetten zij ook in op het beperken van de drinkwatervraag door campagnes en advisering aan consumenten en zakelijke klanten.

Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 600.300.000 Einde boekjaar: € 649.500.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 1.387.800.000 Einde boekjaar: € 1.446.600.000
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	Bedrijfsresultaat (Ebit): € 33.900.000 (2021: € 44.600.000)
Risico's	Een uitdaging voor Vitens is de uitvoerbaarheid van hun investeringsprogramma. Onder meer conflicterende wetgeving en krapte in de aannemerij zorgen voor beperkingen. De regelgeving rondom stikstof zorgt niet langer voor obstakels omdat – vanwege het vitale belang – een uitzondering is gemaakt voor de drinkwaterinfrastructuur.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een sociale huurwoning aan woningzoekenden uit de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2019, gemeente Oudewater. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting en de urgentiecommissie van de stichting voeren de huisvestingsverordening uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten via de urgentiecommissie van de stichting.
Programma	6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
Deelnemende partijen	De gemeenten De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: stichting Type regeling: collegeregeling
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder I.A.M. ten Hagen Plv. lid : wethouder W.J.P. Kok
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Begroting 2023 € 3.887 Begroting 2024 € 4.550 (indicatief, begroting moet nog worden vastgesteld).
Belang van Oudewater	Het behandelen van urgentieaanvragen (met voorrang in aanmerking komen voor een schaarse sociale huurwoning) in subregionaal verband heeft als voordeel dat aanvragen objectiever worden beoordeeld omdat er meerdere beoordelaars zijn die de aanvragen gezamenlijk beoordelen. De beoordelaars hebben bovendien kennis en ervaring en kunnen aanvragen in heden en verleden met elkaar vergelijken (voorkomen van rechtsongelijkheid). Het zelf in stand houden van een organisatie voor het aanvragen, het administreren, het vormen van dossiers, het nemen van besluiten, het maken van beschikkingen, het voorbereiden van collegevoorstellen en het voeren van verweer in bezwaarprocedures voor urgenties, vergen kennis en is kostbaar maar ook kwetsbaar als dit proces door één persoon moet worden uitgevoerd.
Financiële ontwikkelingen 2024	Waarschijnlijk (nog niet besloten) wordt de bijdrage voor de gemeente(n) lager in 2024 omdat volgens de eigen financiële regels van de stichting het eigen vermogen rond de € 15.000 moet liggen. Dat kan worden verlaagd door de bijdragen van de gemeenten aan de stichting te verlagen.
Inhoudelijke ontwikkelingen 2024	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis (extern) bereidt de besluiten van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht voor. Voor het maken van extra medisch

	advies worden extra bedragen in rekening gebracht. De gemeente betaalt € 100 aan de aanvragers als de urgentie wordt verleend. De aanvrager betaalt € 150 leges aan de stichting.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2022	Begin boekjaar: € 19.992 Einde boekjaar: € 29.751
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2022	n.v.t.
Financieel resultaat 2022 (saldo van baten en lasten)	€ 17.452
Risico	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn. Gezien de inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt.

Overige verbonden partijen

U10

Doel	Doel van de samenwerking is om te komen tot een regionale aanpak van de regionale uitdagingen op het gebied van woningbouw, mobiliteit, economie, energietransitie, groen en landschap en gezond leven, waarbij de lijn van het verdicht verstedelijken rondom knooppunten is vastgelegd in de Ruimtelijk Economische Koers die door de gemeenteraden van de U10 is vastgesteld. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysieke verkeer af. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix'). Hiermee wil de samenwerking bereiken dat de regio Utrecht in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats voor inwoners en bedrijven blijft en er gezond kan worden geleefd in een stedelijke regio.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeist, Montfoort, De Ronde Venen en Oudewater zijn lid van de U10. Het betreft een flexibele netwerksamenwerking waarbij de gemeenten niet allemaal even intensief deelnemen op alle thema's.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: netwerksamenwerking op grond van een bestuursconvenant. Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders uit onze gemeente	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels. Momenteel is de bestuurlijke deelname als volgt: Wethouder Ten Hagen: bestuurstafels 'Economische positionering' en 'Gezonde woon- en leefomgeving'; Wethouder Kok: bestuurstafel 'Duurzame bereikbaarheid' Wethouder Lont: bestuurstafels 'Klimaatneutrale regio' en 'Groen en Landschap' Burgemeester De Vries: burgemeestersoverleg Gemeentesecretaris Michel: netwerkdirectie
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De U10 is een netwerksamenwerking in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de manier van samenwerken (flexibel, doelverkenkend, samen met andere partners) als voor de inhoud. In de bestuurstafels worden steeds nieuwe actuele thema's geagendeerd. Iedere keer wordt daarin gekeken met wie het wordt opgepakt en op welke manier. De U10 ontwikkelt zich naar een samenwerking die op basis van een breed gedragen perspectief en programma (Ruimtelijk Economisch Programma en Perspectief – REP) gemeenschappelijk de verstedelijkingsvraagstukken van de regio Utrecht aanpakt. De strategie van de U10 is hierbij om van de regio Utrecht een ontmoetingsplaats te maken voor gezond leven in een stedelijke regio.
Financiële bijdrage	Begroting 2023: € 15.171 Begroting 2024: € 24.154 De financiële bijdrage jaarlijkse bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage per inwoner voor het samenwerkingsconvenant en een bedrag per inwoner voor het mobiliteitsconvenant. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een

	<p>werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van een mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex. In 2024 is de indexatie 7,4%. De financiële bijdrage is structureel verhoogd met € 7.860 via de kadernota, waarin besloten is om de realisatie van het gezamenlijke perspectief (IRP - integraal ruimtelijk perspectief) vanuit Oudewater te ondersteunen.</p>
<p>Belang van Oudewater</p>	<p>Oudewater is onlosmakelijk onderdeel van de regio Utrecht, als het gaat om wonen, verplaatsen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Oudewater om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Groen en Landschap
<p>Financiële ontwikkelingen 2024</p>	<p>Voor het boekjaar 2024 is de indexatie van 7,4% toegepast alsmede de kostentoeename vanwege de participatie in het IRP. Wanneer in het voorjaar van 2026 nieuwe raden en colleges verkozen zullen zijn, stelt dit hen in staat om zich in de loop van 2026 een beeld en oordeel te vormen van de relevantie van de realisatie van het integraal ruimtelijk perspectief. Tot ten minste die tijd zijn de kosten voor het Integraal Ruimtelijk Perspectief structureel onderdeel van de begroting van Oudewater.</p>
<p>Inhoudelijke ontwikkelingen 2024</p>	<p>De eerste drie fasen van het Integraal Ruimtelijk Perspectief zijn in de afgelopen collegeperiode met succes afgerond, conform de vastgestelde plannen van aanpak. De vierde fase behelst de programmering, financiering en realisatie en heeft ultimo een doorlooptijd tot aan 2040.</p> <p>Met het Integraal Ruimtelijk Perspectief 2040 weten we waar we gezamenlijk voor staan, wat we te bieden hebben en wat we willen bereiken. Dit vormt een solide basis voor onze gezamenlijke strategie. Het is primair aan ieder van de colleges om, al dan niet in allianties, te investeren in en werk te maken van de ruimtelijke ontwikkeling zoals deze in het gezamenlijk perspectief is geschetst. Aan de bestuurstafels doen we wat aanvullend nodig en behulpzaam is. Dit ondersteund door de zestien gemeentelijke ambtelijke organisaties en de gezamenlijke U10-organisatie. We richten ons hierbij op de volgende drie kernactiviteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stimuleren dat het door ons gewilde perspectief van 2040 in de jaren daarnaartoe stap voor stap werkelijkheid worden. Wij houden nauw in de gaten welke ontwikkelingen en kansen zich bij onze beoogde partners voordoen en doen vervolgens wat nodig is om deze kansen te verzilveren. Als voorbeeld: in 2022 identificeerden we verschillende kansen voor mogelijke hulp aan de realisatie van het IRP, zoals de versnellingsafspraken woningbouw, het BO MIRT van november 2022 en we onderzoeken de kansrijkheid van het aanvragen van een regiodeal (met als focus gezond en groen). Wij verwachten dat dergelijke kansen zich de komende jaren in meer of mindere mate zullen blijven voordoen. 2. Uitwerken van het perspectief. In het IRP hebben we in de kern uitgesproken hoe we de regio in 2040 ruimtelijk voor ons zien. De volgende stap is dat we ons perspectief concretiseren. Dit zeker samen met onze partners: voor bijvoorbeeld het regionaal programmeren wonen en werken en de programmering van de vitale kernen hebben we de provincie hard nodig. 3. Actualiseren van het perspectief. Uitgangspunt is dat de zestien colleges hun ruimtelijke ontwikkeling verzorgen binnen de kaders van het perspectief. Er kunnen redenen ontstaan voor een of meerdere colleges om hiervan af te wijken; dan gaan we hierover in gesprek met elkaar. Met als doel om gezamenlijk in beeld te hebben in hoeverre het gezamenlijk perspectief wordt gerealiseerd, ontwikkelen en beheren we

	<p>een dashboard. Op basis van de voortgangsinformatie in dit dashboard krijgen de colleges van B&W elke twee jaar een voorstel voorgelegd over het al dan niet actualiseren van het gezamenlijk perspectief.</p>
Risico's	<p>De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil.</p>

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Wat is het doel van deze paragraaf?

Doel is om de stand van zaken van het grondbeleid van de gemeente Oudewater weer te geven en de relatie met grondexploitatie- (grex-)complexen.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

De gemeente voert overwegend facilitair grondbeleid. Dit is vooral het gevolg van het feit dat Oudewater, onder andere door zijn ligging in het Groene Hart, te maken heeft met een strak om de bebouwde kom gelegen rode contour. Buiten deze rode contour is (woning)bouwontwikkeling niet toegestaan. Deze situatie lijkt te veranderen door nieuw provinciaal beleid. Door de mogelijkheid om buiten de contouren woningbouw of bedrijvigheid te situeren, herleeft de discussie omtrent de meest gewenste aanpak: faciliterend, actief of een tussenvorm. Gezien de urgentie, de wens om (maximaal) regie te houden op de ontwikkeling en de verwachting een positief rendement te realiseren, is een actieve grondpolitiek niet meer uitgesloten. Uiteraard speelt wel een rol in welke mate de gemeente grondeigenaar is of kan worden. De gemeente Oudewater heeft een perceel in bezit op de locatie Kerkwetering. Voor de overige gronden in het beoogde plangebied aldaar is de WVG (Wet Voorkeursrecht Gemeenten) van kracht.

Voor de locaties waar de gemeente geen of beperkt grondeigendom heeft en verwerving/onteigening niet aan de orde is, geldt dat de kosten in verband met grondexploitatie (zoals o.a. plankosten, planschade, aanleg voorzieningen) dienen te worden verhaald op de grondeigenaar/ontwikkelaar. Het beleid hiervoor is in 2018 door de gemeenteraad vastgesteld in de Nota Kostenverhaal. Uiteraard zullen de mogelijkheden van de Omgevingswet, die per 1-1-2024 in werking zal treden, hierbij worden meegenomen.

Ontwikkelingen economie en woningmarkt

De marktomstandigheden zijn sinds vorig jaar enorm gewijzigd. De Europese Centrale Bank heeft de rentestanden verhoogd om de inflatie af te remmen. Dit betekent dat de rentelasten hoger worden, waardoor het minder aantrekkelijk is om geld te lenen. Dit geldt aan de ontwikkelkant voor ontwikkelaars en beleggers, maar ook voor de huizenkopers. De hypotheekrente is immers ook verhoogd. Hoewel van de coronapandemie geen sprake meer is, zorgt de oorlog in Oekraïne en de sancties die zijn getroffen tegen Rusland indirect voor economische schade. De sancties zorgen ervoor dat bepaalde producten uit andere landen geïmporteerd moeten worden, wat een prijsopdrijvend effect heeft. Dit is bijvoorbeeld te zien in de bouwsector. Als gevolg van de genoemde ontwikkelingen verwacht het Centraal Planbureau dat de economie in 2023 zal afkoelen. Dit wordt bevestigd door de cijfers van het CBS van het eerste en tweede kwartaal van 2023: een krimp van 0,7% in het eerste kwartaal en 0,3 in het tweede kwartaal. Desondanks verwacht het CPB in de augustusraming van 2023 dat de economie over heel 2023 met 0,7% zal groeien.

De situatie op de woningmarkt is ook enorm gewijzigd sinds vorig jaar. De afgelopen jaren stegen de woningprijzen jaarlijks, maar daarin is sinds vorig jaar een kentering te zien. De woningprijzen daalden zelfs als gevolg van de gestegen hypotheekrente. Met name in nieuwbouwplannen liepen de verkopen van de woningen terug, waardoor woningbouwplannen worden vertraagd of zelfs uitgesteld. Sinds het tweede kwartaal van 2023 zijn de woningprijzen weer licht aan het stijgen. Volgens het Centraal Planbureau heeft dit te maken met het feit dat de hypotheekrentestijgingen worden gecompenseerd door hoge loonstijgingen, waardoor de leencapaciteit van huizenkopers toeneemt. Dit laat ook het consumentenvertrouwen zien dat door de Vereniging Eigen Huis (VEH) wordt bijgehouden (Eigen Huis Monitor). Hierin is in het tweede kwartaal van 2023 een lichte stijging te zien ten opzichte van het eerste kwartaal. Ondanks de genoemde ontwikkelingen is de woningmarkt nog steeds zeer krap te noemen. Er zijn de komende jaren veel nieuwe woningen nodig om aan de vraag te kunnen voldoen. De ontwikkelingen op de woningmarkt gingen het afgelopen jaar zeer snel. Op de middellange en lange termijn is het lastig te voorspellen hoe de situatie op de woningmarkt zich zal ontwikkelen.

Woningen

In september 2020 heeft de gemeenteraad de woonvisie vastgesteld. In nieuwbouwprojecten moet voldoende aandacht zijn voor differentiatie in prijsklassen en variatie in woningtypen. In 2022 zijn in totaal 47 woningen opgeleverd. Naast de woningen zijn in Oudewater ook 42 opvangplekken gerealiseerd, op

Statenland. In 2023 worden 61 woningen gerealiseerd. In de periode 2024 t/m 2026 worden naar verwachting 259 woningen gerealiseerd met in de woningbouwprogramma's aandacht voor differentiatie in prijsklassen en variatie in woningtypen. Tot 2026 is er voldoende plancapaciteit. Na deze periode zal het project Kerkwetering voorzien in de gewenste plancapaciteit.

De grondexploitatie Oranje Bolwerck is in 2022 vastgesteld (raadsbesluit D/21/046625 d.d. 24-02-2022) met een positief resultaat van € 151.000 op eindwaarde per 31-12-2023. Deze ontwikkeling betreft 50 woningen, waarvan 10 koopwoningen voor starters. De gemeente koopt deze starterswoningen rechtsreeks van de ontwikkelaar voor ca. € 151.000 VON per stuk, om ze zelf, met een korting op de hogere marktwaarde, door te verkopen aan starters op de woningmarkt. Een apart krediet voor de aankoop is door de raad verstrekt (raadsbesluit 20R.01107 d.d. 28-01-2021). De aan- en verkoop van de starterswoningen behoort niet tot de activiteiten van de grondexploitatie. De raad heeft besloten de woningen gedurende een periode van 25 jaar in een KoopGarant-regeling te houden en hiervoor jaarlijks € 40.000 in de begroting beschikbaar te stellen (raadsbesluit D/23/099878 d.d. 20-04-2023).

Daarnaast is de verwachting dat - nadat een definitief akkoord is gegeven op de verplaatsing van het zwembad - in 2024 de grondexploitatie Statenland kan worden geopend. Ook voor Kerkwetering is het de bedoeling een grondexploitatie te openen, waarmee de (actieve) ontwikkeling van deze locatie definitief zou worden. Voor beide locaties heeft de provincie per verordening de mogelijkheid gecreëerd om woningbouw te realiseren buiten de huidige rode contour. De plannen voor Statenland en Kerkwetering kunnen voorzien in de woningbehoefte op middellange en lange termijn.

Woningbouwgrond

Per 1 januari 2023 is er nog sprake van één actieve gemeentelijke bouwgrondontwikkeling voor woningbouw. Met het openen van de grondexploitatie Oranje Bolwerck is afgelopen jaar voorzien in een nieuw actief voor woningbouwontwikkeling. De levering van de grond aan de ontwikkelaar heeft in 2022 plaatsgevonden.

Als bovenstaand aangeduid, is de verwachting dat in 2024 nieuwe grondexploitaties voor de ontwikkeling van woningbouwgronden zullen worden geopend. De grondprijzen zullen marktconform worden bepaald op basis van nader te bepalen methoden (residuele grondwaardeberekening, taxatie).

Industriegrond / Bedrijventerrein

Met de ontwikkeling van Tappersheul III realiseert de gemeente Oudewater (netto) 3 ha bedrijventerrein. Voor Tappersheul III is in de grondexploitatie een prijs voor industriegrond gehanteerd van € 294,96 (per 1-1-2023, te indexeren met 2% per jaar). Deze prijs is gebaseerd op de exploitatieberekening (minimale m²-prijs) en de marktwaarde. In het kader van de grex Tappersheul III is de productie van bouwrijpe grond ten behoeve van bedrijven in voorbereiding (onder andere voorbelasting) en zijn reserveringsovereenkomsten aangegaan. Gronduitgifte wordt voorzien vanaf 2024.

Snippergroen

De beleidslijn is dat verkoop van (snipper)groenstroken ter besluitvorming aan het college is. De prijs is € 185 per m². Als de grond in een lopend complex ligt, wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie, anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Grondverkoop t.b.v. nutsvoorziening

De beleidslijn is dat verkoop van groenstroken ten behoeve van een nutsvoorziening aan het college is. Deze beleidslijn is in 2021 vastgesteld. De prijs is gebaseerd op de prijs voor industriegrond (prijspeil 2023 is € 294,96 per m² exclusief btw). Als de grond in een lopend complex ligt, wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie en anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Uitgangspunt voor grondexploitaties

Parameters

De gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks herzien. In de grondexploitaties is uitgegaan van de boekwaardes per 31 december 2022, zoals opgenomen in de jaarrekening 2022. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen en inzichten doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

De huidige geactualiseerde exploitatieopzetten hebben als prijspeil 2023. Vanaf 2023 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Renteparameter in grondexploitatie 0,56%.

Kostenstijging vanaf 2023:

- Civieltechnische kosten: 4% in 2023 en 4% in 2024;
- Overige kostenstijgingen: 6% in 2023 en 4% in 2024;
- Vanaf 2025 stijging 2% voor beide kostensoorten.

Opbrengststijging vanaf 2023:

- Voor woningbouw (sociaal en vrije sector): voor 2023 en 2024 – 1%;
- Voor maatschappelijk vastgoed voor 2023 en 2024 – 1%;
- Commercieel vastgoed (kantoren, bedrijven, winkels, horeca) voor 2023 en 2024 – 0%;
- Alle functies 2% voor de langere termijn.

Verkoopcriteria

Er worden (naast verkopen aan particulieren) alleen nog gronden aan de Woningcorporatie De Woningraat of aannemers verkocht via de ABC-constructie, met daarbij de voorwaarde dat de grond voor dezelfde m²-prijs doorverkocht wordt aan de uiteindelijke kopers. De aangeboden koopovereenkomsten hebben een geldigheidsduur van drie maanden.

Woningbouw

De percelen St. Jansstraat (Oranje Bolwerck, waarvoor inmiddels een grondexploitatie is vastgesteld) en Statenland zijn gemeentegronden die beschikbaar zijn/komen voor woningbouw.

De gemeente heeft ook een perceel in bezit op de locatie Kerkwetering. Voor de overige gronden in het beoogde plangebied aldaar is de WVG (Wet Voorkeursrecht Gemeenten) van kracht.

Toelichting per exploitatiegebied

Oranje Bolwerck en Tappersheul III

Er zijn per 1-1-2023 nog twee complexen in bewerking (BIE: bouwgrond in exploitatie), te weten Oranje Bolwerck en Tappersheul III. In het navolgende overzicht zijn de geprognosticeerde resultaten van de in exploitatie genomen complexen weergegeven per 1-1-2023. Waar wordt gesproken over een 'negatief' eindresultaat is sprake van een 'positieve' opbrengst.

In exploitatie genomen complex	Boekwaarde 1-1-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	Voorziening	Verwacht expl.-resultaat op eindwaarde incl. voorz.
Oranje Bolwerck	-734.021	601.061	6.295	-139.255	0	-139.255
Tappersheul III	3.974.557	3.962.820	9.719.658	-1.782.281	0	-1.782.281
Totaal	€ 3.240.536	€ 4.563.881	€ 9.725.953	€ -1.921.536	€ -	€ -1.921.536

Grondexploitatie Tappersheul III

Door de gemeenteraad is besloten dat het bedrijventerrein Tappersheul met 3 hectare mag uitbreiden. De voorbereidende werkzaamheden hiervoor zijn begin 2017 gestart. Inmiddels heeft het uitgiftebeleid vorm gekregen en is grond aangekocht voor de ontwikkeling en de omzoming. Het beeldkwaliteitsplan is in 2019 door de gemeenteraad vastgesteld en het bestemmingsplan in 2021. Het bestemmingsplan ligt in beroep voor bij de Raad van State. Verwacht wordt dat niet eerder dan in oktober 2023 een zitting zal plaatsvinden. Er is een verweerschrift opgesteld en ook is nader onderzoek gedaan ter onderbouwing. Verwacht wordt dat de uitspraak van de Raad van State pas ver in het najaar 2023 zal komen. Zolang er geen uitspraak is, kan het project geen verdere voortgang krijgen. Het financiële kader is de medio 2018 vastgestelde grondexploitatie. Deze grondexploitatie wordt jaarlijks herzien, zo ook per 1-1-2023 (boekwaarde per 31-12-2022). Er wordt uitgegaan van een exploitatieopzet met een voorlopige afsluitdatum van 31-12-2026.

Op grond van de provinciale verordening geldt voor de gemeente de verplichting om bij uitbreiding ook het bestaande bedrijventerrein (Tappersheul I/II) te herstructureren. De gemeenteraad heeft uitgesproken het positieve resultaat van de uitbreiding daarvoor te willen inzetten. Dit positieve resultaat bedraagt in de grondexploitatie per 01-01-2023 ca. € 1,78 miljoen; dat is een verslechtering van € 0,12 miljoen ten opzichte van de grondexploitatie van een jaar eerder (per 01-01-2022). De belangrijkste oorzaken voor deze resultaatverslechtering zijn de grotere prijsstijgingen aan de kostenkant dan de vastgestelde

indexatie van de grondprijzen in 2022 in combinatie met de opgelopen vertraging in de bestemmingsplanprocedure.

Voor grondexploitatie gelden risico's. De kosten van verwerving, milieumaatregelen, bouw- en woonrijp maken en plankosten kunnen mee- en tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit – of het moment van – grondverkoop kunnen wijzigen door conjuncturele ontwikkelingen of wijzigende behoefte bij de afnemers. Het risico van tegenvallende kosten heeft zich voorgedaan: de prijsstijging in 2022 voor civieltechnische kosten is substantieel hoger dan geprognosticeerd. Verdere prijsstijgingen zijn voorzien, maar kunnen ook voor de komende jaren nog hoger zijn dan geraamd. In geval van Tappersheul III zijn prijsstijgingen een extra groot financieel risico, omdat de opbrengsten al min of meer vastliggen (reserveringsovereenkomsten) en hierop dus niet of beperkt kan worden gestuurd.

Een ander nader te noemen specifiek risico voor de grondexploitatie Tappersheul III is de verdere vertraging die het gevolg kan zijn van de beroepsprocedure bij de Raad van State. Zolang geen zittingsdatum bekend is, kunnen de voorbereidingen voor de productie van bouwrijpe grond niet verder. Het risico uit zich vervolgens tweeledig: meer kosten voor aanvullend onderzoek of extra planologische maatregelen én de kosten voor bouw- en woonrijp maken stijgen harder dan de grondprijzen in afwachting van een gerechtelijke uitspraak.

Tegenover mogelijke tegenvallers staan potentiële meevallers en bijsturingmogelijkheden. Te noemen in dit verband zijn de mogelijk extra oppervlakte uitgeefbaar terrein (in het bestemmingsplan iets meer uitgeefbaar dan in de grondexploitatie is meegenomen) en het niet hoeven aanspreken van de budgetten die zijn opgenomen voor planschade en extra onderzoeken.

Grondexploitatie Oranje Bolwerck

In 2022 is door de gemeenteraad besloten een nieuwe grondexploitatie vast te stellen, om de locatie Oranje Bolwerck te kunnen herontwikkelen naar woningbouw. De exploitatieopzet voor Oranje Bolwerck gaat uit van een positief sluitende exploitatie met een verwachte afsluitdatum van 31-12-2024. Dit positieve resultaat bedraagt in de grondexploitatie per 01-01-2023 ca. € 315.000 excl. winstneming; dat is een resultaatverbetering van ca. €164.000 ten opzichte van de grondexploitatie van een jaar eerder (per 01-01-2022). Belangrijkste oorzaak is het optimaliseren van het ontwerp voor de buitenruimte naar een Voorlopig Ontwerp. Vervolgens is een tussentijdse winstneming conform de PoC- (*percentage of completion*) methode verwerkt in het resultaat van ca. € 174.000, waarmee het resultaat inclusief winstneming uitkomt op ca. € 139.000.

Het bouwplan omvat 50 woningen voor starters en middeninkomens (middeldure huurwoningen en koopwoningen). Het college heeft 10 starterswoningen rechtstreeks aangekocht van de ontwikkelaar, om deze woningen vervolgens zelf door te verkopen aan starters op de woningmarkt (middels KoopGarant). De loting voor de verkoop van deze woningen heeft plaatsgevonden. In het najaar wordt verwacht de woningen aan de eerste starters te kunnen leveren.

Het bestemmingsplan is op 5 november 2020 goedgekeurd door de gemeenteraad en is inmiddels onherroepelijk. De gemeenteraad heeft daarna besloten om de concept-ontwikkelovereenkomst te laten ondertekenen. Hiermee is meteen het krediet beschikbaar gesteld voor het bouw- en woonrijp maken, de plankosten en de aankoop van de tien starterswoningen. De nieuwe grondexploitatie is in de plaats gekomen van de kredieten voor bouw- en woonrijp maken en een deel van de plankosten.

In 2022 is de locatie bouwrijp gemaakt en is het te bebouwen perceel geleverd aan de ontwikkelaar. De woningen zijn afgebouwd en de oplevering heeft in juli 2023 plaatsgevonden. De aanleg van de buitenruimte zal in 2023 nog starten en in 2024 worden afgerond.

FINANCIËLE BEGROTING

1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Baten en lasten

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Lasten	2.655.704	2.255.131	2.322.631	2.501.203	178.572	2.466.022	2.484.715	2.483.682
Baten	-286.518	-296.559	-296.559	-345.772	-49.213	-342.442	-357.317	-355.792
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.369.186	1.958.572	2.026.072	2.155.431	129.359	2.123.580	2.127.398	2.127.890
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Lasten	5.472.185	5.965.983	6.260.032	6.804.484	544.452	7.173.645	7.449.127	7.563.457
Baten	-3.271.007	-3.164.117	-3.142.663	-3.524.474	-381.811	-3.610.135	-3.798.459	-3.919.643
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	2.201.178	2.801.866	3.117.369	3.280.010	162.641	3.563.510	3.650.668	3.643.814
3. Sociaal domein								
Lasten	9.119.472	8.925.127	9.427.172	9.917.574	490.402	9.687.739	9.625.483	9.643.478
Baten	-2.533.036	-1.364.833	-2.806.279	-1.829.236	977.043	-1.828.219	-1.885.445	-1.881.568
Totaal 3. Sociaal domein	6.586.436	7.560.294	6.620.893	8.088.338	1.467.445	7.859.520	7.740.038	7.761.910
4. Cultuur, economie en milieu								
Lasten	1.045.575	1.128.265	1.693.877	1.457.003	-236.874	1.389.953	1.256.015	1.255.597
Baten	-180.350	-158.114	-790.840	-484.727	306.113	-444.582	-218.601	-218.601
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	865.225	970.151	903.037	972.276	69.239	945.371	1.037.414	1.036.996
5. Sport en Onderwijs								
Lasten	1.726.909	1.531.973	4.321.168	1.850.052	-2.471.116	1.790.489	1.779.333	1.743.349
Baten	-357.621	-130.580	-323.226	-190.022	133.204	-190.022	-188.344	-188.344
Totaal 5. Sport en Onderwijs	1.369.288	1.401.393	3.997.942	1.660.030	-2.337.912	1.600.467	1.590.989	1.555.005
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Lasten	3.730.951	3.835.861	4.136.561	2.303.822	-1.832.739	2.046.692	2.014.249	1.106.208
Baten	-4.253.849	-3.294.899	-3.294.899	-1.576.502	1.718.397	-1.317.197	-1.309.467	-401.425
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-522.897	540.962	841.662	727.320	-114.342	729.495	704.782	704.783
7. Algemene inkomsten								
Lasten	58.792	506.303	352.303	1.814	-350.489	-129.308	143.261	157.218
Baten	-20.493.979	-20.162.702	-20.489.046	-22.307.532	-1.818.486	-22.597.775	-21.094.834	-20.930.580

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal 7. Algemene inkomsten	-20.435.187	-19.656.399	-20.136.743	-22.305.718	-2.168.975	-22.727.083	-20.951.573	-20.773.362
Overhead								
Lasten	4.577.905	4.811.291	4.838.287	5.437.770	599.483	5.460.056	5.460.171	5.459.717
Baten	-70.572	-67.318	-67.318	-65.773	1.545	-65.773	-65.773	-65.773
Totaal Overhead	4.507.333	4.743.973	4.770.969	5.371.997	601.028	5.394.283	5.394.398	5.393.944
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.059.437	320.812	2.141.201	-50.316	-2.191.517	-510.857	1.294.114	1.450.980
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Onttrekkingen	-74.612	-35.000	-35.000	-40.000	-5.000	0	0	0
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-74.612	-35.000	-35.000	-40.000	-5.000	0	0	0
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Stortingen	98.389	20.000	20.000	20.000	0	20.000	20.000	20.000
Onttrekkingen	-820.316	-215.668	-275.112	-194.891	80.221	-27.112	-16.979	-16.846
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	-721.927	-195.668	-255.112	-174.891	80.221	-7.112	3.021	3.154
3. Sociaal domein								
Stortingen	0	0	150.000	0	-150.000	0	0	0
Onttrekkingen	-288.647	-75.000	-203.666	-25.000	178.666	0	0	0
Totaal 3. Sociaal domein	-288.647	-75.000	-53.666	-25.000	28.666	0	0	0
4. Cultuur, economie en milieu								
Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport en Onderwijs								
Onttrekkingen	-47.577	0	-2.480.725	-15.000	2.465.725	-15.000	-5.830	0
Totaal 5. Sport en Onderwijs	-47.577	0	-2.480.725	-15.000	2.465.725	-15.000	-5.830	0
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Stortingen	147.658	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	-39.212	-25.000	-25.000	-10.000	15.000	0	0	0

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	108.446	-25.000	-25.000	-10.000	15.000	0	0	0
Overhead								
Onttrekkingen	-18.289	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Overhead	-18.289	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.042.605	-330.668	-2.849.503	-264.891	2.584.612	-22.112	-2.809	3.154
Totaal alle programma's	-4.102.043	-9.856	-708.302	-315.207	393.095	-532.969	1.291.305	1.454.134

Totaaloverzicht

Exploitatie	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Vershil begroting 2024 en begroting 2023 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	28.387.494	28.959.934	33.352.031	30.273.722	-3.078.309	29.885.288	30.212.354	29.412.706
Baten	-31.446.932	-28.639.122	-31.210.830	-30.324.038	886.792	-30.396.145	-28.918.240	-27.961.726
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.059.437	320.812	2.141.201	-50.316	-2.191.517	-510.857	1.294.114	1.450.980
Storting	246.047	20.000	170.000	20.000	-150.000	20.000	20.000	20.000
Onttrekkingen	-1.288.653	-350.668	-3.019.503	-284.891	2.734.612	-42.112	-22.809	-16.846
Mutaties reserves	-1.042.605	-330.668	-2.849.503	-264.891	2.584.612	-22.112	-2.809	3.154
Gerealiseerd resultaat	-4.102.043	-9.856	-708.302	-315.207	393.095	-532.969	1.291.305	1.454.134

+ = nadeel / lasten

- = voordeel / baten

Algemene dekkingsmiddelen

	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene uitkering gemeentefonds							
Baten	-17.498.645	-17.078.576	-17.404.920	-19.081.435	-19.371.678	-17.868.737	-17.704.483
Lasten	0						
Saldo	-17.498.645	-17.078.576	-17.404.920	-19.081.435	-19.371.678	-17.868.737	-17.704.483
Lokale heffingen							
Baten	-2.929.602	-3.046.059	-3.046.059	-3.187.904	-3.187.904	-3.187.904	-3.187.904
Lasten	70.366	67.282	103.282	65.318	65.318	65.318	65.318
Saldo	-2.859.236	-2.978.777	-2.942.777	-3.122.586	-3.122.586	-3.122.586	-3.122.586
Dividenden							
Baten	-62.955	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067
Lasten	0						
Saldo	-62.955	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067	-35.067
Saldo financieringsfunctie							
Baten	-2.777	-3.000	-3.000	-3.126	-3.126	-3.126	-3.126
Lasten	-9.593	-266.396	-266.396	-199.869	-342.102	-337.835	-331.321
Saldo	-12.370	-269.396	-269.396	-202.995	-345.228	-340.961	-334.447
Overige algemene dekkingsmiddelen							
Baten	0						
Lasten	-1.980	705.417	515.417	111.365	122.476	390.778	398.221
Saldo	-1.980	705.417	515.417	111.365	122.476	390.778	398.221
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-€ 20.435.187	-€ 19.656.399	-€ 20.136.743	-€ 22.330.718	-€ 22.752.083	-€ 20.976.573	-€ 20.798.362

Vennootschapsbelasting & Onvoorzien

	Werkelijk 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 inclusief wijzigingen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Vennootschapsbelasting	-1.097	0	0	-	0	0	0
Onvoorzien	-883	-12.266	-12.266	-12.210	-12.210	-12.210	-12.210

2 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In deze bijlage is rekening gehouden met de notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV van 30 augustus 2018. In aansluiting op deze notitie is in september 2021 een handreiking verschenen van de provincies. Deze is bedoeld ter verduidelijking van de notitie en is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader.

NB. Conform de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) worden alleen incidentele lasten en baten met bedragen van € 10.000 en hoger afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht opgenomen. Bedragen beneden dit normbedrag zijn niet opgenomen in het overzicht omdat dit niet past bij het uitgangspunt 'van materiële omvang'.

Incidentele baten en lasten	2024	2025	2026	2027
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
- Evaluatie samenwerking Woerden	40.000			
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
- Ecologie en openbare ruimten	25.000			
- Voorbereiding overname OV	100.000			
- Kort/lang parkeren rond binnenstad	45.000			
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
- updaten monumentenlijst/erfgoed	25.000	25.000		
5. Sport en onderwijs				
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
- Aanpak goede huisvesting arbeidsmigranten	25.000			
- Onderhoud Weeghuisje	10.000			
- Onderhoud gymzaal De Eiber	15.000			
- Grondexploitatie Tappersheul	924.172	915.771	908.041	-
- Grondexploitatie Oranje Bolwerck	250.904	-	-	-
7. Algemene inkomsten Overhead				
Totaal incidentele lasten	€ 1.460.076	€ 940.771	€ 908.041	€ -
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
5. Sport en onderwijs				
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
- Grondexploitatie Tappersheul	924.172	915.771	908.041	-
- Grondexploitatie Oranje Bolwerck	250.904	-	-	-
7. Algemene inkomsten				
Totaal incidentele baten	€ 1.175.076	€ 915.771	€ 908.041	€ -

Toevoegingen aan reserves	2024	2025	2026	2027
Structurele toevoegingen:	0	0	0	0
Incidentele toevoegingen	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal toevoegingen	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000

Onttrekkingen aan reserves	2023	2024	2025	2026
Structurele onttrekkingen:	0	0	0	0
Incidentele onttrekkingen	284.891	42.112	22.809	16.846
Totaal onttrekkingen	€ 284.891	€ 42.112	€ 22.809	€ 16.846

Structurele saldi	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	315.207	532.969	-1.291.305	-1.454.134
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	264.891	22.112	2.809	-3.154
Begrotingssaldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	580.098	555.081	-1.288.496	-1.457.288
Af:				
Incidentele baten	-1.175.076	-915.771	-908.041	0
Incidentele onttrekkingen reserves	-284.891	-42.112	-22.809	-16.846
Bij:				
Incidentele lasten	1.460.076	940.771	908.041	0
Incidentele toevoegingen reserves	20.000	20.000	20.000	20.000
Structureel saldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	€ 600.207	€ 557.969	€ 1.291.305-	€ 1.454.134-

3 STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in deze begroting.

4 RAMINGSGRONDSLAGEN

In deze begroting zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

Lonen en prijzen

Voor de indexatie van kosten wordt gebruik gemaakt van de prognoses van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP). Voor de materiële kosten is dit 3,9%, voor de loonkosten 5,2%

Voor de te hanteren indexatie wordt uitgaan van afgerond 4,8% (70% loonindexatie en 30% IMOC).

De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Woerden worden geïndexeerd met de volgende prijsindexen uit de meicirculaire:

Loonkostencomponent: Loonvoet sector overheid (5,2%)

Overige kosten Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) (3,9%)

Algemene uitkering

De Algemene Uitkering wordt geraamd op basis van de meicirculaire. Voor indexen worden alleen rekening gehouden met het begrotingsjaar 2024. Voor het meerjarenperspectief gelden constante prijzen (meerjarenbegroting is prijspeil 2024).

Tarieven lokale heffingen

Voor afvalstoffenheffing en rioolrechten, alsmede diverse leges, wordt rekening gehouden met de maximale kostendekkendheid.

Rente

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten rentekosten aan de taakvelden/programma's worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. De commissie BBV heeft een aanbeveling gedaan ten aanzien van de systematiek waarop het renteomslagpercentage kan worden berekend. Op basis van deze systematiek is het renteomslagpercentage voor 2023 becijferd op 1,5%.

Er vindt geen rentebijbeschrijving plaats op reserves en voorzieningen.

Grondexploitaties

De berekeningswijze van de rente grondexploitaties is in het BBV voorgeschreven. Het rentepercentage is bepaald door het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Voor 2024 is dit rentepercentage berekend op 1,18%.

De disconteringsvoet voor verliesvoorzieningen binnen grondexploitaties schrijft het BBV verplicht voor op 2,0%.

5 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Activa	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
(bedragen x € 1000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa						
<u>Immateriële vaste activa</u>						
- kosten onderzoek en ontw.bep.actief	223	713	713	713	713	713
Totaal immateriële vaste activa	223	713	713	713	713	713
<u>Materiële vaste activa</u>						
- investeringen met een economisch nut	19.420	29.445	35.773	41.673	41.099	40.956
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	9.273	16.580	24.655	25.587	24.598	23.629
Totaal materiële vaste activa	28.693	46.025	60.428	67.260	65.697	64.585
<u>Financiële vaste activa</u>						
- Deelnemingen	72	72	72	72	72	72
- Overige langlopende geldleningen	402	402	402	402	402	402
Totaal financiële vaste activa	474	474	474	474	474	474
Totaal vaste activa	29.389	47.212	61.615	68.447	66.884	65.772
Vlottende activa						
Totaal voorraden (incl.verliesvoorziening)	3.241	2.076	966	-414	0	0
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	5.177	5.000	4.500	4.000	4.000	4.000
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	247	247	247	247	247	247
Totaal overlopende activa	2.128	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal vlottende middelen	10.792	9.323	7.713	5.833	6.247	6.247
Totaal Activa	40.181	56.535	69.328	74.280	73.131	72.019

Passiva	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva						
Totaal eigen vermogen	8.403	4.413	4.516	5.080	3.814	2.391
Totaal Voorzieningen	6.770	7.104	7.497	7.593	7.802	8.032
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	21.624	38.918	51.215	55.507	55.415	55.496
Totaal vaste passiva	36.798	50.435	63.228	68.180	67.031	65.919
Vlottende passiva						
<u>Netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar</u>						
- Kasgeld	0	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
- Overige schulden	1.047	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Totaal netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar	1.047	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600
Liquide middelen (kas- en banksaldi)						
Overlopende passiva	2.336	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal vlottende passiva	3.383	6.100	6.100	6.100	6.100	6.100
Totaal Passiva	40.181	56.535	69.328	74.280	73.131	72.019

6 EMU-SALDO

Omschrijving	bedragen x € 1.000	2023	2024	2025
		Volgens realisatie t/m sept. 2023, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV art. 17c)		2.141	-50	-2.192
2. Mutatie (im)materiële vaste activa		17.823	14.403	6.831
3. Mutatie voorzieningen		334	393	96
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		-1.165	-1.380	0
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo (x 1.000)		-€ 14.183	-€ 12.680	-€ 8.927

7 INVESTERINGSPLANNING

Meerjarenontwikkelingen 2024-2027						
OMSCHRIJVING JAARSCHIJJ 2024	Investering	1,00%				
		Afschr. 2024	2025	2026	2027	
Duurzaamheid Brandweerkazerne	118.375	10	13.021	12.903	12.785	
Duurzaamheid Stadhuis	245.256	10	26.978	26.733	26.488	
Duurzaamheid Heksenwaag	90.488	10	9.954	9.863	9.773	
Duurzaamheid Touwmuseum	85.973	10	9.457	9.371	9.285	
Revitalisering Tappersheul 1 en 2 (voorbereiding) *	300.000	40	10.500	10.425	10.350	
Vervanging speelplek Rootstraat	25.000	12	2.333	2.313	2.292	
Vervanging fiets en voetgangersbruggen	55.000	25	2.750	2.728	2.706	
Actualisering Masterplan indexering	134.400	40	4.704	4.670	4.637	
Brede Dijk 2024 (verharding)	500.000	40	17.500	17.375	17.250	
Masterplan binnenstad tranche 2024 bovengronds Gasplein	1.300.000	40	45.500	45.175	44.850	
Vervanging bomen	200.000	40	7.000	6.950	6.900	
Vervanging beplanting	35.000	20	2.100	2.083	2.065	
Vervanging verharding Lange Linschoten (uitvoering)	3.550.000	20	213.000	211.225	209.450	
Hoenkoopse brug (aanvullend krediet)	3.200.000	25	160.000	158.720	157.440	
Vervanging kademuren en gemetselde bruggen 2024	200.000	25	10.000	9.920	9.840	
Totaal jaarschijf 2024	10.039.492		0	534.797	530.453	526.109

** Voor dit investeringskrediet wordt een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad voorgelegd, voordat dit budget besteed kan worde.*

OMSCHRIJVING JAARSCHIJJ 2025	Investering	Afschr. 2024	2025	2026	2027	
Revitalisering Tappersheul 1 en 2 (verhardingen) *	4.000.000	40		140.000	139.000	
Revitalisering Tappersheul 1 en 2 (groen) *	200.000	40		7.000	6.950	
Revitalisering Tappersheul 1 en 2 (verlichting) *	400.000	25		20.000	19.840	
Masterplan binnenstad tranche 2025 bovengronds	60.000	40		2.100	2.085	
Vervanging beplanting	35.000	20		2.100	2.083	
Vervangen kademuren en gemetselde bruggen 2025	1.900.000	25		95.000	94.240	
Totaal jaarschijf 2025	4.600.000		0	0	268.226	266.225

** Voor deze investeringskredieten worden afzonderlijke raadsvoorstellen aan de raad voorgelegd, voordat deze budgetten besteed kunnen worden.*

OMSCHRIJVING JAARSCHIJJ 2026	Investering	Afschr. 2024	2025	2026	2027	
Masterplan binnenstad tranche 2026 bovengronds (Biezenpoort)	207.108	40			7.249	
Vervanging beplanting	35.000	20			2.100	
Totaal jaarschijf 2026	242.108		0	0	0	9.349

OMSCHRIJVING JAARSCHIJJ 2027	Investering	Afschr. 2024	2025	2026	2027	
Masterplan binnenstad tranche 2027 bovengronds	560.000	40				
Totaal jaarschijf 2027	560.000		0	0	0	0

Meerjaren ontwikkelingen 2024-2027 gemeente Oudewater
VERVANGINGSPLAN RIOLERING

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2024	Investering	Afschr.	2024	2025	2026	2027
Masterplan binnenstad tranche 6	303.860	40		10.635	10.559	10.483
Gemalen elektronische deel	25.000	15		1.917	1.900	1.883
Drainage en persleidingen	55.000	40		1.925	1.911	1.898
Duikers en NVO	50.000	40		1.750	1.738	1.725
Brede dijk (extra krediet n.a.v. aanbesteding)	200.000	40		7.000	6.950	6.900
Drukriolering elektronische deel	500.000	15		38.333	38.000	37.667
Totaal jaarschijf 2024	1.133.860		0	61.560	61.058	60.556

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2025	Investering		2024	2025	2026	2027
Masterplan binnenstad tranche 7	120.000	40			4.200	4.170
Revitalisering Tappersheul 1 en 2 *	1.800.000	40			63.000	62.550
Gemalen elektronische deel	35.000	15			2.683	2.660
Drainage en persleidingen	35.000	40			1.225	1.216
Duikers en NVO	50.000	40			1.750	1.738
Totaal jaarschijf 2025	2.040.000		0	0	72.858	72.334

** Voor dit investeringskrediet wordt een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad voorgelegd, voordat dit budget besteed kan worden.*

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026	Investering		2024	2025	2026	2027
Masterplan binnenstad tranche 8	80.000	40				2.800
Vervanging vrijvervalriolering 2026	535.000	40				18.725
Gemalen elektronische deel	85.000	15				6.517
Drainage en persleidingen	35.000	40				1.225
Duikers en NVO	50.000	40				1.750
Totaal jaarschijf 2026	785.000		0	0	0	31.017

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027	Investering		2024	2025	2026	2027
Vervanging vrijvervalriolering 2027	868.000	40				
Gemalen elektronische deel	55.000	15				
Drainage en persleidingen	35.000	40				
Totaal jaarschijf 2027	958.000		0	0	0	0

Meerjaren ontwikkelingen 2024-2027 gemeente Oudewater
VERVANGINGSPLAN AFVAL EN REINIGING

ANNUITAIR

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2024	Investering	Afschr.	2024	2025	2026	2027
Ombouwen naar 5 G toegangssysteem A&R	94.000	5		19.368	19.368	19.368
Glascontainers bovengronds			5.000			
Totaal jaarschijf 2024	94.000		5.000	19.368	19.368	19.368

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2025	Investering		2024	2025	2026	2027
Mini-containers papier (4.300 stuks uit 2015)	129.000	10			13.620	13.620
Totaal jaarschijf 2025	129.000		0	0	13.620	13.620

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026	Investering		2024	2025	2026	2027
Glascontainers ondergronds	20.000	15				1.442
Totaal jaarschijf 2026	20.000		0	0	0	1.442

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027	Investering		2024	2025	2026	2027
Totaal jaarschijf 2027	0		0	0	0	0

8 STAAT VAN RESERVES

Beleidsuitgangspunten

In aansluiting op de kadernota Rechtmatigheid worden, in overeenstemming met de door uw raad vastgestelde beleidsuitgangspunten eventuele over- of onderschrijdingen van enkele reserves verrekend in de jaarrekening. Slechts in uitzonderlijke gevallen vindt tussentijds bijstelling plaats. Het betreft de reserves onderhoud gemeentelijk vastgoed, wegen en civiele kunstwerken. Raadsbesluiten t/m 30 juni 2023 zijn verwerkt.

Algemene Reserve

Deze reserve is primair beschikbaar als buffer voor het opvangen van risico's. Daarnaast kent de algemene reserve een vrij voor de Raad beschikbaar gedeelte. Het moet in principe eenmalige zaken betreffen en geen vervangingen en terugkerende aangelegenheden. Aan deze reserve wordt in principe ook het saldo van de jaarrekening toegevoegd of onttrokken. Daarnaast bestaan de toevoegingen uit incidentele opbrengsten, zoals bijvoorbeeld de verkoop van percelen grond die niet in de grondexploitatie zijn opgenomen.

Reserve investeringen speeltoestellen

Met ingang van 2009 worden conform het BBV de bedragen voor de vervanging van de speeltoestellen afgeschreven en komen de kapitaallasten ten laste van deze reserve. Het betreft nadrukkelijk alleen de kapitaallasten voor de vervanging van bestaande speeltoestellen en dus niet voor uitbreiding van speeltoestellen. Er wordt jaarlijks € 20.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve sociaal domein

In de voorjaarsnota 2023 is besloten tot een onttrekking van 128.666 euro in 2023. Tevens is besloten tot een toevoeging in 2023 van 150.000 euro om fluctuaties in de toekomst op te kunnen vangen in het budget voor de jeugd. In de begroting 2024-2027 zijn geen mutaties opgenomen.

Reserve TOZO

Bij vaststelling van de jaarrekening 2020 is de reserve TOZO ingesteld ter dekking van uitvoeringskosten. In de begroting 2024-2027 is geen mutatie opgenomen.

Reserve parkeren

Voorheen stond in de reserve Bovenwijkse Voorzieningen (BV) een reservering voor investeringen ten behoeve van parkeren binnenstad. Er was echter behoefte aan een aparte reserve voor parkeren en die is met ingang van 2015 gerealiseerd. De reserve wordt gevuld met bijdragen vanwege het realiseren van wooneenheden zonder parkeerplaatsen in de binnenstad en wordt aangewend voor het realiseren van parkeergelegenheid ten behoeve van de binnenstad. In de begroting 2024-2027 zijn geen mutaties opgenomen.

Reserve wegen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten om het saldo van zowel de voorziening onderhoud wegen als van de reserve binnenstad toe te voegen aan de reserve wegen. In de begroting 2024-2027 zijn geen mutaties opgenomen.

Reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is het nieuwe plan voor onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Hiervoor is een voorziening ingesteld. Hierin vindt een jaarlijkse storting plaats en worden de gelden voor groot onderhoud onttrokken. Ten laste van deze reserve worden nu alleen nog de noodzakelijke kosten gebracht van de panden die op de nominatie staan om te worden afgestoten. In 2024 is een onttrekking opgenomen van 10.000 euro voor onderhoud aan het weeghuisje. Tevens wordt elk jaar een bedrag van 15.000 euro onttrokken ten behoeve van onderhoud aan gymzaal de Eiber.

Reserve baggerwerken

Bij raadsbesluit van 22 december 2022 is besloten om in 2023 een bedrag van 59.444 euro te onttrekken aan de reserve baggeren. Na deze onttrekking is het saldo 0 euro. Tevens is besloten de reserve baggeren om te zetten in een voorziening baggeren. De reserve baggeren is derhalve opgeheven.

Reserve civiele kunstwerken

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 wordt is besloten om het saldo van de voorziening civiele kunstwerken toe te voegen aan de nieuwe reserve civiele kunstwerken. In de jaarschijven 2024 en 2025 wordt een bedrag van 10.000 euro onttrokken voor het uitvoeren van een verhoogd inspectie- en monitoringsregime. Dit conform het raadsbesluit van 9 juni 2022.

Rekenkamercommissie Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 is besloten een bestemmingsreserve Rekenkamercommissie in te stellen. Ten laste van het jaarrekeningresultaat 2022 is een bedrag van 10.000 euro gestort in deze reserve. In de begroting 2024-2027 zijn geen mutaties opgenomen.

Voorziening wethouderspensionen

De gemeente is eigen risicodrager ten aanzien van de pensioenrechten van de wethouders en op grond van het BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening in de begroting op te nemen. Jaarlijks vindt een actualisatie plaats en de eventuele consequenties hiervan worden verwerkt in de jaarrekening.

Voorziening wachtgelden wethouders

Ook de hoogte van deze voorziening is herkend. Verplichtingen voor bestaande 'wachtgelden' hoeven niet langer uit de reguliere begroting te worden gedekt. Deze voorziening wordt nu jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening onderhoud gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is het nieuwe plan : onderhoud gemeentelijk vastgoed , vastgesteld. Hierin vindt een jaarlijkse storting plaats en worden de kosten voor groot onderhoud aan de voorziening onttrokken.

Voorziening onderhoud rioleringen

De jaarlijkse storting in deze reserve bestaat uit de opbrengst van de rioolheffing en de onttrekking bestaat uit de lasten van pompen en gemalen en de rioolleidingen. Daarnaast zijn de investeringen in het buitengebied ten laste van deze reserve gebracht. Eens per vijf jaar moet er een GRP, thans Gemeentelijk Waterbeleidsplan, worden vastgesteld. De raad heeft op 11 juli 2019 het Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2020-2024 vastgesteld waarin o.a. is bepaald dat de rioolheffing gedurende de planperiode jaarlijks met 10% exclusief inflatiepercentage stijgt.

Voorziening afvalstoffenheffing

Op 13 december 2018 heeft de raad het Grondstoffenbeleidsplan vastgesteld en op 18 april 2019 het benodigde krediet ter uitvoering hiervan beschikbaar gesteld. Dit betekent dat met ingang van 2020 dezelfde werkwijze wordt gehanteerd als in de gemeente Woerden. Dit houdt in dat met ingang van 2020 eventuele overschotten dan wel tekorten worden verwerkt in deze voorziening.

Naam reserve	Saldo	Resultaat	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
	1-1-2023	2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2025	31-12-2025
I. EIGEN VERMOGEN											
<i>1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>											
- Rekenkamercommissie	0	10.000			10.000			10.000			10.000
<i>2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>											
- Civiele kunstwerken	68.197			10.000	58.197		10.000	48.197		10.000	38.197
- Baggerwerken	59.444			59.444	0			0			0
- Parkeren	70.000				70.000			70.000			70.000
- Wegen	1.505.537				1.505.537			1.505.537			1.505.537
<i>3. Sociaal Domein</i>											
- Sociaal Domein	128.666		150.000	128.666	150.000			150.000			150.000
- TOZO	53.761				53.761			53.761			53.761
<i>5. Sport en Onderwijs</i>											
- Investerings speeltoestellen	169.079		20.000	15.668	173.411	20.000	14.891	178.520	20.000	17.112	181.408
<i>6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>											
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed	88.039				88.039		25.000	63.039		15.000	48.039
<i>7. Algemene dekkingsmiddelen</i>											
- Reserve budgetoverhevelingen	0	1.156.056		1.156.056	0			0			0
- Algemene Reserve	2.158.427	2.935.987		2.790.725	2.303.689		235.000	2.068.689			2.068.689
Totaal Reserves	€ 4.301.150	€ 4.102.043	€ 170.000	€ 4.160.559	€ 4.412.634	€ 20.000	€ 284.891	€ 4.147.743	€ 20.000	€ 42.112	€ 4.125.631

Naam reserve	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12-2027
I. EIGEN VERMOGEN						
<i>1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>						
- Rekenkamercommissie			10.000			10.000
<i>2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>						
- Civiele kunstwerken			38.197			38.197
- Baggerwerken			0			0
- Parkeren			70.000			70.000
- Wegen			1.505.537			1.505.537
<i>3. Sociaal Domein</i>						
- Sociaal Domein			150.000			150.000
- TOZO			53.761			53.761
<i>5. Sport en Onderwijs</i>						
- Investerings speeltoestellen	20.000	16.979	184.429	20.000	16.846	187.582
<i>6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>						
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed		5.830	42.209			42.209
<i>7. Algemene dekkingsmiddelen</i>						
- Reserve budgetoverhevelingen			0			0
- Algemene Reserve			2.068.689			2.068.689
Totaal Reserves	€ 20.000	€ 22.809	€ 4.122.821	€ 20.000	€ 16.846	€ 4.125.975

9 STAAT VAN VOORZIENINGEN

Naam voorziening	Saldo Toevoeging Onttrekking			Saldo Toevoeging Onttrekking			Saldo Toevoeging Onttrekking			Saldo
	1-1-2023	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2025	
II. VREEMD VERMOGEN										
<u>Voorzieningen (2110):</u>										
<u>Voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44.1a en 1b)</u>										
- Wachtgelden wethouders	64.611		26.500	38.111		35.000	3.111			3.111
- Wethouderspensionen	680.437	18.000	17.666	680.771		15.500	665.271		15.500	649.771
- Baggeren	146.972			146.972			146.972			146.972
<u>Ter equalisatie van kosten (art. 44 1c)</u>										
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed	1.104.969	164.355	78.508	1.190.816	181.839	29.439	1.343.216	181.685	197.475	1.327.426
<u>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44.2)</u>										
- Afvalstoffenheffing	161.841	116.064	165.769	112.136		3.337	108.799	10.119		118.918
- Onderhoud rioleringen	4.611.634	603.619	279.757	4.935.496	294.168		5.229.664	117.308		5.346.972
Totaal voorzieningen	€ 6.770.464	€ 902.038	€ 568.200	€ 7.104.302	€ 476.007	€ 83.276	€ 7.497.033	€ 309.112	€ 212.975	€ 7.593.170

Naam voorziening	Toevoeging Onttrekking Saldo			Toevoeging Onttrekking Saldo		
	2026	2026	31-12-2026	2027	2027	31-12-2027
II. VREEMD VERMOGEN						
<u>Voorzieningen (2110):</u>						
<u>Voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44.1a en 1b)</u>						
- Wachtgelden wethouders			3.111			3.111
- Wethouderspensionen		15.500	634.271		15.500	618.771
- Baggeren			146.972			146.972
<u>Ter equalisatie van kosten (art. 44 1c)</u>						
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed		181.530	1.418.894	181.530	131.112	1.469.312
<u>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44.2)</u>						
- Afvalstoffenheffing		25.326	144.244	53.285		197.529
- Onderhoud rioleringen		107.465	5.454.437	141.766		5.596.203
Totaal voorzieningen	€ 314.321	€ 105.562	€ 7.801.929	€ 376.581	€ 146.612	€ 8.031.898

